

Godište XVI. • broj 9 • rujan 2021.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

In memoriam
mons. Hoser
1942. – 2021.

Bio je naš

S mons. Hoserom
otpočela je nova
era Međugorja

MARIJA KAO UČITELJICA
MOLITVE I KONTEMPLACIJE

BITI ODSJAJ BOŽJE LJUBAVI

ODGOVORILI SMO NA GOSPIN POZIV

VIZIJA NAŠE NADE

LJUBAV, BEZ KOMPROMISA!

Gospina škola | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima
| Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! S radošću vas sve pozivam, dječice, koji ste se odazvali mome pozivu, budite radost i mir. Svjedočite svojim životima nebo koje vam nosim. Vrijeme je, dječice, da budete odsjaj moje ljubavi za sve one koji ne ljube i čija srca je osvojila mržnja. Ne zaboravite: ja sam s vama i zagovaram za sve vas pred mojim sinom Isusom da vam dadne svoj mir. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv/ICMM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK i €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Arhiv ICMM

In memoriam, mons. Hoser 1942. - 2021.

Bio je naš, FRA T. PERVAN

Svjedočio je veliko povjerenje u Boga i ljubav za Crkvu

Sjećamo se divljenja i ljubavi prema životu

Vjerni sluga nikada ne miruje, već bdije do dolaska Gospodinova, V. BEGIĆ

Pastir posvećen Crkvi

Otišao je prijatelj Međugorja

Sretni smo da smo Vas imali, V. BEGIĆ

Povjeravamo mons. Hoseru Kraljici Mira i Božjega milosrđa

S mons. Hoserom otpočela je nova era Međugorja, D. PAVIČIĆ

Gospina škola

Marija kao učiteljica molitve i kontemplacije, FRA T. PERVAN

Biti odsjaj božje ljubavi, P. TOMIĆ

Odgovorili smo na Gospin poziv, M. VASILJ TOTIN

Međugorje mi je otvorilo oči, D. JURČEVIĆ ČERKEZ

Događanja

Vizija naše nade, I. ŠARAC

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Potrebno je odgajati mlade za ljubav, K. MILETIĆ

Ljubav, bez kompromisa!, M. MILETIĆ

Teološki podlistak

Teologija kao biografija, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Put, (skretanje i obraćenje) praštanje,

smisao, mir i zahvalnost, M. MAMIĆ

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

SVJEDOK VJERE I LJUBAVI

Usred goleme krize u svijetu i svojevrsnog tsunamija na psihu kao ljekovite duhovne oaze postaju mjesta poput našeg Međugorja. Sabiru se tu vjernici sa svih strana svijeta, donose svoje radosti i žalosti, a osobito spremnost na sakrament svete ispovijedi i promjenu života.

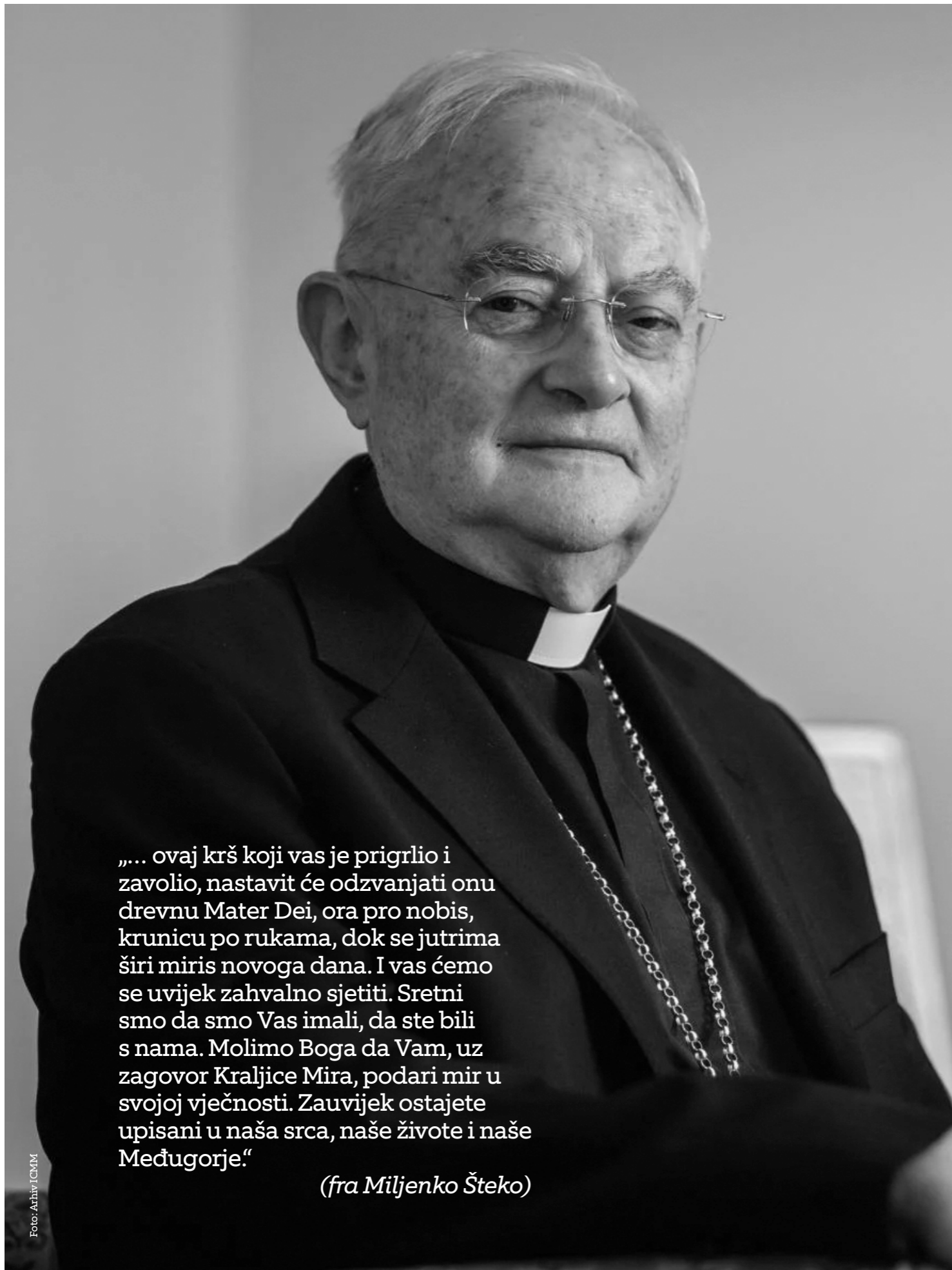
Međugorje, hvala Bogu, nije kao proteklih desetljeća ostavljeno na milost i nemilost stručnjaka i sudaca različite vrste. Papa Franjo Međugorju je udahnuo pravni i duhovni okvir, a u samo mjesto je poslao svoga legata, možemo slobodno reći vatikanskog specijalca koji je svoju vjeru kalio u afričkim misijama i najtežem okruženju, koji je dobro izučio borbu protiv djelovanja mračnih duhovnih sila.

Da, kao svjetlo i svjetionik stigao nam je poljski sin, nadbiskup Henrik Hoser. „Prepun životnoga i profesionalnoga iskustva, stigao je u Međugorje i postao jedan od nas. Sa svojim blagim osmijehom i odlučnošću čovjeka koji zna zašto je tu, neizmjereno pobožan Gospi, bio nam je sigurno utopište nakon tolikih godina neizvjesnosti. Produžena ruka svetoga oca Franje u Međugorju“, reče fra Miljenko Šteko, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije na misi zadušnici.

S međugorskim župljanima i hodočasnici svijeta zajedno je molio i postio, posebno promičući i vrjednujući sakramentalnu praksu u kojoj uz svetu euharistiju poseban značaj ima sakrament ispovijedi. Propovijedao je i poučavao, svojim životom svjedočio kako se živi vjera. Nije želio zgaziti ni napukle trske, već je pažljivo i odgovorno stao kao zaštita svemu vrijednom što se u Međugorju dogodilo i još događa. Pamtit će ga stoga Međugorje i cijela Crkva, kao jednog razborita Božjeg čovjeka koji je strpljivo gradio Božje Kraljevstvo i Crkvu. Pokopan je u svojoj rodnoj Poljskoj, ali ostao je nama blizu – ušao je u naše srce.

Želimo i u budućnosti, nadahnuti i nad svjedočenjem dragog nadbiskupa Henrika, u Međugorju stvarati tvrđavu mira, dopustiti Duhu Svetome neka nas i naše hodočasnike sve više oblikuje i usmjeri na put potpunoga predanja Božjoj Providnosti. Ne postoji detaljan priručnik za preživljavanje, koji bi nas nepogrešivo proveo kroz ovo vrijeme krize, ali kršćanska praksa molitve, posta i klanjanja Gospodinu, koja se provodi u Međugorje svakako je izvor nade u teškim vremenima. Više puta to je visoko vrjednovao i pokojni nadbiskup Henrik podržavajući naše fratre, nas vjernike i hodočasnike da ustrajemo u molitvi i pobožnosti.

Svima nam je jasno da je po Mariji i s Marijom najsigurniji put prema Kristu i Spasenju. Međugorje nudi veličanstvene darove na duhovnome zemljovidu svijeta. Ovdje se mladi i stariji uče vjerovati i zahvaljivati Bogu. Promišljati, a još više donositi radost kao Marija Elizabeti međugorska je zadaća, ali za to nam valja ugađati strune duše i zato nam valja moliti. To je egzistencijalna bit svakog ozbiljnog vjernika. Bog nas preko Kraljice Mira zove u raj, na radost i svetost! Da, Crkvi i svijetu su potrebni junaci: sveci i svetice i među nama danas. Crkvi su potrebni radosnici, junaci koji se samo Boga boje, koji zbog straha Božjega herojski osvajaju zagonetnu utvrdu vlastite duše. Takav junak bijaše i nadbiskup Henrik. Posvjedočio je vjeru i ljubav, a mi ga zahvalno preporučujemo milosti Božjoj i zaštitničkim rukama naše Kraljice Mira.

„... ovaj krš koji vas je prigrlio i zavolio, nastavit će odzvanjati onu drevnu Mater Dei, ora pro nobis, kronicu po rukama, dok se jutrima širi miris novoga dana. I vas ćemo se uvijek zahvalno sjetiti. Sretni smo da smo Vas imali, da ste bili s nama. Molimo Boga da Vam, uz zagovor Kraljice Mira, podari mir u svojoj vječnosti. Zauvijek ostajete upisani u naša srca, naše živote i naše Međugorje.“

(fra Miljenko Šteko)

Foto: Arhiv TCM

Mons. dr. Henryk Hoser (1942. – 2021.)

In memoriam

U petak 13. kolovoza 2021. preminuo je apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje mons. Henryk Hoser. Nadbiskup Hoser je u posljednje vrijeme bio hospitaliziran na intenzivnome kardiološkom odjelu bolnice u Varšavi (Poljska), gdje je i preminuo. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine.
I svjetlost vječna neka mu svijetli!

MONS. HENRYK HOSER je rođen u Varšavi (Poljska) 27. studenoga 1942. godine. Član je Družbe katoličkog apostolata (Palotinci). U mladosti je studirao medicinu te jedno vrijeme radio kao liječnik i asistent na medicinskoj akademiji. Godine 1969. godine pristupio je Palotincima, a 16. lipnja 1974. zaređen je za svećenika. U Parizu potom uči francuski jezik te pohađa tečaj iz tropske medicine, da bi se već 1975. zaputio kao misionar u Ruandu. Uz plodan misionarski rad, mons. Hoser je obavljao službu i apostolskog vizitatora u Ruandi, sudjelovao na posebnoj sinodi o Africi te služio i kao provincijal novoosnovane palotinske provincije u Ruandi i Zairu, a bio je i predsjednikom tamošnje Konferencije viših redovničkih poglavara. Po povratku u Europu, od 1996. godine provincijal je francuske palotinske

provincije, a od 2004. godine rektor ureda svoje zajednice u Bruxellesu. Dana 22. siječnja 2005. imenovan je naslovnim biskupom Tepel-te i postaje pridruženim tajnikom Kongregacije za evangelizaciju naroda i predsjednikom Papinskih misijskih djela. Biskupsko ređenje bilo je u Rimu 19. ožujka 2005. Papa Benedikt XVI. imenovao ga je 24. svibnja 2008. nadbiskupom Varšave-Praga u Poljskoj. Pri Poljskoj je biskupskoj konferenciji obnašao različite dužnosti, a bio je i član Biskupske sinode o obitelji 2015. godine.

Sveti Otac, papa Franjo, mons. Hosera je 11. veljače 2017. godine imenovao Posebnim izaslanikom Svete Stolice za Međugorje, a 31. svibnja 2018. apostolskim vizitatorom za župu Međugorje, na neodređeno vrijeme i ad nutum Sanctae Sedis.

BIO JE NAŠ

Papa Franjo je glede odlučio Međugorja uzeti stvar u svoje ruke pa je stoga delegirao mons. Henryka Hosera, umirovljenoga nadbiskupa biskupije Varšava-Praga, da pohodi Međugorje 2017., „snimi i sondira“ teren kao prokušani znalac iz sličnih slučajeva te da uredi pastoral u župi. Najava njegova dolaska kao i njegov sami dolazak te sondiranje terena doživjeli smo svi kao jedno veliko olakšanje. Pao nam je kamen i teret sa srca i leđa. Nakon skoro četrdeset godina skinuta je stigma s Međugorja kao da se protivi ili osporava odredbe Crkve te zabrane mjesnih biskupa.

ukazanja Majke Božje kod troje vidjelaca g. 2001. nakon pomnih istraživanja te stručnih povjerenstava koja su se bavila fenomenom ukazanja. Marija se predstavila djeci vidiocima kao *Majka Riječi*. O tome sam pisao prije dvadeset godina u Glasu mira.

Kako se dogodilo da je mons. Hoser postao najprije papinski delegat, a potom i Apostolski vizitator *ad nutum Sanctae Sedis* (do opoziva sa strane Svete Stolice) za župu Međugorje? U pravilu, mjesni biskup je mjerodavan u pitanjima privatnih objava i Marijinih ukazanja. Tako je bilo u Lurdu, Fatimi, Banneuxu, Kibehu itd. Mjesni je biskup prvi mjerodavni stupanj u prosudbi spomenutih fenomena. Pa tako i u Međugorju. Primjerice, prije dvadesetak godina govorilo se u Njemačkoj o Marijinih ukazanjima u Marpingenu i Sievernichu, ali su mjesni biskupi zaključili kako fenomen nisu nadnaravni. Jesu li biskupi postupili razborito ili su se htjeli dodvoriti protestantskom okružju koje zanemaruje Mariju i njezinu ulogu

u povijesti spasenja? Prečesto su u posljednjih stotinu i pedeset godina njemački biskupi zatvarali vrata ili ih nisu otvarali dok je Marija kucala na vrata te Crkve. Neka mjesta, u kojim se Marija ukazivala, proglašena su *molitvenim mjestima*. Možda je trebalo slijediti vjersko osjetilo naroda i vjernika koje je, Duhom Svetim vođeno, osjetljivije za nadnaravno i Božje djelovanje preko Marije od profesora teologije ili biskupa.

Tako je i u Međugorju mjesni biskup bio prva mjerodavna razina za prosudbu samoga fenomena. U početku je mjesni biskup bio pozitivno nastrojen, javno se izjašnjavao kako „djeca ne lažu“, što je opetovano izrekao na krizmi, 25. srpnja 1981. u Međugorju. Nakon nekoliko mjeseci promijenio je svoj stav. Od početnoga zagovornika postao je žestokim protivnikom i osporavateljem autentičnosti ukazanja. Ne znamo s kojih je razloga promijenio stav. Potom je ustanovio dvije komisije koje su se bavile fenomenom. Njihov rad i prosudbu te zaključke odnio je u Rim 1985. kardinalu Ratzingeru, pročelniku Zbora za nauk vjere. Zaključak tih komisija bijaše kako nema ukazanja, kako je fenomen neautentičan te je biskup tražio da Kongregacija donese totalnu zabranu svega što je vezano uz Međugorje, i ukazanja, i hodočašćenja, širenje spisa i poruka te bilo kakvo štovanje na licu mjesta.

Kardinal Ratzinger bio je dovoljno razborit. Preuzeo je dokumentaciju, poslao biskupa doma, a mjerodavnost u pitanjima Međugorja prenio na onodobnu Biskupsku konferenciju u Zagreb i kardinala Kuharića. Znao je iz iskustva svoga zavičaja i domovine što znači pučka marijanska pobožnost, napose u njegovoj katoličkoj Bavarskoj. Nova je Komisija radila do travnja 1991. kad je uslijedila tzv. Zardarska izjava u kojoj se tvrdi kako se na temelju „dosadašnjih istraživanja“ nije moglo konstatirati da je riječ o autentičnim, nadnaravnim pojavama u Međugorju ali se preporučuje napose mjesnom biskupu pomno pratiti

FRA TOMISLAV PERVAN

POSVE IZNENADA I NEOČEKIVANO NAPUSTIO NAS JE DRAGI ČLAN NAŠE MEĐUGORSKE OBITELJI MONS. DR. HENRYK HOSER, UMIROVLJENI NADBISKUP VARŠAVE-PRAGA, POLJSKA. Do te se mjere suživo s međugorskom franjevačkom obitelji da smo ga smatrali jednim od svojih, a i on se tako osjećao. Svoj među svojim. Bio je naš. Od prvoga dolaska u Međugorje po mandat Svetoga Oca pa do svoga za sve nas neočekivana odlaska osvojio je srca

svih koji su se s njime susretali. Neposredan, spontan, blag u pogledu, ali pronicljiv, mudar, razborit, oštro-uman, čemu ga je naučio život – ne baš tako lagani. Poglavitito pak njegov boravak u Africi, na trusnom području Ruande, gdje se odvijao 1994. građanski, gotovo genocidni ratni sukob između plemena Hutu i Tutsi, u kome je u tri mjeseca ubijeno ili stradalo oko milijun ljudi. Imao je ondje delikatnu zadaću u pomirenju zavađenih plemena, ali i smirivanju stanja u samoj Crkvi. Potom je imao

delikatne misije u zapadnoj Africi a onda i u Francuskoj kao poglavar zajednice palotinača.

Država koja je imala preduvjete biti nešto kao Švicarska u Africi Ruanda je dospjela na rub međusobnoga istrjebljenja. Ne treba smetnuti s uma ulogu zapadnih obavještajnih služba u tome sukobu. Vjerujem da će na drugom mjestu u našem Glasniku biti predstavljena biografija mons. Hosera a ovdje samo toliko, naime, posrednička uloga u pomirenju zavađenih plemena pri čemu

su i neki crkveni ljudi završili pred Međunarodnim sudom u Haagu.

Već u Ruandi mons. Hoser bio je dobro upoznat s Marijinih ukazanjima u Kibehu koja se vremenski podudaraju s početkom međugorskih ukazanja. Sedmero školske djece tvrdilo je da im se ukazuje Majka Božja koja je pretkazala apokaliptične događaje u samoj državi i svijetu što je i uslijedilo 1994., tijekom stotine dana, za kojih je kako rekospo ubijeno oko milijun ljudi, krv je tekla potocima. Mjesni biskup priznao je autentičnim

hodočasnike koji dolaze te im biti na usluzi. U lipnju 1991. izbija rat na prostorima bivše države. Država je u rasulu, nema više spomenute biskupske konferencije, a novi biskup u Mostaru nastavio je u još žešćem tonu govoriti protiv vidjelaca, ukazanja, a o nekoj konkretnoj pastoralnoj skrbi ili pozitivnim pomacima pastoralu s njegove strane nije bilo ni govora. Bili smo i nadalje prepušteni vlastitim inicijativama i uhodanoj pastoralnoj praksi. Za mjesnog biskupa Međugorje je bilo župa kao i ostale župe njegove biskupije.

I tako je prošlo dvadeset godina od Zadarske izjave a da se ništa nije pomicalo s mrtve točke. Nakon rata hodočašća su u Međugorje pojačana, duhovni žar postajao je još snažniji, novija dostignuća na području interneta i medija učinila su Međugorje globalno prisutnim, tako da su neki usporedili Međugorje s Coca-Colom. Sveprisutna, svi za nju znaju. Tako i Međugorje. Ono je izraslo u globalni fenomen. Velika i brojna vjerska okupljanja, festivali mladih, duhovne vježbe za svećenike, veliki liturgijski nadnevcu nisu mogli proći nezapaženo u Rimu. Nije se to moglo previdjeti ni u vrhu Crkve, u samome Vatikanu. I ondje su prepoznali značenje i vrijednost Međugorja, utjecaj na život Crkve i novu evangelizaciju pa je dva desetljeća nakon Zadarske izjave papa Benedikt odlučio ustanoviti novu, međunarodnu teološku komisiju koja će se baviti fenomenom Međugorja.

Komisija je oformljena, radila je dvije godine te je god. 2013. podnijela Papi i Kongregaciji za nauk vjere svoje rezultate. Javnosti nisu dostupni njezini zaključci, ali neslužbeno kruže informacije kako se Komisija složila da je prvi tjedan ukazanja 1981. u lipnju bio autentičan. To je dovoljno za dokazivanje nadnaravne prirode međugorskoga fenomena.

Vjerojatno je potaknut time papa Franjo odlučio glede Međugorja uzeti stvar u svoje ruke pa je stoga delegirao mons. Henryka Hosera, umirovljenoga nadbiskupa biskupije Varšava-Praga, da pohodi Međugorje 2017., „snimi i sondira“ teren kao prokušani znalac iz sličnih slučajeva te da uređi pastoral u župi. Najava njegova dolaska kao i njegov sami dolazak te sondiranje terena doživjeli smo svi kao jedno veliko olakšanje. Pao nam je kamen i teret sa srca i

IMAO JE OD PAPE MANDAT BRINUTI SE O DUŠOBRIŽNIŠTVU, PASTORALU U MEĐUGORJU. NIJE IMAO ZADAĆU ISPITIVATI AUTENTIČNOST MARIJINIH UKAZANJA, MAKAR JE U DUŠI PRIHVATAO I VJEROVAO DA SE MARIJA OVDJE UKAZALA. NIKAD NIJE NASTUPAO AUTORITARNO, NITKO NIJE DOŽIVIO DA JE PODIGNUO BILO KADA I NA BILO KOGA GLAS. U PASTORALU KOJI JE ZATEKAO NIŠTA NIJE MIJENJAO JER SMO, KAO ŠTO REKOH, NASTOJALI BITI UVIJEK U SKLADU S CRKVOM I UPUTNICIMA DRUGOGA VATIKANSKOG SABORA.

Foto: Arhiv ICMM

leđa. Nakon skoro četrdeset godina skinuta je stigma s Međugorja kao da se protivi ili osporava odredbe Crkve te zabrane mjesnih biskupa.

Prvi njegov dolazak te njegovi dojmovi nakon razgovora s pastoralnim radnicima u Međugorju kao i vidiocima bili su vrlo pozitivni. Nije bilo nikakvih konkretnih zabrana ni promjena u pastoralnom radu kao ni u liturgijskoj praksi. Nije poduzimao nikakve konkretne mjere ni promjene, nije imao nikakvih zamjerki, stoga nije pravio nikakve korekture jer smo se u Međugorju od samoga početka trudili oko čistoće bogoslužja, sakramentalne prakse, pobožnosti, molitve krunice, klanjanja Presvetom, što je uvedeno već 1982., čašćenja Gospodinova križa. U to doba bijaše to novina u postkoncilskoj Crkvi, kad su monstrance-pokaznice uklanjane iz crkava i stavljene u župne muzeje. Našu liturgijsku praksu preuzeli su potom mnogi svećenici iz cijeloga svijeta tako da je primjerice klanjanje Presvetom postalo praksom i na Svjetskim danima mladih.

Godinu dana nakon prvoga pohoda Papa je mons. Hosera imenovao

Apostolskim pohoditeljem *ad nutum Sanctae Sedis* u župi Međugorje. Time je Međugorje izuzeto ispod mjeroдавности mjesnoga biskupa te je pod izravnom jurisdikcijom Vatikana.

Nadbiskup Hoser trajno se nastanio u Međugorju te tako postao pridruženim članom međugorske franjevačke obitelji. Do kraja se suživio s braćom u Međugorju. Uvijek je bio susretljiv, prijateljski raspoložen, zračio je evanđeoskim mirom i radošću. Živio je tako kao da je tu trajno i uvijek bio. Slavenska iskonska duša, makar ima njemačke korijene. Za Varšavskoga ustanka Nijemci su mu ubili djeda i oca te je ostao kao dijete siročić s majkom, ali je završio medicinski fakultet te se kao liječnik pridružio redovnicima palotincima.

Imao je od Pape mandat brinuti se o dušobrižništvu, pastoralu u Međugorju. Nije imao zadaću ispitivati autentičnost Marijinih ukazanja, makar je u duši prihvaćao i vjerovao da se Marija ovdje ukazala. Nikad nije nastupao autoritarno, nitko nije doživio da je podignuo bilo kada i na bilo koga glas. U pastoralu koji je zatekao ništa nije mijenjao jer smo, kao što

rekoh, nastojali biti uvijek u skladu s Crkvom i uputnicima Drugoga vatikanskog sabora. Nije bilo nikakve „divlje“ pobožnosti koju bi trebalo obrezivati ili dokidati. Jasno, uvijek ima pojedinaca koji žele ubaciti svoje natruhe ili ideje, ali smo trajno čuvali čistoću bogoslužja i sakramentalne prakse. Možda je neke smetala molitva za iscjeljenje nakon svete Mise, a zapravo je to samo nastavak ili pokušaj da ono što je čovjek iskusio u sakramentu pričesti nastavi djelovati ljekovito kao lijek za dušu i tijelo nakon što euharistija završi. Čovjek treba ozdraviti na duhu, duši

cima svih s kojima se susretao. Trag koji će još dugo biti vidljiv. Napose svojim blagim očinskim načinom ophođenja, krotka pogleda i srca, cjelokupnim svojim svećeničkim i ljudskim ponašanjem.

Često je izbjivao iz župe zbog obveza podnošenja izvještaja u Vatikanu. Nismo čuli da je ikada negativno zborio o Međugorju. Štoviše, za njegova mandata Papa je dopustio organizirana hodočašćenja u Međugorje svećenicima i biskupima, što nije bilo dopušteno za svih minulih skoro četrdeset godina. Svećenici su naime mogli biti pratnja i pomoć

Njegovim dolaskom u Međugorje osjeća se i stanoviti zaokret u medijima što se tiče pisanja o Međugorju te pristupa međugorskom fenomenu, napose u katoličkom tisku na Zapadu. Vidi se da su promijenili i predznak te način pristupa i pisanja o Međugorju. Ističu se dobri i pozitivni plodovi Međugorja na polju evangelizacije, duhovnih zvanja, a napose u sakramentalnoj praksi, jer su u žarištu euharistija i sakrament pomirenja.

i tijelu, jer je euharistija, kako veli sv. Ignacije Antiohijski, lijek besmrtnosti, „*farmakon tes athanasias*“. Tu su praksu mnogi preuzeli i u svojim župama te molitvenim zajednicama.

Mons. Hoser bio je u životu skroman i bez ikakvih velikih zahtjeva. Živio je jednostavnim životom, ni po čemu nije htio biti upadan. Bio je član međugorske obitelji. Rado je bio viđen kao gost u mnogim međugorskim obiteljima koje je posjećivao za boravka ovdje a isto tako i u mnogim zajednicama koje su se naselile u Međugorju ili su nastale kao plod Međugorja. Većinu tih zajednica kanonski je odobrio jer kod mjesnoga biskupa nisu mogli dobiti nikakvo odobrenje za boravak i osnivanje kuća u Međugorju.

Trudio se kao Poljak naučiti hrvatski jezik. Uspio je u tome te je znao slaviti na hrvatskom i svećane svete Mise za velike blagdane te propovijedati na hrvatskom jeziku. Međugorje mu je tako reći „sjele“, priraslo srcu. To se moglo osjetiti. Ono mu je postalo novim zavičajem. Na sve je ostavljao snažan dojam, iza sebe je ostavljao duboki trag u dušama i sr-

hodočasnicima, ali nisu mogli osobno organizirati hodočašćenja pa tako ni biskupi. Odsada je praksa promijenjena. Njegovim dolaskom u Međugorje i apostolski nuncij iz Sarajeva, mons. Luigi Pezutto, rado je posjećivao Međugorje. Bratski su se susretali, zajedno bili na oltaru. Vidjela se i uočljiva je bila bitna promjena i pristup Međugorju.

Nadbiskup Hoser prihvatio je i osobno molitvenu praksu kao i praksu posta u Međugorju. Rijetko ga se moglo vidjeti uvečer u blagovalešću. Bio je redovito na molitvenom programu nakon večernje svete Mise. Često bih ga znao susresti na dvorištu dok bih išao iz ispovjedaonice u župni stan kako ide u crkvu na molitve. Srdačno bismo se i bratski pozdravili, a znao bi me oslovit s „profesore“, makar to nikada nisam bio. Vjerojatno na temelju pisanja i knjiga. Rekosmo, živio je skromno i povučeno, ni po čemu nije htio biti upadan. Imao je pronicljivo i oštro oko pa mu je vjerojatno stoga Sveta Stolica povjerala i delikatne zadaće, a zbog stručnosti bio je članom mnogih papinskih ureda te komi-

sija pri poljskoj biskupskoj konferenciji. Bio je osoba od povjerenja.

Bio je duboko marijanski obilježen. O ukazanjima se nije izjašnjavao, ali je osobno bio uvjeren u autentičnost Marijinih ukazanja ovdje. Upravo kao i njegov zemljak, sveti Ivan Pavao II. Kako rekosmo, ništa nije dokinuo, nije imao velikih zamjerki za svoga boravka ovdje glede prakse, ništa nije zabranjivao. Postupao je promišljeno i razborito, pa tako i u mnogim intervjuima, jer su ga novinari zbog delikatnosti zadaće, trajno salijetali i tražili razgovor s njime. Nisu ga mogli uhvatiti u riječi.

Njegova sama prisutnost ovdje bijaše nam dovoljno jamstvo da je Međugorje u sigurnim rukama. Uбудuće ne će moći nitko zbijati šale na račun Međugorja, Međugorje za bilo što optuživati, bez velika razloga. Ili ga ismijavati. Živimo u preozbiljnim vremenima da bismo mogli zaobići činjenicu četrdeset godina Međugorja te svega kroz što je svijet prošao u tih četrdeset biblijskih godina. Njegovim dolaskom u Međugorje osjeća se i stanoviti zaokret u medijima što se tiče pisanja o Međugorju te pristupa međugorskom fenomenu, napose u katoličkom tisku na Zapadu. Vidi se da su promijenili i predznak te način pristupa i pisanja o Međugorju. Ističu se dobri i pozitivni plodovi Međugorja na polju evangelizacije, duhovnih zvanja, a napose u sakramentalnoj praksi, jer su u žarištu euharistija i sakrament pomirenja. Ne toliko Marija ni mariologija, nego Krist, kristologija, kristocentrizam. Sve se užarištuje u osobi Isusa Krista prema onoj iz Kane Galijeske: „Učinite sve što vam moj Sin rekne!“ Mons. Hoser uvijek je isticao upravo tu protežnicu Međugorja, naime, sakrament pokore, ispovijedi, jer je bio zadivljen dugim redovima pred međugorskim ispovjedaonicama.

Rekosmo, često je izbjivao zbog službenih obveza te podnošenja izvješća i liječničkih pretraga. Jedno bijaše uočljivo i krajnje simpatično od njega. Naime, osjetilo i osjećaj za bratstvo, zajednicu, za one s kojima zajedno lomi kruh, i euharistijski, ali i za stolom. Kad god bi se vratio s puta, nikad nije došao „praznih ruku“. Uvijek je za svakoga imao neki mali dar što bi braći podijelio u blagovalešću. Tako i sestrama koje se brinu za sakristiju te pjevanja. Dokaz više da je volio zajednicu, braću, sve ljude, Mariju i Crkvu. Da je bio velika i široka srca.

Tugujemo zbog prerana odlaska mons. Hosera između nas. Vidljivo bijaše da je na njemu Afrika ostavila duboki trag, bio je narušena zdravlja. Malarija, a potom i korona učinile su svoje. Gospodin ga je uzeo sebi. Učinio je koliko je mogao i što je mogao za Međugorje. Duboko smo zahvalni papi Franji što smo mons. Hosera imali među nama. Zahvalni smo što je napokon za ovoga Pape skinut s Međugorja embargo te će ubuduće i Međugorje moći disati s oba plućna krila, i istočnim i zapadnim. Vidljivo to bijaše i ove godine, kad su zbog korone izostali hodočasnici sa Zapada, ali smo zato mali stalno hodočasnike s Istoka, Poljake, Ukrajinice itd. To je jedan veliki korak naprijed. I dokaz da će Međugorje živjeti kad svi mi odemo s pozornice. I sve nas nadživjeti.

Vjerujemo, naš je mons. Henryk Hoser kod Gospodina. Uvjereni smo da nas ondje zagovara. Ostatak nam u trajnoj zahvalnoj uspomeni i snažnom sjećanju kao Marijin dar Međugorju. Ostavio je dubok trag na svima koji će se još dugo, dugo moći vidjeti. Međugorje mu, a i mi s njime, ostaje trajno zahvalno. Počivao u miru!

Papa izrazio sućut u povodu smrti nadbiskupa Hosera

Papa Franjo uputio je izraze sućuti u povodu smrti nadbiskupa Henryka Hosera, apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje, izrazivši zahvalnost za njegov život i pastirski trud.

Istaknuo je da je biskupski zaziv „Bog je veći“ pratio nadbiskupa Hosera čitavog njegovog života i određivao način mišljenja, vrjednovanja, odlučivanja, rasuđivanja i utvrđivanja smjerova pastoralnog djelovanja. Naveo je da je mons. Hoser povjerovao u riječi Pisma koje kažu „Moćniji je Onaj koji je u vama, nego onaj koji je u svijetu“. Naglasio je da je nadbiskup Hoser s apostolskom hrabrošću išao u svijet, pouzdajući se da je Bog veći od ljudskog srca i sve zna. Papa je istaknuo da je mons. Hoser predano obnašao sve službe koje su mu povjerene. Bio je liječnik, svećenik u zajednici palotinaca, misionar, animator pastorala obitelji i zdravstvenih djelatnika, poglavar u Ruandi, tajnik Kongregacije za evangelizaciju naroda, biskup varšavsko-praški i Papin vizitator u Međugorju. Sveti Otac sa zahvalnošću gleda na cjelokupno služenje mons. Hosera. „Providnost mu je povjerila poslanje u Crkvi i svaka prethodna etapa pripremala ga je za sljedeću. Bog ga je ispunio. Milosrdnom Bogu povjeravam plodove njegova života i pastirskog angažmana, moleći da ga primi u svoju slavu“, poručio je papa Franjo. (ika)

Svjedočio je veliko povjerenje u Boga i ljubav za Crkvu

Vjernici Varšavsko-praške biskupije oprostili su se od pokojnog nadbiskupa Henryka Hosera u katedrali sv. Mihaela arkandela i sv. Florijana mučenika navečer 19. kolovoza, kada je slavljena misa zadušnica za mons. Henryka Hosera, apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje.

U molitvi je sudjelovala obitelj pokojnika, biskupi, svećenstvo biskupijske zajednice i velika skupina vjernika. Euharistiju je predvodio nadbiskup Krakowa mons. Marek Jędraszewski, a prigodnu homiliju izrekao je bivši pomoćni biskup Varšavsko-praške biskupije mons. Marek Solarczyk, sadašnji biskup Radoma.

On je naglasio kako je veliko nadahnuće nadbiskupu Hoseru u službi Crkvi bio sv. Pavao apostol, koji je branio načela Božjeg zakona bez popuštanja, a potom je potaknuo okupljeni narod da zahvali Bogu na cijeloj svećeničkoj službi nadbiskupa Hosera, prenosi radiowarszawa.com.pl.

„Neka nam ovaj put u Emaus bude velika prilika da danas zahvalimo na svemu što nam je Bog dao kroz život, službu, molitvu, žrtvu i patnju nadbiskupa Henryka. Mnogi od nas govore o jedinstvenom svjedočanstvu njegova povjerenja u Boga i njegove ljubavi prema cijeloj univerzalnoj Crkvi“, rekao je biskup Solarczyk.

Na kraju mise oproštajne govore održali su predstavnici vjerskog političkog, društvenog... života Poljske.

„Njegov odlazak veliki je gubitak za Poljsku. Njegov odlazak u Očevu kuću ostavlja veliku prazninu u nama. Možemo se samo nadati da

mons. Marek Solarczyk, biskup Radoma

U MOLITVI JE SUDJELOVALA OBITELJ POKOJNIKA, BISKUPI, SVEĆENSTVO BISKUPIJSKE ZAJEDNICE I VELIKA SKUPINA VJERNIKA. EUHARISTIJU JE PREDVODIO NADBISKUP KRAKOWA MONS. MAREK JĘDRASZEWSKI, A PRIGODNU HOMILIJU IZREKAO JE BIVŠI POMOĆNI BISKUP VARŠAVSKO-PRAŠKE BISKUPIJE MONS. MAREK SOLARCZYK, SADAŠNJI BISKUP RADOMA.

je sada bliže Bogu“, rekao je Maciej Miłkowski, državni tajnik u ministarstvu zdravstva.

Riječi zahvale za dugogodišnju suradnju s nadbiskupom i njegov primjer vjere izrazio je guverner pokrajine Mazovije Adam Struzik.

„Uvjeren sam da će sjećanje na tako cijjenjenog čovjeka gorljive vjere ostati živo još mnogo godina, a poruka i univerzalne vrijednosti njegova učenja i dalje će biti vrijedni

savjeti za sve nas kako živjeti da se približimo Bogu“, rekao je Struzik.

Među onima koji su se opraštali od nadbiskupa Hosera bili su i predstavnici biskupijskog pastorala obitelji. „Hvala vam na deset godina rada u pastoralu obitelji, intenzivnom, prekrasnom, uzbudljivom, punom inovacija, novih projekata, ali teškim, zahtjevnim i punim patnje“, rekla je predstavnica pastoralne službe, a prenosi radiowarszawa.com.pl.

SJEĆAMO SE DIVLJENJA I LJUBAVI PREMA ŽIVOTU

vlač. Zenon Hanas, provincijal palotinaca u Ołtarzewu

„Bog je stvoritelj svemira i davatelj života, svega života. To nam govori Otkrivenje na početku povijesti spasenja, u prekrasnim, rajskim opisima iz Knjige Postanka.

Došli smo danas priznati ovu istinu i učvrstiti je u svojim srcima. Ispovijedamo to ponizno – znajući da nismo stvaratelji, već samo skromni sluge kojima je povjeren ovaj Dar života“, rekao je na početku svoje homilije na misi zadušnici (19. kolovoza) za nadbiskupa Henryka Hosera u sjemenišnoj crkvi u Ołtarzewu provincijal palotinaca vlač. Zenon Hanas.

Svetu misu zadušnicu predslavio je Papin djelitelj milostinje kardinal Konrad Krajewski, uz koncelebraciju nadbiskupa Tadeusza Wojde, biskupa Romualda

Kamiński, biskupa Adriana Galbasa i brojnih svećenika. Među njima su bili provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko, međugorski svećenici fra Perica Ostojić, tajnik nadbiskupa Hosera te fra Zvonimir Pavičić i fra Renato Galić.

U svojoj homiliji vlač. Zenon Hanas govoreći o životu nadbiskupa Hosera, rekao je kako je o smislu života i smrti otac nadbiskup u jednom intervjuu rekao: 'Čežnja za nebom bila je veliko priznanje cijele kršćanske antike. Čini mi se da su katakombe shvaćene kao spavaće sobe, a ne kao grobnice. Moglo bi se čak koristiti i takvom usporedbom da police na kojima su ležala tijela mrtvih nalikuju spavaćim vagonima u vlaku za vječni život. Smrt

je shvaćena kao san u koji smo uronjeni sve do uskršnuća tijela', rekao je vlač. Hanas te dodao kako je "na stolu, prije odlaska u bolnicu, otac nadbiskup ostavio rukom ispisanu karticu s riječima: 'Znam u koga sam se pouzdao, neću se stidjeti uvijek'.

„Danas zahvaljujemo svemoćnom i milostivom Bogu na iznimno plodnom životu našeg palotinskog subrata, nadbiskupa Henryka Hosera. Sjećamo se njegove brige za život, divljenja prema životu i ljubavi prema ljudskom životu u duhu evanđelja. Molimo Boga, jedinog davatelja života, da pokaže svoju moć i podari mu život vječni“, rekao je vlač. Zenon Hanas.

Nakon svete mise prisutnim vjernicima obratili su se članovi obitelji, suradnici, kolege studenti, kolege liječnici, prijatelji mons. Henryka Hosera, a među njima i dr. fra Miljenko Šteko, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije, koji je rekao kako se "naša ljudska ograničenja sastoje i u tome da često ne znamo prepoznati vrijednost osobe", ali da je i uvjeren kako "plodnosni posao nadbiskupa Hosera u Međugorju nikada ne će biti zaboravljen".

Fra Miljenko je naglasio kako će ga još više cijeniti budući naraštaji te da mons. Hoser nije porušio nijedan most, nego je gradio puno novih mostova. Kazao je fra Miljenko Šteko kako je nadbiskup Hoser otišao s ovoga svijeta, ali da nije otišao iz naših života te će biti zapisan u srcima svih koji su bili u prilici da ga upoznaju u Međugorju i kroz Međugorje.

NAKON SVETE MISE PRISUTNIM VJERNICIMA OBRATILI SU SE ČLANOVI OBITELJI, SURADNICI, KOLEGE STUDENTI, KOLEGE LIJEČNICI, PRIJATELJI MONS. HENRYKA HOSERA, A MEĐU NJIMA I DR. FRA MILJENKO ŠTEKO, PROVINCIJAL HERCEGOVAČKE FRANJEVAČKE PROVINCIJE,

Nadbiskup Henryk Hoser pokopan u varšavsko-praškoj katedrali

VJERNI SLUGA NIKADA NE MIRUJE VEĆ BDIJE DO DOLASKA GOSPODINOVA

Sv. misa zadušnica pred sprovodne obrede za mons. Henryka Hosera služena je u petak 20. kolovoza u katedrali Varšavsko-praške biskupije. Misu je predvodio kardinal Kazimierz Nycz, nadbiskup varšavski i metropolit, a homiliju je održao nadbiskup Tadeusz Wojda, metropolit gđanski.

„Sveti Pavao nas u današnjem čitanju podsjeća: 'Znamo doista: ako se razruši naš zemaljski dom, šator, imamo zdanje od Boga, dom nerukotvoren, vječan na nebesima.' (2 Kor 5, 1) Ove riječi uvode nas u današnju pogrebnu ceremoniju pokojnog nadbiskupa Henryka Hosera, palotince, svećenika, misionara, nadbiskupa u miru Varšavsko-praške nadbiskupije, apostolskog vizitatora u Međugorju“, rekao je na početku svoje homilije nadbiskup Wojda prisjetivši se potom posljednjih susreta i razgovora s mons. Hoserom.

„Krajem srpnja posjetio sam ga u Ołtarzewu. Patnja i bol bili su vidljivi na njegovu licu, ali je ostao potpuno miran i spokojan. Bio je željan, kao i uvijek, razgovarati o raznim temama, postavljati pitanja, komentirati, ocjenjivati i davati vrijedne prijedloge. Razgovor s njim otkrivao je njegovo bogato životno iskustvo, okupljeno

Dragi Henryk, brate u svećenstvu i biskupstvu, prijatelju i misionaru, od srca ti zahvaljujemo na daru tvoga života, službe i svega dobroga, te molimo da te dobri Bog dočeka u svoju slavu. Amen!“, riječi su kojima je nadbiskup Tadeusz Wojda zaključio svoju homiliju na sprovodnoj misi za nadbiskupa Henryka Hosera.

u različitim zemljama i na različitim kontinentima. Bio je izvrstan promatrač okolne stvarnosti, koju je mogao analizirati, točno procijeniti i govoriti o njoj na činjeničan način. Bio je i načitan čovjek. Široko se koristio povijesnom i suvremenom literaturom u područjima svog osobnog interesa, ali i temama aktualnih društvenih, etičkih, teoloških i pastoralnih izazova i problema.

Pokazivao je neizmjernu volju za rad, ali je također bio svjestan svojih zdravstvenih problema. Čak je dodao da je vjerojatno došao kraj i da je spreman na sve ako je to Božja volja. Pokušao sam ga ohrabriti rekavši da ga čekaju u Međugorju, da tamo ima još puno posla i da se mole za njegovo zdravlje... To sam mu ponovio telefonom početkom kolovoza iz Međugorja“, rekao je nadbiskup

Wojda u svojoj homiliji u kojoj je govorio i o bogatom životu nadbiskupa Hosera kazavši na kraju kako „vjerni sluga nikada ne miruje, već bdije do dolaska Gospodinova“. Rekao je i kako su se ove Isusove riječi još jednom pokazale istinitima u životu nadbiskupa Hosera.

„I sam je jednom priznao: 'Nikada nisam birao i nikada nisam pitao, uvijek sam prihvaćao ono što su mi nadređeni govorili.' Ovaj put, 2017. godine, kao biskup u miru, na zahtjev pape Franje otišao je u Međugorje brinuti se o hodočasnici koji su tamo dolazili. I u Međugorju je njegova služba neprocjenjiva.

13. kolovoza 2021. Gospodin ga je opozvao sa zemlje kako bi ga pozvao za stol u nebeskoj slavi. Sin čovječji došao je i odveo ga. Ostaje tuga, ali i duboka kršćanska nada da će ga Onaj koji je u njemu dobro učinio sada obilno nagraditi i prihvatiti u vječnu radost. Dragi Henryk, brate u svećenstvu i biskupstvu, prijatelju i misionaru, od srca ti zahvaljujemo na daru tvoga života, službe i svega dobroga, te molimo da te dobri Bog dočeka u svoju slavu. Amen!“, riječi su kojima je nadbiskup Tadeusz Wojda zaključio svoju homiliju na sprovodnoj misi za nadbiskupa Henryka Hosera.

Priredio: Velimir Begić

Mostarsko-duvanjski biskup Palić izrazio sućut u povodu smrti nadbiskupa Hosera

PASTIR POSVEĆEN CRKVI

"Ostat će mi u sjećanju kao revan pastir, koji se posvetio službenju Crkvi, a vjernicima nastojao biti blizu u duhu poniznosti i suosjećanjem", napisao je između ostaloga biskup Petar Palić.

Mostarsko-duvanjski biskup Petar Palić uputio je izraze sućuti varšavsko-praškom biskupu Romualdu Kaminskom u povodu smrti umirovljenog biskupa njegove biskupije i apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskupa Henryka Hosera.

"U povodu smrti mons. Henryka Hosera, umirovljenog biskupa Biskupije varšavsko-praške i apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje, koja se nalazi u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji, upućujem Vama, svećenicima i re-dovnicima i svim vjernicima Vaše biskupije iskrene izraze sućuti.

Nakon što sam prošle godine preuzeo službu mostarsko-duvanjskog biskupa, susreti koje sam imao s mons. Hoserom bili su

ispunjeni bratskom susretljivošću i otvorenosću, te međusobnim razumijevanjem i uvažavanjem poslanja koje je svatko od nas imao na ovom području.

Cijelo vrijeme njegove bolesti i hospitalizacije, upućivali smo Gospodinu svesrdnu molitvu za njegovo ozdravljenje i njegov povratak zadaćama, koje mu je povjerila Sveta Stolica.

U povezanosti s Vama, svećenicima i vjernicima Biskupije varšavsko-praške, čiji je mons. Hoser bio pastir, Uskrsnom Gospodinu upućujem svoju molitvu za dušu nadbiskupa Hosera. Ostat će mi u sjećanju kao revan pastir, koji se posvetio službenju Crkvi, a vjernicima nastojao biti blizu u duhu poniznosti i suosjećanjem.

Neka mons. Hoseru dobri Bog udijeli radost gledanja svoga lica, a svima nama daruje milost vjernog naviještanja Radosne vijesti i izgradnje Božjega kraljevstva", istaknuo je biskup Palić.

Na ispraćaju su se obratili i sućut izrazili, između ostalih i predsjednik Poljske biskupske konferencije nadbiskup Stanislaw Gadecki, ispred BK BiH vrhbosanski nadbiskup koadjutor i apostolski upravitelj Vojnoga ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić, nećak nadbiskupa Hosera...

Nadbiskup Hoser je prvi pastir ove nadbiskupije čije je tijelo položeno u kripti varšavsko-praške katedrale, rekao je to na početku svete mise sadašnji varšavsko praški nadbiskup mons. Romuald Kaminski. Uz njega na misi je bilo mnoštvo nadbiskupa, biskupa, svećenika, časnih sestara, a među vjernicima su bili i mnogi predstavnici lokalne i državne poljske vlasti.

Uz mons. Vukšića, na sprovodnoj misi i pokopu iz BiH su bili još provincijal Hercegovacke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko, osobni tajnik pokojnog nadbiskupa fra Perica Ostojić te međugorski svećenici fra Zvonimir Pavičić i fra Renato Galić.

Nakon mise održani su sprovodni obredi i polaganje tijela nadbiskupa Henryka Hosera u kriptu katedrale Varšavsko-praške biskupije.

Otišao je prijatelj Međugorja

Napustio nas je naš nadbiskup Henryk Hoser, apostolski vizitator za župu Međugorje. Otišao je od nas biskup koji je bio istinski otac. Bio je draga osoba koja je voljela ljude i koju su ljudi voljeli. Njegovu očinsku brigu i dobrotu mogli smo svakodnevno osjetiti svi mi fratri koji smo s njim živjeli i hodočasnici koji su se s njim susretali. Na prvi pogled možda se nekome činio strog, ali zapravo se radilo o čovjeku punom dobrote.

Otišao je prijatelj Međugorja. Od samog početka, od 2017. godine, kada je došao kao osobni izaslanik Pape Franje, nadbiskup Hoser zavolio je Međugorje. Njegove riječi „mi Međugorčani“, koje je izrekao na misi na blagdan svetog Jakova u Gaju, govore o njegovu poistovjećenju sa župljani-ma ove župe.

Pozorno je promatrao pastoralna događanja u Međugorju i s velikim zanimanjem proučavao postojeći fenomen. Nasuprot nekima koji su tražili i naglašavali samo negativne pojave, kao prijatelj istine nadbiskup Hoser je umio vidjeti pozitivne stvari, pune ispovjedaonice, kristocentričnost međugorske duhovnosti, tolike hodočasnike koji traže Boga, brigu i skrb nas franjevaca oko duhovne izgradnje hodočasnika kao i trud župljana župe Međugorja oko primanja hodočasnika u svoje domo-

FRA MARINKO
ŠAKOTA

NA ČESTIM SASTANCIMA U SVOM UREDU IZNOSIO JE SVOJE STAVOVE O ODREĐENIM PITANJIMA, ALI JE UVIJEK UMIO SASLUŠATI I DRUGA MIŠLJENJA. ŽARKO JE ŽELIO DA SE U MEĐUGORJU IZGRADI KAPELICA KLANJANJA I JOŠ DRUGI POTREBNI OBJEKTI KOJI BI BILI U SLUŽBI PASTORALA. POZIVAO JE ARHITEKTE, KAKO IZ VATIKANA TAKO IZ POLJSKE, DA PONUDE SVOJE PRIJEDLOGE.

ve. Tako je jako doprinio pozitivnom imidžu i vedrom ozračju kad se radilo o novinarskom ili nekom drugom prosuđivanju Međugorja. Nije nadbiskup Hoser samo pozitivno govorio o međugorskoj duhovnosti, nego ju je osobno živio. Tri puta tjedno bio je nazočan na klanjanju Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu i petkom molitvi pred križem, a srijedom i petkom je postio. Jako je volio Gospu i njoj se utjecao.

Na čestim sastancima u svom uredu iznosio je svoje stavove o određenim pitanjima, ali je uvijek umio saslušati i druga mišljenja. Žarko je želio da se u Međugorju izgradi kapelica klanjanja i još drugi potrebni objekti koji bi bili u službi pastorala. Pozivao je arhitekta, kako iz Vatikana tako iz Poljske, da ponude svoje prijedloge. No, nažalost pandemija korona virusa poremetila je planove.

Doživješi osobno 2018. godine ljepotu Mladifesta, te nakon što je Papa Franjo 2019. dopustio organiziranje hodočašća u Međugorje, pozivao je kardinale i biskupe na Mladifest kako bi i oni iskusili međugorsku duhovnost i kako bi mladi preko

nazočnosti pastira doživjeli puninu lica Crkve.

Kad je 2017. kao Papin izaslanik prvi put došao u Međugorje, odmah je zaželio otići na Brdo ukazanja te se unatoč tjelesnoj slabosti zbog preboljene malarije uspio popeti na nj. Iako vidioci nisu bili u opsegu njegova djelovanja, ipak je postupio ljudski i razgovarao s njima. Htio ih je upoznati i osobno čuti njihov glas i iskustva, što je vidiocima jako puno značilo. Tako je svojim primjerom pokazao kako se u prošlosti trebalo i kako bi se u budućnosti valjalo odnositi prema vidiocima.

Volio je našu franjevačku zajednicu u Međugorju. Rado je boravio u našem društvu i isticao našu vedrinu i radost. Imao je smisla za humor. Svojom jednostavnošću i poniznošću omogućavao je dobru komunikaciju.

Na koncu mogu samo reći: Hvala Papi Franji što nam je u Međugorje poslao nadbiskupa Henryka Hosera kao osobnog izaslanika i potom kao apostolskog vizitatora!

Hvala nadbiskupu Henryku Hoseru za sve što je učinio za Međugorje! A to što je učinio, jako je puno i od neprocjenjive je važnosti!

MISA ZADUŠNICA ZA POK. NADBISKUPA HOSERA U MEĐUGORJU

Sretni smo da smo Vas imali

U četvrtak 26. kolovoza 2021., u međugorskoj župnoj crkvi sv. Jakova Ap., slavila se misa zadušnica za nadbiskupa Henryka Hosera, nedavno preminulog Papi- na apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje.

„Prepun životnoga i profesionalnoga iskustva, stigao je u Međugorje i postao jedan od nas. Sa svojim blagim osmijehom i odlučnošću čovjeka koji zna zašto je tu, neizmerno pobožan Gospi, bio nam je sigurno utočište nakon tolikih godina neizvjesnosti. Produžena ruka svetoga oca Franje u Međugorju“, rekao je fra Miljenko Šteko, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije pred početka Mise zadušnice u Međugorju za nadbiskupa Henryka Hosera.

Kazao je i kako nas „usred ljudske žalosti zbog rastanka s Vama, ni za trenutak ne napušta ona drugačija radost, zbog budućega susreta u Očevu domu“.

„A ovaj krš koji vas je prigrlio i zavolio, nastavit će odzvanjati onu

drevnu Mater Dei, ora pro nobis, dok oči s nadom gledaju u kameniti obzor i raskoš zalazećega sunca, dok prsti žuljavi i dalje prevrću krunicu po rukama, dok se jutrima

širi miris novoga dana. I vas ćemo se uvijek zahvalno sjetiti. Sretni smo da smo Vas imali, da ste bili s nama. Molimo Boga da Vam, uz zagovor Kraljice mira, podari mir u svojoj vječnosti. Zauvijek ostajete upisani u naša srca, naše živote i naše Međugorje“, rekao je fra Miljenko Šteko na početku svete Mise koju je predslavio apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto u koncelebraciji s biskupom mostarsko-duvanjskim Petrom Palićem, nadbiskupom vrhbosanskim kardinalom Vinkom Puljićem te još dvojicom biskupa i 95 svećenika.

Na misi su bili i brojni župljani i hodočasnici kako bi zahvalili Bogu za nadbiskupa Hosera koji je mnogo učinio za župu Međugorje od 2017. godine. O njegovim zaslugama u svojoj homiliji govorio je i nuncij Pezzuto koji je nadbiskupa Hosera upoznao još dok je bio misi-

onar u Ruandi, a mons. Pezzuto u to vrijeme kako je rekao bio mladi tajnik u tamošnjoj Apostolskoj nuncijaturi. Osvrnuo se na neke dijelove njegove biografije, a potom izdvojio "vrijedan doprinos koji je mons. Hoser dao ovdje, u Međugorju, u svojoj trogodišnjoj službi, najprije kao posebni izaslanik Svete Stolice, a zatim i kao apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje, s poslanjem pastoralnog karaktera“.

„Izgrađuje nas njegov svećenički život, kojega je živio kao čovjek pravedan, u biblijskom smislu, duboko svjestan svoje stvarnosti - svećenika Boga Svevišnjega. U ovoj prigodi, želim naglasiti njegovu vidljivu marijansku pobožnost, koja ga je učinila posve posvećenim fenomenom Međugorja i ostvarenju pastoralnog traga kojega je papa Franjo želio dati ovome mjestu“, rekao je mons. Pezzuto pozivajući potom „cijeli liturgijski skup da

Hvala papi Franji što nam je poslao nadbiskupa Hosera, a hvala i mons. Hoseru za sve što je učinio za Međugorje, a to što je učinio jako je puno i od velike važnosti.

izrazi duboku zahvalnost Bogu koji je poslao mons. Hosera u Međugorje, njegovoj redovničkoj obitelji (Palotincima), njegovoj rodnoj obitelji, kao i franjevcima koji su ga prihvatili.“

„Posebno zahvaljujem fra Perici Ostojiću, koji je surađivao s mons. Hoserom tijekom posljednje tri godine, kao njegov tajnik. Sigurni smo da je mons. Hoseru u Raju dočekala Djevica Marija, kojoj je ovdje u Međugorju posebno služio, promičući štovanje i pobožnost Gospi u kristološkom i kristocentričnom svjetlu. Stoga povjeravamo Mons. Hosera Kraljici Mira i Božjega milosrđa“, zaključio je apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto svoju homiliju na misi zadušnici za mons. Henryka Hosera u Međugorju.

Na kraju misnog slavlja nazočnima kardinalu, nadbiskupu i biskupima zahvalio se međugorski župnik fra Marinko Šakota.

„Hvala papi Franji što nam je poslao nadbiskupa Hosera, a hvala i mons. Hoseru za sve što je učinio za Međugorje, a to što je učinio jako je puno i od velike važnosti“, rekao je fra Marinko na kraju misnog slavlja.

Priradio: Velimir Begić

Homilija mons. Luigija Pezzuta na misi za dušnici
za mons. Henryka Hosera u Međugorju

Povjeravamo mons. Hosera Kraljici Mira i Božjega milosrđa

Drage sestre i braćo,
u evanđeoskom tekstu koji smo maločas navijestili, suočeni smo s prirodnom i ljudskom boli Marte, koja Isusu kaže: „Gospodine, da si bio ovdje, brat moj ne bi umro“. Rečenica koja zvuči kao ogorčenost i blagi prijekor prijatelju, Isusu iz Nazareta. No, odmah nakon toga, štoviše istog časa, Marta proglašava jednu istinu, činom vjere koji nadilazi sva ljudska očekivanja: „Ali i sada znam: Što god zaišteš od Boga, dat će ti.“ A takva ispovijest vjere, kao odgovor dobija ohrabrujuće Kristovo obećanje: „Uskrsnut će brat tvoj!... Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će. I tko god živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada.“

Isus je izgovarao ove riječi dok je izbliza doticao tajnu Lazarove smrti i patnju njegove rodbine i poznanika. Na sličan način, i mi danas, tužni i zapanjeni pred otajstvom smrti, konkretno zbog smrti Biskupa Hosera – koji je toliko puta slavio Euharistiju na ovome istome mjestu – približavamo se Isusu da bi pronašli hrabrost i spokoj, učvršćujući se tako u nadi u konačno uskrsnuće i život vječni. Upravo u ovim trenucima tame, Isus nam prilazi i pita nas: „Vjeruješ li ovo?“. A mi svatko osobno, i s Martinom vjerom odgovaramo: „Da, Gospodine! Ja vjerujem da si ti Krist, Sin Božji, Onaj koji dolazi na svijet!“

Kršćanska nada čvrsto je utemeljena na Gospodinovim obećanjima koja nas vode u sigurnost onoga što je će biti naša buduća blažena stvarnost. Dakle, iako je bol zbog odlaska drage osobe ljudska i razumljiva, ali i zbog misli na našu vlastitu smrt, kad se to Gospodinu sviđa, sigurni smo da nas je Bog stvorio i pozvao vječno živjeti u Njegovom kraljevstvu svjetla.

Moje misli sada idu osobi mons. Hosera, čije je postojanje bilo obilježeno evanđeljem i vjerom: on je studirao medicinu prije nego što je ušao u Družbu katoličkog apostolata (Palotinci). Nakon svećeničkog ređenja, otišao je kao misionar u Ruandu, gdje sam ga imao sreću upoznati, dok sam bio mladi tajnik te Apostolske nuncijature. Nakon što je imenovan biskupom, radio je kao pomoćni tajnik u Kongregaciji za evangelizaciju naroda i u Papinskim misijskim djelima, a zatim je poslan u sjedište Varšave-Praga, vraćajući se tako u svoju Poljsku.

Naposljetku, svi mi znamo vrijedan doprinos koji je mons. Hoser dao ovdje, u Međugorju, u svojoj trogodišnjoj službi, najprije kao posebni izaslanik Svete Stolice, a zatim i kao Apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje, s poslanjem pastoralnog karaktera.

Izgrađuje nas njegov svećenički život, koji je živio kao čovjek pravedan, u biblijskom smislu, duboko svjestan svoje stvarnosti – svećenika Boga Svevišnjega. U ovoj prigodi, želim naglasiti njegovu vidljivu marijansku pobožnost, koja ga je učinila posve posvećenim fenomenu Međugorja i ostvarenju pastoralnog traga kojega je papa Franjo želio dati ovome mjestu.

Zaključujem pozivom, cijelom liturgijskom skupu, da izrazi duboku zahvalnost Bogu koji je poslao Mons. Hosera u Međugorje, njegovoj redovničkoj obitelji (Palotincima), njegovoj rodnoj obitelji, kao i franjevcima koji su ga prihvatili. Posebno zahvaljujem fra Perici Ostojiću, OFM, koji je surađivao s Mons. Hoserom tijekom posljednje tri godine, kao njegov tajnik.

Sigurni smo da je mons. Hoser u Raju dočekala Djevica Marija, kojoj je ovdje u Međugorju posebno služio, promičući štovanje i pobožnost Gospi u kristološkom i kristocentričnom svjetlu. Stoga povjeravamo mons. Hosera Kraljici Mira i Božjega milosrđa.

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog
centra MIR Međugorje.

S MONS. HOSEROM OTPOČELA JE NOVA ERA MEĐUGORJA

Odlazak mons. Henryka Hosera ugradio se, neplanirano dakako, u 40. obljetnicu međugorskog fenomena, baš kao što se sam dolazak mons. Hosera u Međugorje neplanirano ugradio u međugorski fenomen i u njegovu biografiju te će njegovo ime postati nezaobilaznom točkom prošlih i budućih zbivanja u Međugorju.

DARKO PAVIČIĆ

Tako, svi koji su očekivali da će se na samu 40. obljetnicu međugorskog fenomena, baš na taj dan 25. lipnja, dogoditi nešto značajno i sudbonosno, ostali su kratkih rukava i pogleda uperena u plavo međugorsko nebo čekajući da im pokaže neki znak. No znaci dolaze u vremenu koje se nastavilo nakon obilježavanja obljetnice i ne treba zuriti u nebesko plavetnilo da ih se dohvati. Jedan od njih sigurno je odlazak mons. Henryka Hosera, Papina upravitelja međugorske župe, koji je tjelesno preminuo toga petka uoči Velike Gospe+ u Varšavi, ali mu je srce i dalje ostalo u Međugorju. Naime, s mons. Hoserom započela je, prije četiri godine, nova era Međugorja. Došavši 2017. kao Papin izaslanik, a zatim 2018. kao apostolski vizitator, mons. Hoser pokrenuo je procese koji su mu, prvo, skinuli okove nametnute svih prošlih desetljeća, a zatim dali novi zamah za vrijeme koje dolazi, jer je

Hoser uspio isposlovati da se ukine zabrana hodočašćenja svećenicima, redovnicima i biskupima, čime je, praktički, međugorska vrata otvorio cijeloj Crkvi.

Mons. Hoser postao je tako jednom od središnjih osoba međugorskog fenomena i u budućnosti se o Međugorju ne će moći razgovarati i razmišljati bez da se i njega ne spomene.

Vijest da je preminuo mons. Henryk Hoser prohujala je poput munje Međugorjem toga petka uvečer, upravo dok se na vanjskom oltaru odvijala pobožnost klanjanja križu, koja je ondje uvijek petkom nakon večernje mise, a na kojoj je i mons. Hoser redovito sudjelovao. No njegova nazočnost na takvim molitvama upravo je pokazivala njegovu poniznu i jednostavnu narav, jer se nikada nije isticao svojom pojavom, nego se povlačio u zadnje redove, iza svih svećenika, i u tišini obavljao adoraciju.

Tako je došao i u Međugorje prije nešto više od četiri godine. Bez velike pompe i parade, pa nitko ne bi rekao da ga je papa Franjo poslao kao svojega osobnog izaslanika da u turbulentnom međugorskom fenomenu odvoji žito od kukolja. Poniznom redovniku palotincu, mons. Hoseru (79), koji je prije toga bio u Ruandi (gdje se Blažena Djevi-

Njegov se odlazak tako ugradio u četrdesetu obljetnicu međugorskih ukazanja, a sve daljnje obljetnice zahvaljujući upravo njegovu poslanju i misiji u Međugorju bit će obilježavane u posve drukčijem ozračju nego dosad, jer je s mons. Hoserom definitivno otpočela nova era međugorskog fenomena.

Foto: Arhiv ICMM

ca počela ukazivati u Kibehu u svega šest mjeseci razmaka od Međugorja i gdje su ukazanja službeno priznata) kao da je sve bilo jasno u 24 sata boravka pod međugorskim nebom. Nevjerojatnom je brzinom pohvatao sve konce, a najviše su ga se tih prvih dana dojmili dugački redovi pred ispovjedaonicama. U nevjerici je vrtio glavom, jer u današnjem svijetu toga, praktički, više nema. Znajući da protivnici Međugorja neprestano rovale protiv fenomena, vrlo je brzo papi Franji poslao svoje prvo izvješće koje je prštalo evanđeoskom pozitivom. Naglasak je, kao što je Papa i želio, stavio na plodove Međugorja, a to je sakramentalni život s euharistijom u središtu te nizom pobožnosti od krunice do križnoga puta. Dakako, potkrijepljeno dolaskom milijuna hodočasnika u to malo hercegovačko mjesto.

Pitali smo jednom znalce međugorskih prilika vjeruje li mons. Hoser u međugorska ukazanja, odgovorili su nam: „Ma, pustite ga, vjeruje više nego fratri!“ Ta pošalica, zapravo, otkriva da se Hoser vrlo dobro upoznao s prilikama u Međugorju, pa je i o vidiocima javno govorio kao posve normalnim, običnim i obiteljskim ljudima, posve u suprotnosti s njihovom slikom u medijima, koji su ih ismijavali i rugali im se. Štoviše, Hoser to nije mislio samo o vidiocima, nego i o župljanima Međugorja, kojima je poslan 2018. kao apostolski vizitator, a s kojima se susretao u njihovim domovima, odlazio im na sprovode, susretao na poljima i u vinogradima. Na prvoj je proslavi zaštitnika župe sv. Jakova i sebe svrstao u župljane, rekavši „mi Međugorčani“.

Međutim, to ga stapanje s okolinom u koju je došao nije lišilo osjećaja obveze da sudjeluje u rješavanju statusa međugorskog fenomena, pa je njegovom zaslugom papa Franjo ukinuo zabranu svećenicima, biskupima i kardinalima da hodočaste u Međugorje. Bio je to gotovo revolucionaran korak, ali se posve uklapao u onu priču koju je vaticanist Andrea Tornielli objavio na svojem blogu netom prije Hoserova dolaska u Međugorje. A radi se o tome da će Vatikan priznati prvih sedam dana ukazanja, poslati u Međugorje svojega upravitelja, ukinuti zabranu hodočašćenja svećenicima

te Međugorje proglasiti pontifikalnim svetištem.

Ostalo je za obaviti ovo posljednje, tj. da se Međugorju službeno prizna status svetišta. Mons. Hoser je i tu imao utjecaja, jer je ove godine Međugorje gurnuo u maratonski molitveni lanac marijanskih (priznatih) svetišta. Njegovom zaslugom prije dvije godine na Festival mladih došla je sva sila kardinala i nadbiskupa, a lani, kada to nije bilo moguće, papa Franjo mladima je uputio pismo. Kao i što je to bilo ove godine.

U iščekivanju daljnjih događaja, papa Franjo zacijelo će u Međugorje poslati nekog novog Hosera, tj. biskupa istoga profila, koji će dovršiti onaj posao koji je mons. Hoser započeo, a koji je spriječio njegov iznenadni odlazak, premda se znalo da će, zbog preboljene malarije, teško izboriti bitku s koronom i njezinim posljedicama.

Vatikan je pratio tijekom njegove bolesti i sve loše vijesti koje su posljednjih tjedana stizale u Međugorje, stizale su i u Rim. Pa je zacijelo otpočela potraga za Hoserovim nasljednikom i čije ime može relativno brzo osvanuti. Jer mu je namijenjena ista misija, tj. put koji je Međugorju zacrtao papa Franjo, a to je status svetišta, kojim će upravljati Sveta Stolica. Šteta je samo što ponizni i dobromjerni mons. Hoser to nije dočekaao.

Međugorje stoga s pravom tuguje za mons. Henrykom Hoserom, Poljakom koji je u ove četiri godine postao i napola Hercegovac, jer ga je Hercegovina prihvatila kao svoga sina. Učinila je to najviše stoga što je u Međugorje došao dobromjerno, otvorena srca i bez ikakvih predrasuda. Nije se dao obeshrabriti ni podmetanjima ni podilaženjima, pa je prema tome stvorio objektivnu sliku koju je prosljedio Vatikanu, koji upravo zahvaljujući povjerenju u mons. Hosera i misiju koju mu je povjerio sada ima uvid u pravo stanje i zbivanja u Međugorju. Pa će ono moći i u budućnosti donositi obilne plodove kao i dosad.

Njegov se odlazak tako ugradio u četrdesetu obljetnicu međugorskih ukazanja, a sve daljnje obljetnice zahvaljujući upravo njegovu poslanju i misiji u Međugorju bit će obilježavane u posve drukčijem ozračju nego dosad, jer je s mons. Hoserom definitivno otpočela nova era međugorskog fenomena.

VIJEST DA JE PREMINUO MONS. HENRYK HOSER PROHUJALA JE POPUT MUNJE MEĐUGORJEM TOGA PETKA UVEČER, UPRAVO DOK SE NA VANJSKOM OLTARU ODVIJALA POBOŽNOST KLANJANJA KRIŽU, KOJA JE ONDJE UVIJEK PETKOM NAKON VEČERNJE MISE, A NA KOJOJ JE I MONS. HOSER REDOVITO SUDJELOVAO. NO NJEGOVA NAZOČNOST NA TAKVIM MOLITVAMA UPRAVO JE POKAZIVALA NJEGOVU PONIZNU I JEDNOSTAVNU NARAV, JER SE NIKADA NIJE ISTICAO SVOJOM POJAVOM, NEGO SE POVLAČIO U ZADNJE REDOVE, IZA SVIH SVEĆENIKA, I U TIŠINI OBAVLJAO ADORACIJU.

MARIJA

kao učiteljica molitve i kontemplacije

FRA TOMISLAV
PERVAN

**BIBLIJSKI IZVORI:
MARIJA KAO ŽIVO SJEĆANJE**

Iz Marijinih usta nije zabilježeno u svetopisamskim spisima mnogo riječi. Sve što o njoj nalazimo u Novom zavjetu može stati na obični list papira (A4). Marija je većma učiteljica šutnje. Ona je velika u šutnji. Nije u prednjem planu, nije u javnosti, ne ističe se svojim nastupima u promicanju Sinovljeva djela. Znala je što je to, Božja je Riječ postala u njoj čovjekom. Klanjala se veličini Riječi, razmišljala o Riječi, prebivala sve u svome srcu, i to daje njezinoj osobi i njezinu životnomu djelu dodatnu dubinu i težinu. Naša je zadaća vrjednovati Marijinu šutnju kako to čini evanđelist Luka i onda u svjetlu vlastitih spoznaja djelovati.

Makar ćemo pronaći u Svetome pismu samo nekoliko odnosnih mjesta glede Marije i njezine uloge u djelu

spasenja svijeta, ipak je ono što je zabilježeno o njoj prebogato da bi se dalo iscrpiti u nekoliko rečenica. Ovdje ćemo pokušati naglasiti nekoliko točaka koje nam se čine vrijednima isticanja kako bi nam njezin lik još snažnije zasjao pred očima.

Sveti je Luka od evanđelista najbolji tumač marijanskog misterija u Bibliji. On brižno oslikava Marijin lik biranim riječima pa je i zbog toga prikazivan kao prvi Marijin portretist. Za nas potonje od velikoga je značenja kad Luka za Mariju veli kako je ona „sve te riječi“, a pluralni oblik pojma 'riječ' u Bibliji znači i 'događaji', dakle, sve te događaje pohranjivala u svome srcu, prebivala ih u sebi, razmišljala o njima tj. Lk 1,29 za anđeoskog navještaja; 2,19: nakon Isusova rođenja u Betlehemu i čudesnih prizora s anđelima, pastirima; 2,51: na kraju izvješća o

Isusovu djetinjstvu te nakon što su pronašli dječaka u Hramu i vratili se u Nazaret.

Luka je portretira kao osobu koja se sjeća, pamti, bilježi u svome srcu. (Indikativan je ovdje njemački jezik koji za riječ 'sjećati se' ima pojam 'erinnern', gdje ono 'innern' ima poveznicu s nutrinom, intimom, srcem, te pojam izražava više od našeg 'sjećanja' odn. 'pamćenja').

Marija je izvor crkvene Predaje! Riječi i događaji pohranjeni su u njoj i stoga ju je s pravom sveti Ivan Pavao II. nazvao „sjećanjem Crkve“. Ona je vjerodostojni svjedok za sve što se dogodilo s njom i Isusom. Sjećanje pak iziskuje od nas daleko više od obična pohranjivanja podataka ili događaja. Čovjek je sposoban prihvatiti i zadržati stanovite riječi ili događaje ako je njima pogođen. Ako me se nešto ne tiče, ne će prodrijeti dalje

od moje površine i kože. Rasplinut će se u mnoštvu događaja ili riječi te na kraju nestati iz svijesti i pasti u zaborav. U veliku mitsku rijeku zaborava, Letu, koju spominje i Dante u svojoj Božanskoj komediji.

Čovjek pohranjuje u vlastito sjećanje ono što je shvatio, a shvatiti se može samo ono što se ljubi i prihvaća. Osobu a ni stvar nisam shvatio ako nisam sposoban prenijeti je drugome, pripočiti je. Dakle, pod razumijevanjem uvijek se shvaća i stanoviti proces odnosno mjera nutarnje identifikacije s onim što se shvaća, prihvaća, pohranjuje. Stoga vrijedi i ovdje načelo kako se onoliko spoznaje koliko se ljubi. I obrnuto. Onoliko se ljubi osoba ili stvar, koliko je čovjek ušao u njezinu bit, dosegnuo svojim razumom, voljom i srcem, s njome srastao.

Zbiljski ne mogu shvatiti nešto ili nekoga za što nemam simpatije, sklonosti, volje ili ljubavi. Tako prenošenje poruka iziskuje daleko više od pamćenja telefonskih brojeva. Traži se pamćenje, sjećanje srca pri čemu čovjek ulaže dio sebe. Ulaganje sebe i vjernost uloženom jest ono što se i od nas iziskuje u pitanjima odnosa prema vjeri, vjerskim istinama i osobama vezanima uz naš vjerski poklad, ponajprije Isusu i Mariji.

MARIJA KAO UTJELOVLJENJE SJEĆANJA

Luka nam Mariju oslikava kao utjelovljenje crkvenog sjećanja. Ona je brižna, pohranjuje događaje u sebe, razmišlja o njima, prebire ih u svome srcu. Luka veli kako ih je ona 'čuvala' u svome srcu, 'sabirala u jedno' (izvornik: 'symballousa', simbol!) i vjerno ih pohranjivala. U svome potonjem životu Marija je zacijelo uspoređivala riječi i događaje naše vjere s vlastitim životnim iskustvom, otkriva ljudske dubine u svim detaljima vezanima za istinu utjelovljene Riječi.

Sve se uklapa u veličajni mozaik naše vjere i iskustva. Snagom te vjere dolazi do znanja i shvaćanja (ponovno: fides quaerens intellectum!, tj. vjera koja teži razumskom shvaćanju i pronicanju) koje je moguće potom prenijeti na druge. Njezina riječ nije više obična ljudska, izgovorena i izvanjska, već je oplođena bogatim životnim iskustvom, riječ prenesena u ljudske kategorije, sposobna biti pretočena u konkretne ljudske živote. Time Marija postaje uzorom za po-

slanje Crkve, odnosno misija u Crkvi. Zato je s pravom posred apostola na same Duhove u Gornjoj odaji, u dvorani Posljednje večere.

Marija – prva zvijezda evangelizacije! Ona je hram Duha Svetoga, boravište Božje Riječi, Škrinja zavjetna koja u vremenima pomutnje čuva i štiti Riječ od ugroza svijeta. Marija je u svojoj osobi uprisutnjenje te najbolji tumač Isusove prisposode o sjemenu posijanju na dobru tlu koje donosi stotruk rod. Nije ona tek tanašni sloj plodne zemlje niti je pjeskovito, kamenito tlo, tlo obraslo dračom i korovom gdje ptice lako pozoblju sjeme. Marija je ljudsko biće koje posjeduje dubinu i specifičnu težinu. Ona dopušta da riječ padne duboko u nju te tako dolazi do dvojakog procesa: Ona oplođuje riječ svojim životom, podarujući Rječi cijelo svoje biće, svoje životne sokove i energije, stavlajući se do kraja Bogu na raspolaganje.

Zato je zauzvrat njezin život oplođen i obogaćen novim, božanskim energijama, snagom Riječi koja je svemu život, svjetlo, smisao. Nutarnji je to proces koji se daje slijediti kod svih velikih mistika. Zakon pretvorbe i pretapanja kao plod snažnog upijanja, osmoze i nutarnjeg prožimanja. Susljedno sami Marijin život postaje riječ i značenje, postaje blagovijest i putokaz kako treba Crkva ophoditi s Božjom riječi.

Isto se pak događa uvijek u odnosima između osoba, kao prenošenje iskustva s duhovnoga oca na duhovno dijete. U tome su smislu svi apostoli Isusova duhovna djeca, a i apostol Luka je Marijino duhovno dijete u svome dugogodišnjem intenzivnom druženju s Isusovom Majkom. Ovo je jedini način kako ljudi i čovječanstvo mogu postignuti dubinu i zrelost. Drugim riječima, to je jedini put do istinskoga napretka.

GDJE I U ČEMU JE ISTINSKI NAPREDAK?

Danas se pod napretkom općenito poima rast proizvodnje, usavršavanje u tehnologiji, rast nacionalnoga bruto produkta po glavi stanovništva („per capita“) izražen u dolarima (!). Kad se spomene 'napredak', obično se misli na 'više imati, više stjecati, više posjedovati'. Je li to pravi napredak?

Erich Fromm, psihoanalitičar, slijedeći misao francuskoga kršćanskoga filozofa egzistencije Gabriela Marcela, uveo je u filozofiranje razliku između

'biti' i 'imati', stavio je tu razliku u jasnu oprjeku: Ili biti ili imati. Temeljnu bolest našeg doba sagledavao je u strahovitu i nezasiťnu nagonu da se sve pretvori u neku vrst 'imanja'. Da bi se nešto moglo posjedovati, najprije to mora postati mrtvo, jer imati možemo samo mrtve stvari ili predmete.

Susljedno je cjelokupnu našu suvremenu civilizaciju obilježio kao civilizaciju 'imanja', 'posjedovanja', kao nekrofilnu civilizaciju - civilizaciju koja je zaljubljena u smrt i mrtve stvari. Pape su isticale upravo to, civilizaciju smrti, koja vlada svijetom, te su veliki zagovornici civilizacije ljubavi. Možda je to stanovitaj krajnost, ali je on kao analitičar

Zbiljski ne mogu shvatiti nešto ili nekoga za što nemam simpatije, sklonosti, volje ili ljubavi. Tako prenošenje poruka iziskuje daleko više od pamćenja telefonskih brojeva. Traži se pamćenje, sjećanje srca pri čemu čovjek ulaže dio sebe. Ulaganje sebe i vjernost uloženom jest ono što se i od nas iziskuje u pitanjima odnosa prema vjeri, vjerskim istinama i osobama vezanima uz naš vjerski poklad, ponajprije Isusu i Mariji.

dobro prozreo stvari. Napredak u posjedovanju, ako nije praćen u istoj mjeri rastom u čovjekovu 'biti', na kraju je smrtonosan. O čovjekovu napredovanju i napretku lijepo se izrazio nobelovac H. Hesse. On veli da je čovjekov život napredovanje i rast od nevinosti prema dugu i krivnji, od krivnje prema očaju, a očaj nas vodi ili u propast, samouništenje, ili prema otkupljenju. A otkupiti se ne možemo sami, treba netko doći izvana da nas oslobodi krivnje i duga.

Kako postignuti napredak u bivanju? Rast u egzistenciji? Jedini put jest put kontemplacije, poniranja u vlastitu osobu i srce, ono što se izražava pojmom 'molitve srcem'. To sa sobom povlači otvorenost Gospodinu, otvorenost smislu, životu, ljubavi. Na

Foto: Arhiv CMM

duge staze bez kontemplacije naša civilizacija nije sposobna preživjeti.

Pogotovo je vjernicima i Crkvi nemoguće preživjeti bez molitve i kontemplacije. Svi smo odveć orijentirani prema aktivnosti jer nam ton daje zapadno, aktivno kršćanstvo i društvo u kome je prevlast muškaraca, gdje je podcijenjena vrijednost kontemplacije. Gubitak kontemplacije vezan je uz gubitak istinskog marijanskog elementa i motrišta naše duhovnosti. Nemoguće je definirati kršćanstvo prvenstveno na temelju djela ili čina. Gdje se kršćansko 'biti' gazi nogama, ni kršćanska djela nemaju nikakve vrijednosti.

Sv. Ignacije, Petrov nasljednik na biskupskoj stolici u Antiohiji, mučenik i apostolski otac, veli ovako: „Bolje je šutjeti i biti kršćanin, negoli govoriti a ne biti. Jedan je Učitelj koji je zborio i *dogodilo se*. No i ono što je šutke učinio dostojno je Oca. Tko ima riječ Isusovu, taj doista može čuti i njegovu šutnju. Po njemu može postati savršen tako da radi ono što govori a da se poznaje po onome o čemu šuti“ (Poslanica Efežanima 15).

Gospodin je sam proveo u skrovitosti Nazareta puna tri desetljeća, u povučeni, tišini, šutnji, molitvi i kontemplaciji, svakodnevnom radu, spremajući se temeljito za životno djelo spasenja svijeta, kroz one tri godine javnog djelovanja. Nije li nam jasna razlika između 30:3. To je ipak deset puta više! Dok kao vjernici ne budemo sposobni slušati Isusovu i Marijinu šutnju, sami se povući u samoću i tišinu duboke molitve, nećemo biti sposobni shvatiti niti razlikovati njihove riječi od drugih ljudskih riječi.

MARIJINA IKONA

Gore smo spomenuli kako je sveti Luka „portretirao“ Blaženu Djevicu Mariju. Kad se uzme u obzir pojam „ikone“, ikona se ne slika. Ona se „piše“. Oni koji stvaraju ikone moraju dok rade na ikoni moliti i postiti, oni su „ikonopisci“. Oni slikom izriču Božju riječ kao što to mi obično činimo slovima ili usnama. Tako se može reći za Luku da je „ispisao“ divne stranice, divne ikone o Mariji.

Na gotovo svim Marijinim ikonama Marija drži dijete u rukama. Nije

ona samo Majka Isusova, Bogorodica. To je slika utjelovljenja, to je dokaz kako je utjelovljenje zbilja, stvarnost. To je tvrdnja istinskoga i realnoga majčinstva djevice Marije.

Pogledamo li pobliže, zorno, u ikonu, Marija na ikonama nikada ne gleda u dijete Isusa. Ona ga drži na rukama. Ne gleda ni u promatrača, nego je zagledana negdje duboko u sebe, kontemplira. Ona je savršena kontemplacija. Ne gleda u osobe ni stvari. Drži Isusa, ali ga ne grli kao majka. Drži ga kao Sveto, kao blago, kao svetinju u rukama i nudi Dijete nama. Prinosi ga nama kao svoj dar. A dijete očituje i izražava svu ljudsku ljubav u svome pogledu.

Marija ophodi s Djetetom ne kao s „malim Isusom“, nego kao sa Sinom Božjim komu je ona dala tijelo. Dakle, pravi Bog i pravi čovjek. Dijete očituje svu ljubav i nježnost kao Bog i čovjek prema Majci ali i cjelokupnom stvorenju. Stoga možemo klicati s uskrsnim hvalopojem, „O sretna li Adamova grijeha“ i Evina prijestupa, zbog kojega je sam Bog postao čovjekom.

Sve su istinske, prave ikone plod duboke molitve i kontemplacije, a ne

**KAKO POSTIGNUTI
NAPREDAK U
BIVOVANJU? RAST
U EGZISTENCIJI?
JEDINI PUT
JEST PUT
KONTEMPLACIJE,
PONIRANJA U
VLASTITU OSOBU
I SRCE, ONO ŠTO
SE IZRAŽAVA
POJMOV 'MOLITVE
SRCEM'. TO SA
SOBOM POVLAČI
OTVORENOST
GOSPODINU,
OTVORENOST
SMISLU, ŽIVOTU,
LJUBAVI. NA
DUGE STAZE BEZ
KONTEMPLACIJE
NAŠA CIVILIZACIJA
NIJE SPOSOBNA
PREŽIVJETI.**

slikarskoga „umijeća“. Božja riječ pretočena u sliku.

OBRAT K MARIJI I ISUSU

Crkva mora biti prostor kontemplacije i akcije. Prostor također tišine, šutnje, molitve. Crkva živi od žive predaje koja se prenosi i prenosi srcem. Srce je sposobno probiti oklope i ljuštore stvari te ih otvoriti razumijevanju. To je jedini način i put do istinskog napretka, ne samo u posjedovanju, već u egzistiranju. To je Marijin put, ne put vidljivih uspjeha, mjerivih rezultata, već tihoga bivanja Gospodnje sluškinje u ozračju vječne Riječi. Osluškiivanja Isusove riječi i njezina prenošenja Crkvi.

Marija, 'uzrok naše prevelike radosti', dopušta Riječi da preko nje prodr e i prožme svijet. Jer bez Isusa, bez Boga sve što imamo i posjedujemo nije ništa drugo nego mrtva težina, mrtvi teret koji nas priljubljuje uz zemlju i čini običnim pozemljarijima. Stoga možemo na ovoj crti promatrati oskudno bogatstvo Marijina govora u Međugorju.

Više govori svojom nazočnošću, a manje riječima. Dovoljno je biti svjestan: Majka je tu, nalazim se u njezinu ozračju i okrilju, da bi se čovjek osjetio udomljen, kod kuće, makar bio daleko od vlastita doma i domovine. Jer gdje je Marija, tu je Nebo i zavičaj.

Napokon! – mogli bismo uzviknuti kad dočita-mo zbirku ovih dokumenata koji su široj javnosti u ovome obliku i ovako cjelovito bili nedostupni a sabrani su ovdje na jednom mjestu. Dakle, napokon – audiat et altera pars! Neka se čuje i druga strana. Napokon se član dviju biskupskih komisija dr. fra Ivan Dugandžić, onodobno učitelj novaka na Humcu, a neko vrijeme i provincijski definator, pa potom od 1985. i duhovni pomoćnik u Međugorju, osmjelio izići u javnost s nama nepoznatim dokumentima. Kako je autor već u osmom desetljeću, zakoračio je u 78. godinu života, te kako je više od polovice članova prvih dviju Komisija u kojima je sudjelovao već s onu stranu, u vječnosti, zacijelo je htio otkriti (re-velare) i objaviti dio svoje pismohrane koji se tiče upravo međugorskoga fenomena te ponuditi čitateljima na prosudbu. (dr. fra Tomislav Pervan)

M
INFORMATIVNI
CENTAR
MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

BITI ODSJAJ BOŽJE LJUBAVI

PAULA TOMIĆ

VJERUJEM KAKO VAM JE POZNATA PRISPODOBA IZ EVANĐELJA O MUDRIM I LUDIM DJEVICAMA. Lude su one koje nisu imale dovoljno ulja u svojim lampama, pa kako je Zaručnik okasnio, ne bi ga mogle dostojno dočekati s upaljenim lampama. Zato su zatražile ulja od mudrih djevice, ali im ga one nisu mogle dati jer ne bi doteklo i jednim i drugima. Lude su stoga otišle u grad kupiti ulje, ali su zakasnile natrag. Zaručnik je već došao, vrata se zatvorila, a one ostale vani, bez dozvole ulaska na svadbenu gozbu.

Postoji više tumačenja što bi to ulje u lampama trebalo biti. Najviše mi se sviđa ono koje kaže da je to ulje ljubav koju skupljamo primajući je i darujući je tokom cijeloga života. A svjetlo u svjetiljkama simbolizira plod dijela ljubavi nastalih iz ulja ljubavi jer kaže Božja Riječ: **„Vaše svjetlo neka tako zasja pred ljudima da vide vaša djela ljubavi te slave vašeg Oca nebeskog.“** (Matej 5,16) Zato se ulje i ne može dijeliti s drugima, jer su ljubav i djela ljubavi nešto osobno, intimno i privatno. Nešto što svako od nas treba imati ukoliko želi na vječnu svadbu sa svojim Zaručnikom.

U Međugorju već više od 40 godina Gospa u svojoj „školi ljubavi“ ne podučava ništa drugo doli kako biti „mudra djevica“ i imati kod sebe uvijek dovoljno ulja ljubavi za svjetlo dobrih dijela. Tako da kad dođe čas, budemo spremni ući na svadbu sa Zaručnikom. Gospa, polako ali sigurno želi oblikovati Božju vojsku „mudrih djevice“, odnosno

U MEĐUGORJU VEĆ VIŠE OD 40 GODINA GOSPA U SVOJOJ „ŠKOLI LJUBAVI“ NE PODUČAVA NIŠTA DRUGO DOLI KAKO BITI „MUDRA DJEVICA“ I IMATI KOD SEBE UVIJEK DOVOLJNO ULJA LJUBAVI ZA SVJETLO DOBRIH DIJELA. TAKO DA KAD DOĐE ČAS, BUDEMO SPREMNJI UĆI NA SVADBU SA ZARUČNIKOM. GOSPA, POLAKO ALI SIGURNO ŽELI OBLIKOVATI BOŽJU VOJSKU „MUDRIH DJEVICAMA“, ODNOSNO LJUDI KOJI SU SPOSOBNI LJUBITI, KOJI S LJUBAVJU MIJENJAJU SEBE I SVIJETU DONOSE RADOST I MIR. „S RADOŠĆU VAS SVE POZIVAM, DJEČICE, KOJI STE SE ODAZVALI MOME POZIVU, BUDITE RADOST I MIR. SVJEDOČITE SVOJIM ŽIVOTIMA NEBO KOJE VAM NOSIM.“ (USP. PORUKA 25. KOLOVOZ 2021.)

ljudi koji su sposobni ljubiti, koji s ljubavlju mijenjaju sebe i svijetu donose radost i mir. **„S radošću vas sve pozivam, dječice, koji ste se odazvali mome pozivu, budite radost i mir. Svjedočite svojim životima nebo koje vam nosim.“** (Usp. poruka 25. kolovoz 2021.)

„Nebo“ koje nam Gospa nosi jest Božja i njezina majčinska ljubav kojom nas želi ispuniti. Fra Slavko je to lijepo rekao riječima: *Marija nas poziva da se približimo njezinu srcu i srcu njezina Sina. Ta dva srca su znak ljubavi i života i poziv na ljubav i život. Tko se bude družio u molitvi s Marijom i Isusom, postat će NOVI ČOVJEK, čovjek SRCA. A samo sa čovjekom srca svijet ima budućnost. Tko bude nadahnut ovim srcima neće biti zahvaćen zlom, iako će mu se zlo nametati, niti će ući u tamu, jer će imati svijetlo, niti će izgubiti mir, pa makar morao trpjeti, niti se osjećati osamljen, makar ga svi napustili. Tko se bude družio s Isusom i Marijom bit će čovjek dobre volje prema svim ljudima i stvorovima i postat će blagoslovom za sve.* (Usp. Fra Slavko Barbarić, PORUKA ZA SADAŠNJI TRENUTAK, Informativni Centar „MIR“ Međugorje, 2001., str. 16.)

S druge strane vidimo svijet koji preko svojih lažnih učitelja napretka, tehnologije, globalizacije, rodne i ostalih ideologija, teži oblikovanju „ludih djevice“, odnosno ljudi čije su svjetiljke duše ispunjene egocentrizmom, strahom, sebičnošću i stoga ne mogu proizvesti plamen djela ljubavi. Tužno je da će, dok uživaju na različitim ovozemnim gozbama moći i lažne sigurnosti, jednom kad pravi Zaručnik dođe, čuti one porazne riječi: „Zaista kažem vam, ne poznajem vas!“ (Mt 25, 13)

Živimo u vremenu u kojem je sve veći jaz, a postaje i sve veći sukob između „mudrih i ludih djevice“; odnosno između ljudi koji ljube i vjeruju i onih koji mrze i strahuju. Mučeništvo ljubavi nije više tako daleko nikome od nas. Gospa nas ovdje sprema za još teža vremena koja dolaze jer kaže: **„Vrijeme je, dječice, da budete odsjaj moje ljubavi za sve one koji ne ljube i čija srca je osvojila mržnja.“** (Usp. poruka 25. kolovoz 2021.)

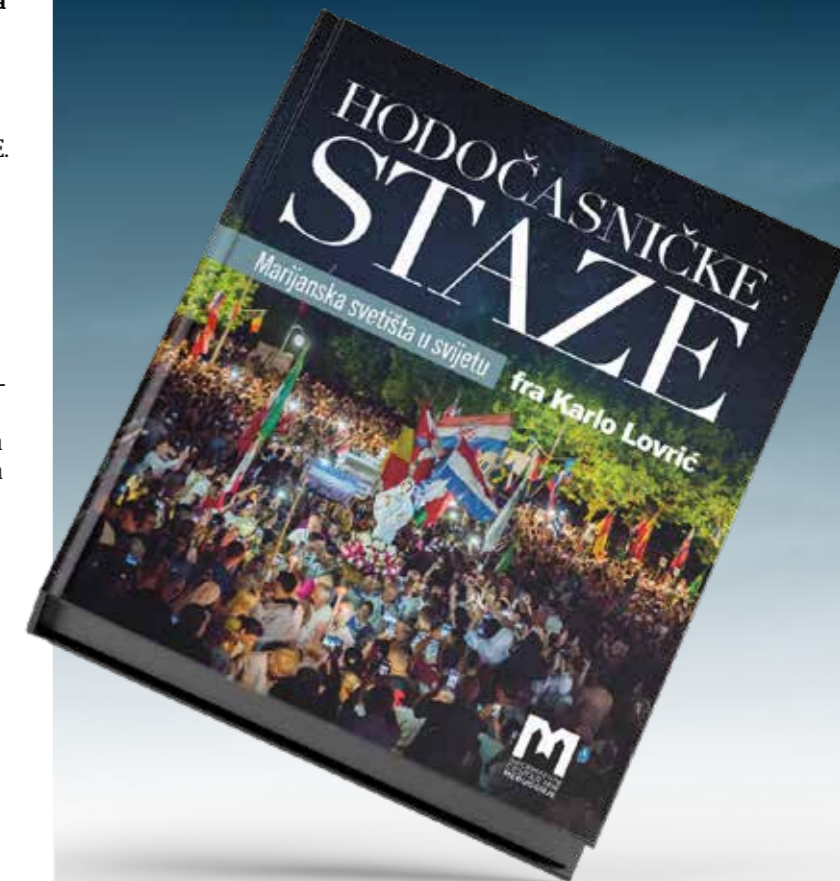
Evangelje i Gospa u svojim porukama uče nas kako „kupiti“ to toliko potrebno ULJE LJUBAVI. I na ovogodišnjem Mladifestu predavači su isticali kako je „ulje“ sveg našeg življenja primanje svetih sakramenata, a na poseban način slavljenje i življenje EUHARISTIJE.

Kard. Sarah je govorio o tome kako je jedini lijek koji nas može izliječiti od velike rane našeg vremena (vjerske ravnodušnosti, moralnog relativizma, individualizma i egocentričnog hedonizma) upravo KRUH ŽIVOTA, presveta euharistija koju su grčki oci definirali kao ŽIVOTNI LIJEK. Istaknuo je i kako: „Pastoralna konstitucija II. Vatikanskog koncila Gaudium et Spes s autoritetom naučava da „čovjek nije pojedinac zatvoren u sebe već osoba pozvana da se predaje drugima u ljubavi“. Sveta euharistija je, dakle, doista lijek koji nam omogućuje da napustimo obalu svoje udobnosti i svoje lažne sigurnosti, koja je obilježena relativizmom, i da pređemo na obalu Evanđelja Istine i Spasenja svoje duše.“

Da je euharistija uistinu „životni lijek duše“, mogu posvjedočiti mnogobrojni koji su upravo preko nje doživjeli obraćenje, izlječenje ili posvećeni poziv. I sama sam imala u svom životu to životno izlječenje. Na 2. godini fakulteta upala sam u veliku emocionalnu i duhovnu krizu, zbog života u grijehu i mnogobrojnih strahova za budućnost. Preda mnom se otvorila ogromna rupa depresije, straha... u kojoj nije bilo jave, nije bilo ni sna. Samo jedno veliko ništa. Vratila sam se iz Zagreba kući i samo sam majci kazala kako se osjećam. Ona me nije željela voditi psihijatrima jer je rekla da ću tako samo još više „poludjeti“, nego me povela u crkvu. Taman su započinjale svibanjske pobožnosti. Sakrament ispovijedi me je očistio, svakodnevna krunica me je ispirala suzama, a svakodnevna sveta misa mi je hranila izgladnjelu dušu. Nakon tog svibnja, doista oživljena Euharistijom, vratila sam se na fakultet i nastavila studij. Doista mogu posvjedočiti kako su me tada Kraljica svete krunice i Euharistijski Isus oživjeli, obnovili i omogućili mi da nastavim sa svojim životom čvršće ukorijenjena u vjeri.

U ovo izazovno vrijeme, kada sotona čini sve kako bi poništio i iskrivio ovaj sakramentalni životvorni izvor Crkve i nas vjernika premještajući i sakramente u virtualni svijet, niječući Božju prisutnost u njima; Gospa nas poziva da ne zaboravimo kako je sva naša snaga upravo u stvarnom blagovanju tijela i krvi Kristove, u molitvi klanjanja pred Presvetim oltarskom sakramentom, u življenju Euharistije. Budimo onda i mi hrabri poput sv. Ćirila Aleksandrijskog ovako ispovijedati svoju vjeru u stvarnu i supstancijalnu Isusovu prisutnosti u Euharistiji: **„Tijelo je Gospodnje životvorno... to je doista tijelo Riječi Boga Oca. Ono me dolazi pročistiti. Ono me dolazi pobožanstveniti. Ja postajem ono što sam primio.“** Doista, blagovanjem, primanjem Euharistije postajemo Ljubav čiji odsjaj onda možemo biti u ovom današnjem i budućem svijetu sve gladnijem Ljubavi.

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Razgovor s fra Mirom Šegom (II.)

ODGOVORILI SMO na Gospin poziv

MARIO VASILJ TOTIN

Fra Miro Šego je jedan od onih vjerodostojnih i izravnih svjedoka međugorskih ukazanja upravo zato što je od najranijeg djetinjstva bio blizak s vidiocima, koji su mahom njegovi vršnjaci. Uz to, nezaobilazan je svjedok međugorskih plodova, odnosno čuda koje je iskusio i u vlastitom životu kao prvi fratar iz Međugorja zaređen nakon Gospina ukazanja. No čudo se ne svodi samo na tu činjenicu, nego zadire duboko u njegovo biće jer da nije bilo međugorske Gospe, na popisu fratara ne bi bilo ni njegova imena. U nastavku donosimo drugi dio razgovora.

■ **Gospina se ukazanja događaju u vremenu napetih odnosa Crkve i države. Mnoge je plašila i mogućnosti da se radi o zamci i podmetanju od strane vlasti.**

Kod svakog naroda, pa i kod našega, može postojati doza znatiželje koja je prirođena ljudima. Kad se nešto dogodi, ljudi žele vidjeti što je to. Dakle, na početku može postojati samo znatiželja, ali mislim da su oni koji su se, kao što sam rekao, popeli na Brdo, koji su došli tu, shvatili da nešto tu ima. U našem narodu ima ona zgoda kada je unuk najavio da će saditi smilje, pa ga baba pita: „Gonja li sine radi toga policija?“ On odgovori da nije. „Okani se ti, sine, toga!“ Dakle, naš je narod možda zaključio da ako policija zabranjuje, mora tu biti nešto drugo, pozitivno. I to nekim može biti motiv da prihvati ovaj fenomen, ali ja mislim da su ipak oni koji su se popeli na Brdo to doživjeli srcem, isto kao što sad strani hodočasnici dožive kada ovdje dođu.

■ **Možete li se sjetiti trenutka kada ste prvi put čvrsto povjerovali da se na Podbrđu događa nešto nadnaravno?**

Već sam rekao, na samom početku! Ja sam prvih dana postao siguran da tu doista nešto jeste. Ja ne vidim i nisam vidio nikada ništa. Bio sam na dosta ukazanja ne samo u prvim danima Gospina ukazanja na Brdu, u polju ili ovdje oko crkve nego sam i godinu dana bio s Ivanom u sjemeništu. Više sam čuvao stražu

Foto: Arhiv ICMM

u potkrovlju da mu nitko ne smeta, ali znao sam nekada i ući unutra i nazočiti ukazanju. I poslije sam isto tako puno puta sudjelovao na ukazanjima, ali mislim da sam osobno na samom početku prihvatio da tu nešto očitost postoji. Rekao sam ti maloprije da sam se uvjerio kad sam posložio tko su ti ljudi koje nazivamo vidiocima, kakav je to sklop ljudi i da istu stvar govore, što je za mene tada bilo nemoguće da bi bilo tko mogao nešto organizirati po tom pitanju. Stoga me je od samoga početka sve to što smo proživljavali zajedno s njima samo još više učvršćivalo u vjeri u ono što se doista dogodilo.

■ **Gospa od samih početaka upućuje poruke. One se danas čine svježije i aktualnije nego u vremenu kada su upućene.**

Ja se sjećam negdje s početka ukazanja kada je upućen poziv na mir, odnosno da se molitvom i postom mogu zaustaviti ratovi. U trenutku kad sam čuo tu poruku meni je to bilo pomalo smiješno u smislu o kakvom se ratu govori, kada u to doba rat bukti samo negdje na Bliskom istoku. Mislili smo dakle da se to ne odnosi na nas. Međutim, Bog daje poruku ne za isti trenutak, nego uvijek unaprijed za neko vrijeme. Kad će to vrijeme doći, mi ne znamo. Svaka poruka stoga ima proročansku notu. Dakle, točno 10 godina nakon prvog ukazanja 25. lipnja 1991. započeo je rat u Sloveniji. Potom je buknuo rat u Hrvatskoj, pa u BiH. Znači, 10 godina prije je Ona upozoravala na ono što će se dogoditi. Ako je poruka primljena '85., možda se ostvaruje tek 2020. Ono što je za mene bit i najsnažnije kod poruka jeste činjenica da je većina njih poticaj na obraćenje, promjenu života, snažniju molitva, euharistiju, ispovijed, pričest... To je snaga poruka, a ako ćemo danas promatrati Gospin poziv na molitvu, koji je ponovila stotine puta u svojim porukama, sigurno možemo nakon 25, 30 ili 40 godina kazati jesmo li odgovorili molitvom ili nismo, odnosno što se dogodilo s: „Molite, molite, molite, da bi vam molitva bila radost ili da biste nešto ostvarili...“ Možemo odgovoriti jesmo li se u to uključili, jesmo li to prihvatili, jesmo li to doista poslušali. Stoga po meni poruke imaju svoje značenje, ali ja ih više doživljam kao savjet, kao što majka savjetuje svoje dijete u nekim stvarima.

Foto: Arhiv ICMM

■ **Koliko Njezine poruke prožimaju današnjeg čovjeka?**

Ja mislim 100 %. Zašto to govorim? Primjerice, zašto je izabran papa Ivan Pavao II. iz jednog posebnog područja, komunističke zemlje, u to doba potpuno nepoznat? Dakle, on je izabran dvije-tri godine prije ukazanja 1981., odnosno 1978. Zanimljive su te neke pojedinosti kako svijet ide nekakvim svojim putem. Kao mladi kandidat često sam slušao citate u kojima je govoreno da će na prijelazu između drugog u treće tisućljeće vjera biti čvrsta ili je neće nikako biti. Svi su se bojali što će biti s vjerom, jer su promatrali kako se stvari odvijaju u Europi u odnosu prema vjeri, ali i u svijetu općenito. Svi su bili u strahu za vjeru da će otići u propast. I onda dolazi jedan papa iz Poljske koji prve dvije-tri godine do atentata nije bio baš prihvaćen, čak vrlo osporavan u određenim Crkvenim krugovima, nazivan konzervativcem, a o njemačkoj Crkvi da i ne govorim, zato što je bio Poljak. Sve to teče, sve je to vrijeme koje ide. Na njega je izvršen atentat na Trgu sv. Petra mjesec-dva prije nego što će se dogoditi ukazanje u Međugorju. Crkvu obuzima zamah, najprije zbog njega koji je organizirao sva ta putovanja i okupljao mlade i stare, sve odreda, i držao kateheze. Ne možemo reći da je vrijeme njegova pontifikata bilo „naše“, zbog čega ga snažnije doživljavamo, ali se stvarno radilo o velikom zamahu

MENE OSOBNO, KAO SVEĆENIKA, ONO ŠTO JE IZGRADILO JE ISPOVIJED. ISPOVIJEDAONICA JE MJESTO KOJE MI JE OMOGUĆILO DA DOSLOVNO RASTEM I SAZRIJEVAM I KAO SVEĆENIK I KAO ČOVJEK. TO JE POSEBAN DAR, POSEBNA MILOST I JA SAM TO PUNO PUTA OVAKO U ŠALI, A NEKAD I OZBILJNO REKAO, DA BIH SVIMA ONIMA KOJI NE VJERUJU U MEĐUGORJE PREPORUČIO DA SJEDNU SAT-DVA U ISPOVIJEDAONICU

Crkve. Njegove riječi, pozivi, obraćanja, sve je bilo utemeljeno. A s druge strane dolazi Međugorje sa svojom porukom i porukama i Ona unosi novi zamah kao da potvrđuje Papin angažman. Oni se međusobno neka-ko prožimaju i to ide svojim tijekom. Meni je to jako snažno i simbolično. On je jednostavno uveo Crkvu u treće tisućljeće, što je zaprepašujuće koliko je nevjerovatno.

■ **Fra Miro, dakle brojni su plodovi Međugorja kroz ovih 40 godina. Koji od plodova bi ste posebno izdvojili?**

Mene osobno, kao svećenika, ono što je izgradilo je ispovijed. Ispovjedaonica je mjesto koje mi je omogućilo da doslovno rastem i sazrijevam i kao svećenik i kao čovjek. To je poseban dar, posebna milost i ja sam to puno puta ovako u šali, a nekad i ozbiljno rekao, da bih svima onima koji ne vjeruju u Međugorje preporučio da sjednu sat-dva u ispovjedaonicu. Imamo mi ispovijed u bilo kojoj drugoj župi i hvala Bogu svima onima koji sjede i ispovijedaju po svojim župama, ali ja ovdje govorim da postoji ta jedna posebnost koja mi je tu najsnažnije vezana i duboko ukorijenjena i u moj poziv i u moj život i u sve ono što ja jesam. Mislim da je tu najsnažniji poziv upravo onaj prvi poziv proistekao iz prve poruke koju je Gospa već 26. izrekla Mariji, da treba postojati mir, mir, mir

između Boga i čovjeka, mir među ljudima. Dakle, mir između Boga i čovjeka može se dogoditi samo u ispovjedaonici. To je prvi korak i tu nema alternative. Ako jednostavno želimo biti u miru, moramo kleknuti, odnosno pronaći zajednički odnos s Bogom i to možemo jedino na taj način. Naravno, to je prvi korak iza kojeg slijedi molitva. Dakle, osobno mi je to ono najsnažnije o čemu mogu posvjedočiti kao svećenik.

■ Brojni penitenti svjedoče da su ovdje osjetili jedno novo i drugačije iskustvo ispovijedi.

Točno. Milijuni njih su kroz ovih 40 godina tek ovdje imali dublju i ozbiljniju ispovijed jer su srca osjetili potrebu za promjenom. Međutim ja bih radije govorio o osobnom iskustvu. Možda sam nekada kada sam bio u najvećoj krizi i svoga zvanja i svoje vjere i samoga sebe najradije bio sve ostavio, ali onda bih došao u Međugorje i sjeo u ispovjedaonicu takav kakav jesam sa svojim i mukama i problemima, pomoći drugima. Znala je biti velika gužva i nakon 4-5 penitenta koji ulaze i izlaze dolazi netko tko ti kao da svojim stavom, ali i grijesima, da tako kažem, i svime što se dogodilo kaže: Ti si trebao biti sada tu u toj ulozi. I zato je tvoje svećenstvo važno i zato si ti važan. Ne zato što si važan sebi, nego zbog takvih trenutaka. I onda shvatim koliko sam samo blagoslova doživio dok sam ispovijedao. Puno sam se puta pitao što sam posebno učinio. Ništa. Iskreno, nisam ja neki mađioničar da sam nekome riješio nekakav problem, poteškoću ili muku, ali nekada možda i sam Duh Sveti podari ono o čemu je Isus govorio: Kad ne znaš što ćeš reći, dat će ti se što ćeš reći. Točno osjetiš da si možda u tom trenutku i ti dobro raspoložen, znaš i izrekao si nešto što možda uopće nisi mislio da ćeš izreći, ali to se tako dogodilo, posložilo se da je taj čovjek u tome trenutku dobio nekakav odgovor, radost, sreću i zadovoljstvo kad izlazi iz ispovjedaonice. Puno sam puta ispričao kako sam jednom sjedio, točno se sjećam, možda drugi ili treći do ulaza u zvonik uz crkvu, u vrijeme kada još nisu bile napravljene ispovjedaonice, veseo i raspoložen. Bilo je puno ljudi pristiglo iz Hrvatske i svijeta. Dolazi treća-četvrta osoba i kaže mi da je trećarac i da ne moli svaki dan

brevijar. Ja sam svećenik, fratar i ja ujutro ne mogu ustati i ići moliti brevijar s drugom braćom zato što se meni ne da, zato što još spavam, nisam umoran nego mislim da sam umoran ili opravdavam sebe da sam umoran, a još se nisam ispovjedio zato što nisam molio brevijar. A žena dođe i to mi kaže. Nisam mogao vjerovati kako me to pogodilo, u tom sam se trenutku zacrvnio. Ja sam tu istu večer, na kućnom kapitolu iznio to pred fratre i rekao im kako sam se posramio pred ženom. Zašto? Ja se nisam ispovjedio zbog toga što nisam molio brevijar, a jedna obična žena trećarica govori o tome kao o velikom propustu. Uistinu sam imao osjećaj kao da me je Duh Sveti protresao u tome trenutku. Nije samo da ja ispovijedam nekoga, nego nečija ispovijed i meni daje poticaj. Znači, ti mučiš muku sam sa sobom i dolazi ti pacijent koji ispovijeda isti grijeh koji imaš ti i sad ti njemu trebaš dati savjet. To su muke. Teško je to, nije to nimalo lako.

■ Koliko je na tvoj osobni životni razvoj utjecalo Gospino ukazanje?

Nedavno, kad sam gostovao u emisiji Agape, fra Mario me pitao bi li da nije bilo ukazanja Matija i Andrija imali sina fratara. Ja sam rekao da sigurno ne bi. Dakle, sve ono što se dogodilo vezano uz ukazanje na neki je način vezano i uz moj život. Kad bi fratri, posebno pokojni fra Radovan, njegovi kapelani Škrobo i Ante

Foto: Ahw/ICMM

OSTALI SMO VJERNI MARIJI, PRIHVATILI SMO MARIJU I ONA JE NAŠA MAJKA. MOŽDA NISMO BILI DOVOLJNO OTVORENI, ALI ONA NIJE ODUSTALA OD NAS. STOGA BIH REKAO DA NAKON OVIH 40 GODINA POSTAJEMO SVJESNI TOGA DA MAJKA NIJE ODUSTAJALA I NE ODUSTAJE I DA ĆE NAS I DALJE PRATITI. BUDIMO OTVORENI PREMA NJEZINIM PORUKAMA, DA MOŽEMO BITI DOVOLJNO OZBILJNI U IZGRADNJI ONOGA ŠTO BOG OD NAS PREKO NJE ŽELI.

Šaravanja i neki mlađi kapelani došli kod nas, nekako su moga brata Ivu promatrali kao mogućeg kandidata za fratre. Ivo je izgledao puno nježnije negoli ja. Ja sam jednostavno bio neki drugi tip osobe i stvarno je zaredenje bilo zadnja stvar o kojoj sam razmišljao. Naravno da je 24. 6. promijenilo ne samo puno stvari u selu nego i u meni. Dakle, ja sam posebno bio jako vezan uz Ivana i rekao sam da smo išli svaki dan skupa u školu. On bi došao od svoje kuće do moje gdje bismo malo sjedili i onda bismo išli u školu zajedno s Antom, Vickinim bratom koji je dvije godine mlađi, ali smo se dosta družili, zapalili prve cigare itd. Sve je to teklo kroz ono vrijeme ukazanja tih prvih mjeseci i kad sam od njih čuo da će ići u sjemenište, ostao sam zatečen. Pitao sam se kud ću ja sada, jer za Ivana sam možda mogao to i pretpostaviti jer je bio vidjelac, ali Antu nisam mogao nikako tu svrstati i to je možda bila inicijalna kapsula koja se u meni upalila u tom trenutku. Ja sam par dana o tome razmišljao i onda sam rekao da ću i ja ići u fratre. To je bio neki prvi trenutak, međutim zbog nekih okolnosti nisam otišao te godine. Njih su dvojica otišla u rujnu 1981. u Visoko. Ja sam ostao još godinu dana u srednjoj školi u Čitluku i onda sam se počeo družiti s drugim mladima kad je došao pokojni fra Slavko. On bi nas vodio na različite duhovne obnove i vježbe. Ja sam bio kandidat za sjemenište i tako smo se nekako tu godinu i ponašali. Potom

Foto: Ahw/ICMM

sam tek sljedeće godine, 1982. na jesen otišao u Dubrovnik. Doduše, Ante i Ivan se nisu „proslavili“. Ante je otišao u Zagreb, a Ivan je došao u Dubrovnik gdje je proveo godinu dana, odakle se vratio kući. Ante se isto vratio kući, a ja sam ostao. Ne mogu reći da nije bilo teških trenutaka, kriza i propitivanja. Često sam se postavio pitanje jesam li ja to stvarno dobro čuo i dobro odlučio ili sam požurio. To su ta pitanja koja su mene često mučila i ono što sam maloprije rekao da ti se u ispovjedaonici ponekad ponudi odgovor, također i na drugim mjestima i u drugim prilikama ti točno osjetiš da je to bilo to. Što se tiče samoga poziva dakle sigurno je negdje u mojoj glavi postojalo pitanje jesam li se trebao zaposliti nakon završene srednje škole. Bilo je tada poslova, možda tih godina '85., '86. sve manje, ali je bilo. Pohađao sam dvije godine školu za strojarškog

tehničara i stalno mi se u glavi rojila misao da završim školu i odem možda u Njemačku ili Austriju ili negdje drugo gdje se išlo i gdje su mi pričali da se dobro živi i da ima svega. No moj se život potpuno promijenio nakon ukazanja i mogu potvrditi da sam zahvaljujući Gospinom ukazanju tu gdje danas jesam. Nekad se upitam što je meni ovo trebalo, a nekad Bogu od srca zahvaljujem za ovo što jesam.

■ Fra Miro, jesmo li odgovorili na Gospin poziv?

Pokušajmo općenito promatrati majku i djecu. Jedna majka u obitelji ima petero djece, pa su svih petero različiti, a ona ih jednako voli istom majčinskom ljubavlju. Tako bih ja isto odgovorio na ovo pitanje. Mislim da smo odgovorili i da smo prihvatili Gospu kao svoju majku i da od toga nećemo odustati, ma što bilo i kako

bilo. Nismo odustali ni kad smo živjeli u težim vremenima. Ne kažem da nam je danas lakše, ali mi se čini da smo tada bili spremni podnijeti muku i trpljenje, upraviti ako treba, ali ne i pogaziti ono što tvrde da vide. Dakle, ja mislim da je ova župa odgovorila i još uvijek odgovara. Možemo biti ponosni da se na našoj grudi, na našoj zemlji, pred našom crkvom, na našem kućnom pragu, u našim kućama Bog moli na svim jezicima svijeta. Ljudi se tu mole, zahvaljuju Bogu i slave Boga. Mi možemo biti ponosni na to jer smo upravo iz tog razloga odgovorili, odnosno ostali dosljedni onome što su naši stari prihvatili na samom početku Gospina ukazanja. Stoga čvrsto tvrdim da je ovaj narod odgovorio. Kada promatramo pojedinačne slučajeve, nekad nam se čini kao da nas je materijalizam previše zaokupio, ali nekad osobno imam osjećaj da smo i mi potpali pod utjecaj one sulude informacije koja se stalno vrti vezano uz ukazanje po pitanju materijalizma, odnosno da je mjesto izmišljeno radi zarade. To su floskule i neozbiljne tvrdnje, ali nažalost ta je informacija napisana i nju ljudi čitaju. Možda i mi kad tako promatramo stvari mislimo da nas je materijalizam zahvatio, ali opet bih rekao, bez obzira na sve, nismo nikad živjeli raskošno. Ja mislim da naše obitelji žive skromno. Možda netko ima malo bolji auto, ali što je auto? Ništa. Isto nas fratre opterećuju da imamo bolja auta. Ja vozim auto kojemu je 16 godina. Možda je mladima kad bi se okupili u kaficu djelovalo da Međugorčani imaju malo više para nego ostali zbog čega se bahatije ponašaju. Dakle, možda netko gleda i kroz tu prizmu, ali vezano za ukazanje općenito mislim da smo mi odgovorili Gospi i dandanas činimo isto što smo činili '81. godine, što smo pokazali posebice u ovim godinama, primjerice sada kada nije bilo hodočasnika. Nismo mi pali u očaj bez obzira na to što neki naši turistički djelatnici istupe na televiziji sa žalopijkama kako hodočasnika nema. Narod je opet radio, živio, gurao koliko je mogao izgurat, netko je morao ići u Njemačku, zbog čega je meni žao, ali mislim da je narod ovdje ostao ono što je bio i da ga ništa nije previše iskvarilo. Ono što je sigurno pozitivno, a što sam vidio i u ovom programu u svojoj župi, činjenica je da su nas ljudi s velikim oduševljenjem dočekali kad smo prolazili kroz Bijakovice. Bilo je to stvarno dirljivo doživjeti i to vratilo u vrijeme početaka kad su naši očevi i majke izlazili pred hodočasnike nudeći im za okrjepu sve što su imali. To je ostalo u ljudima.

■ Vaša poruka čitateljima Glasnika mira?

Bogu zahvaljujem na tome što sam zadnjih 10 godina u Čitluku, u župi u kojoj sam zatekao jednu zajednicu koja je vrlo aktivna i otvorena u duhovnome smislu i u kojoj sam i ja sebe uspio otvoriti, odnosno rasti zajedno s njima. Silno sam Bogu zahvalan za te ljude koji su mi dali mogućnost da s njima radim u svome svećeničkom i ljudskom životu. Evo, to je možda jedino što bih naglasio.

A poruke su uvijek klasične. Rekao bih da smo izdržali 40 godina. Ostali smo vjerni Mariji, prihvatili smo Mariju i Ona je naša Majka. Možda nismo bili dovoljno otvoreni, ali ona nije odustala od nas. Stoga bih rekao da nakon ovih 40 godina postajemo svjesni toga da Majka nije odustajala i ne odustaje i da će nas i dalje pratiti. Budimo otvoreni prema njezinim porukama, da možemo biti dovoljno ozbiljni u izgradnji onoga što Bog od nas preko Nje želi.

Svjedočanstvo Kathie Duggan, Radio Maria SAD

MEĐUGORJE MI JE OTVORILO OČI

Bog nas od trenutka našeg rođenja priprema da ispunimo misiju za čovječanstvo. Moja uloga u mozaiku života započela je rođenjem u velikoj obitelji od desetero djece u povijesnom gradiću u Louisiani u SAD-u gdje je moj otac radio dva posla kako bi spojio kraj s krajem. Majka potječe iz vrlo pobožne katoličke obitelji. Naša crkva bila je povijesna i lijepa stara negdašnja katedrala nazvana Bezgrješno Začecje s raskošnim rasvjetnim tijelima i vitražnim prozorima. Veliki kipovi bili su remek-djela, osobito onaj Blažene Majke. Svake smo nedjelje kao obitelj sjedili pred oltarom zagledani u Njezinu nebesku ljepotu. Akademija sv. Marije gdje smo pohađali školu uveličala je tu pobožnost prema Gospi Fatimskoj, krunici, svibanjskoj krunici, klubu Bratstva i 12 godina obrazovnih mogućnosti. Naše školske sestre nosile su duge crne halje s kronicama koje su visjele niz struk dok su letjele poput anđela oko samostana i naše male škole. Poticalo su malu djecu da donose cvijeće u staru Gospinu špilju ispod vrlo starih hrastova koji su pružali hladovinu u vrućim danima na lijepom toplom jugu. Dražesna stabla maslina zadržavala su miris neba i osiguravala granice školskog dvorišta.

U našem malom gradu nalazio se vrlo stari fakultet koji mi je pružio priliku da radim i pohađam obrazovni studij. Dok sam hodala do fakulteta prolazeći pored naših otvorenih katoličkih crkava, želja da nakratko pozdravim Isusa bila je blagoslov zbog kojeg sam mogla sjesti i predati popis svojih nedaća nekome tko će me saslušati. Obiteljski život bio je moj poziv koji me zaokupljao dan i noć kako bi moji najmiliji bili zdravi tijelom i dušom. Druge dvije crkve koje su postale dio života bile su Bezgrješno Srce Marijino te crkva i škola Gospe od Brze pomoći. Gospa je zadržala svoju prisutnost u mojem obiteljskom životu.

S. Mary Grace Danos iz Louisiane došla je u školu Gospe od brze pomoći kako bi govorila o ozdravljenju svoje ruke nakon hodočašća Blaženoj Majci koja se ukazala u Međugorju. Ispostavilo se da je sudjelovala u jednoj od prvih turističkih agencija u SAD-u koja je vodila hodočasnike u Međugorje.

To je pobudilo moje zanimanje i snažnu želju da budem dio još jednog događaja sličnog Fatimi. Često sam sanjala o Kraljici krunice iz Fatime sa svim prisutnim žiteljima tijekom njezinih ukazanja i bila nam je omiljena tema tijekom 1950-ih kada smo u Gospinoj špilji ostavljali divlje cvijeće, a sada su školska djeca pričala o ozdravljenju sestre Danos na mjestu ukazanja. Kući su nosila biltene Waynea Weiblea kao prilog njezinoj priči. Jednostavno se činilo previše dobro da bi bilo istinito da se Blažena Majka ukazuje tijekom moga života i da bi mi se mogla pružiti

prilika da otputujem u mjesto koje se zove Međugorje. Vrlo se malo pisalo o Kraljici Mira i Međugorju 1987. kada se u školi pričalo o tom predivnom Gospinom daru. S. Mary Grace Danos imala je u ruci šipku koja nije bila na mjestu i kao starija časna sestra otišla je u Međugorje i hodala uz brdo Križevac kada se šipka vratila na mjesto. Nakon toga smo upoznali s. Mary Grace koja nam je objasnila da putuje u Kinu kako bi svećenicima pričala o Međugorju. Nisam mogla zamisliti njezine planove putovanja jer je imala rak jetre s mnogim operacijama zbog čega se nije očekivalo da će živjeti još dugo. Kad sam je pitala boji li se posjetiti Kinu sa svojom porukom, odrješito mi je uzvratila da svećenik u Kini mora znati za Kraljicu Mira. Njezina hrabrost pokrenula je milijune hodočasnika u SAD-u koji su je slijedili.

Kruna Međugorja za mene je postala stvarnost, ali ne bez križa za moje prvo hodočašće 1988. Budući da sam imala troje djece u katoličkim školama i vozila ih na školske sportove i u klubove te volontirala kao mama, bio je to izazov za nas koji ži-

vimo izvan grada. Napravila sam plan za dugo putovanje u Međugorje 1988., ali putovanje mog supruga nije mu omogućilo da bude vozač našoj djeci. Stoga je kupio mali auto za našu najstariju kćer koja bi vozila djecu u školu samo s položenim tečajem vozača u skladu sa svojim iskustvom. Bila je to velika odluka za mene da se uzdam u Božju providnost da budu sigurni, a On je to učinio uz mnoge molitve zabrinute mame.

Na hodočasničkom putovanju u Međugorje, krunica mi je bila u džepu, ali nikada je u životu dotad nisam nosila u javnosti i molila kao uoči ukrcavanja na zrakoplov u New Yorku kojim smo prelazili ocean. Prije putovanja osjećala sam se loše i bila sam umorna od hodanja s velikim kovčegom bez kotača. Bila sam zabrinuta za svoju obitelj kod kuće i što bismo mogli doživjeti u komunističkoj zemlji. Prijateljica mi je predložila da izvadimo krunice i počnemo moliti. Drugi su zurili u nas, a neki su čak šaptali dok smo molili. Bilo je umirujuće kad se svećenik koji nas je predvodio ponudio moliti za mene u zračnoj luci dok su drugi gledali.

Rekao je: „Znam zbog čega se bojite.“ Moram priznati da se nakon molitve nisam više osjećala loše i nisam se brinula niti bojala nepoznatog. Molio se i za gospođu koja je kašljala, nakon čega je kašalj prestao. To su bila mala neočekivana čuda koja ćemo doživljavati sljedećih tjedan dana.

Naša skupina bila je uvjerenja da ćemo imati vrlo ugodno putovanje sa Swiss Airoom preko oceana, a budući da je to bilo moje prvo putovanje, mislila sam da je to važno. Bog ima smisla za humor jer su nas obavijestili da nećemo putovati Swiss Airoom, nego jednim od prvih jugoslavenskih zrakoplova koji je počeo putovati. Komunistička vlada odlučila je da želi podijeliti dio zarade od hodočasnika koji su se slijevali u njihovu zemlju. Putovanje se ispostavilo kao kružno, s drvenim sjedalima bez podstave i skućenim prostorom za noge sa samo dva mlada člana posade s vrlo velikim brojem putnika, u avionu u kojem se pušilo, što je ostavljalo oblak dima svuda oko nas, i vrlo glasnim putnicima. Milosti koje smo primili za žrtve koje smo podnijeli bile su nevjerovatne. Najbolji dio bio je taj što vožnja nije umanjila naše oduševljenje što smo stigli na mjestu gdje se ukazivala Gospa.

Putovanju je pridodan ogroman blagoslov kada nas je nadbiskup Frančić pozvao u posjet nakon zaustavljanja u Splitu. Bio je stariji čovjek i želio je čuti naše priče, kao što smo mi željeli čuti o njegovoj ljubavi prema Međugorju.

Jednostavni način života u Međugorju dirnuo je naša srca makdamskim putevima, vlasnicima kuća koji su nam ustupali svoje krevete za spavanje dok su ležali na podu u drugoj sobi, pripremajući hranu i poslužujući nam ono što bi preostalo. Nešto što nikada neću zaboraviti je to što se narod nije odazivao na naš pozdrav „zdravo“, za koji sam poslije saznala da je bio komunistički pozdrav. Katolički pozdrav bio je: „Hvaljen Isus i Marija“, a odgovor je bio: „Uvijek hvaljen!“

Svima je bilo dozvoljeno prisustvovati misi u crkvi sv. Jakova, u bilo koje doba dana i noći. Svi su pokušavali pronaći mjesto, a većina je bila vrlo velikodušna u pomjeranju kako bi napravila dodatni prostor za starije osobe ili bilo koga kome je trebao mir za molitvu. Doživjeli smo mnoge Gospine milosti zbog kojih

smo se uvjerali da je prisutna u tom svetištu. Kada smo prvi put otišli u crkvu svetog Jakova tijekom ukazanja koje se događalo u koru, od kora do svetohraništa sijevnulo je nekoliko munja. Prijateljica mi je rekla da je vrijeme ukazanja. Nisam bila sigurna u svjetlo koje su izazvale munje dok nisam sljedeći dan posjetila crkvu i shvatila da na stropu nema vidljivog svjetla. Drugi sam dan svjedočila velikoj plavoj svjetlosnoj lopti sličnoj nogometnoj koja je prsnula preko kora tijekom ukazanja. Gospa nas je zbilja

Dok su naoružani komunistički vojnici kružili nad nama u helikopterima, stajali smo u dugom redu pored male trgovine ispred crkve sv. Jakova čekajući da uđemo i od hodočasnika iz drugih zemalja slušali priče o neustrašivim susretima s opasnošću. To nam je bilo darovano kako bismo shvatili da Bog ima nadzor i da se „ne bojimo“ onoga što može ubiti tijelo, već da se bojimo grijeha koji ubija dušu.

pokušavala uvjeriti da je sve istinito. Vidjela sam kako križ sjaji na Križevcu poput pokaznice, te crveni dim oko dva sunca na blagane Navještenja i Cvjetnice. Gospin kip veći od prirodne veličine u fra Jozinoj crkvi tijekom njegova govora eksplodirao je poput vatrometa. Ispostavilo se da su sveti dani posebna vremena u životu Crkve na vrlo vidljiv način. Shvaćam da nam Bog daje milosti ili darove na ove posebne dane baš kao što mi činimo za njega molitvom i žrtvom kada se približavamo svetkovinama.

Za vrlo nesigurnu i neiskusnu osobu kakva sam bila, Međugorje mi je „otvorilo oči“. Osjećam da nam je povijest koju smo doživjeli s pričama o Padru Piju, komunističkom načinu života i istinskoj ljubavi međugorskog puka bila Krist koji nam je govorio da uzmemo svoj križ i slijedimo ga. Dok su naoružani komunistički vojnici kružili nad nama u helikopterima, stajali smo u dugom redu pored male trgovine ispred crkve sv. Jakova čekajući da uđemo i od hodočasnika iz drugih zemalja slušali priče o neustrašivim susretima s opasnošću. To nam je bilo darovano kako bismo shvatili da Bog ima nadzor i da se „ne bojimo“ onoga što može ubiti tijelo, već da se bojimo grijeha koji ubija dušu.

Ispovijedi u ranim danima bile su najinspirativniji događaji uz misu. Bilo je nezaboravno gledati sve one svećenike kako sjede na metalnim sklopivim stolicama na travnjaku pored crkve sv. Jakova i slušaju ispovijedi dugih redova ljudi. Činilo se da mi je srce i dušu zapalila potreba da odem na ispovijed radi sebe i milosti da prevladam Sotonine mamce.

To prvo hodočašće bilo je najnezaboravnije od svih vojnih putovanja i započelo je moj put vjere u širenje evangelizacije. Po povratku kući, prijateljica s kojom sam bila na hodočašću i ja obišle smo lokalne staračke domove i počele voditi tjednu krunicu za pacijente koja je za mene trajala 25 godina. Kao rezultat moje ljubavi prema svecima i sakralnoj umjetnosti, moja slikarska umjetnička služba nastavlja se i danas prati liturgijski ciklus Crkve u župnim školama i crkvama. Prekrasne svete slike koje sam kupila u Međugorju bile su katalizator ove službe. Bilo je tako malo svetih umjetničkih slika za prodaju krajem 1980-ih sve dok njihova potražnja i dobra zarada nisu doživjeli vrhunac u SAD-u preplavivši knjižare i prodajna mjesta svetim podsjetnicima.

Otac Livio Gonzaga bio je talijanski svećenik koji je posjetio Međugorje gdje ga je Gospa nadahnula za početak emitiranja na radiju. G. Emilio Ferrario čuo je za napore oca Livija i ponudio mu potporu za proširenje rada. Time je započela prva postaja Radio Marije na svijetu koja se danas proširila na većinu kontinenta i zove se Svjetska obitelj Radio Marije koju slušatelji podržavaju.

Amerika je sporo koristila katoličke radijske medije za evangelizaciju. Radio Maria SAD bila je jedna od prvih katoličkih radijskih postaja u SAD-u i nekim čudom ima svoje korijene u Aleksandriji u Louisiani.

Aleksandrija je gradić u središtu Louisiane gdje je emitiranje započelo 25. svibnja 2000. Nakon što sam pomogla oko programa, zamolili su me da budem voditeljica. Sada obilježavam 20 godišnjicu s gostima iz cijeloga svijeta u svojoj misiji da pomognem slušateljima da rastu u svetosti u programu koji se zove Sveto blago. Jedna od mojih omiljenih programskih tema je Međugorje gdje Bog dogovara na molitve. Trebao nam je novi svećenik ravnatelj Radija Marije SAD-a i gostujući svećenik koji je doživio obraćenje u Međugorju, tako da je otac Dan Reehil iz Tennesseeja odgovorio na naše molitve da postane naš novi svećenik ravnatelj.

Bog je dobar u vijek vjekova!
Hvaljen Isus i Marija!
Kathie Duggan

Prevela i priredila:
Davorka Jurčević-Čerkez

Hodočasnici iz Bosanske Posavine u Međugorju

Donja Tramošnica nalazi se u sjeveroistočnom dijelu Bosanske Posavine, dvadesetak kilometara južno od Save i 12 km istočno od Modriče. Tijekom rata 1992.-1995. župu su okupirale srpske snage, sve Hrvate katolike protjerali su i razorili većinu katoličkih i crkvenih objekata.

Župna je crkva tijekom 1992. oštećena, a u drugoj polovini 1995. minirana je i srušena. Župa je koncem 1991. godine imala oko 3000 župljana i njihov se broj neznatno povećavao sve do početka posljednjeg rata kada su svi župljani prognani, a 80% kuća je srušeno. Povratak stanovništva započeo je tek 2000. godine. Danas župa broji svega 160-tak stanovnika, uglavnom starih. Škole nemaju jer nema djece, a njih svega nekoliko idu u školu u Orašje. Na mjestu bivše škole sagrađen je starački dom. – Ovu tužnu priču o svojoj župi, bolna srca pripovijeda fra Joso Oršolić župnik župe sv. Ivana Krstitelja iz Donje Tramošnice.

On je zajedno sa svojih četrdesetak župljana i prijatelja ovih dana boravio na hodočašću u Međugorju. Krenuli su na put u ponoć s nedjelje na ponedjeljak (29./30. kolovoza), nakon što su te zadnje nedjelje u kolovozu proslavili FRA LOVRINU MLADU NEDJELJU, odnosno hodočašće na grob sluge Božjega fra Lovre Milanovića.

U ponedjeljak jutro proveli su u molitvi križnog puta na Križevcu, a popodne su posjetili zajednicu Cenacolo te sudjelovali na večernjem molitvenom programu. U utorak 31. kolovoza kroz jutro su molili kronicu na Brdu ukazanja, a zatim su svetom misom i posjetom Majčinom selu završili hodočašće te krenuli kućama.

Bilo je kratko, ali milosno – složili su se hodočasnici koji su velikom većinom već više puta bili na hodočašću u Međugorju. Ipak i dalje rado dolaze jer ovdje traže snagu i mole za obnovu svog ratom pogođenog mjesta. Barem jedanput godišnje iz župe se organizira hodočašće za Međugorje. Mole najprije za duhovnu i materijalnu obnovu obitelji, za duhovnu i materijalnu obnovu župe, zahvaljuju za dar života i za proglašenje svetim fra Lovre Milanovića.

Došli smo obnoviti ljubav prema Bogu i prema Crkvi

Početak mjeseca rujna donio je ponovno živost i šušur ma ulice Međugorja. Sve brojniji hodočasnici pristižu iz sve raznolikijih zemalja svijeta. Posebnu radost donose sve češći autobusi talijanskih, austrijskih i njemačkih registracija. Osim njih ured informacija bilježi dolaske hodočasnika iz Ukrajine, Belgije, Nizozemske, Francuske, Poljske, Španjolske, Indije, Irske SAD-a, Italije, Njemačke, Austrije, Šri Lanke, Rumunjske i Gabona.

Tu su i hodočasnici iz Španjolske koji su zadnjih mjeseci jedni od najčešćih hodočasnika u Međugorju. Tako od 30. 8. – 6. 9. u Međugorju boravi povećana grupa hodočasnika koja dolazi iz različitih gradova Španjolske, sa čak 4 svećenika. Dolaze iz Alikantea, Vadahona, Cordobe i Madrida, a svi su se spojili preko zajedničke turističke agencije. Sveukupno ih je oko 68 osoba.

Svećenik don José Cristobal Moreno García je diocezanski svećenik koji je došao u pratnji grupe iz Alikantea. Njemu je ovo 7. put kako dolazi, nakon što je prvi puta bio 2014. godine sa svojom obitelji. U Međugorju je pronašao mjesto posebnog mira, molitve i lakšeg stupanja u odnos s Bogom. I od tada svake godine dolazi s grupom hodočasnika, bilo iz svoje župe ili iz okolnih područja.

Hodočasnici iz grupe su većinom po prvi puta u Međugorju, a otprilike jedna trećina ih je bila već više puta. Situacija s kovidom se nešto poboljšala, pa im je za putovanje trebala ili iskaznica o cijepljenju ili negativan PCR test.

Program hodočašća je uobičajen: glavni cilj im je sudjelovanje na večernjem molitvenom programu

u župi, a zatim posjeta Brdu Ukazanja i Križevcu, zajednici Cenacolo, Majlinom selu, s. Emmanuel, Tihaljini...

„Hodočasnici su presretni što su došli“ – kaže don José i dodaje: „Osjećaju mir, slobodu i smirenost u kojima uživaju potaknuti opuštenošću života u Međugorju bez straha od zaraze.“

Drugi svećenik u grupi je don Antonio Orlando iz Španjolske, koji je došao s osmero mladih koji su mu ove godine pomagali u župi. „Htio sam im dati ovaj dar – dovesti ih ovdje u Međugorje. Za mene je Međugorje Majčina ljubav. Majka koja ne napušta svoju djecu u ovom svijetu koji se udaljuje od Boga, dakle Majka koja ljubi svoju djecu. Ovdje je Gospa učinila da ponovno otkrijem ljubav prema svećeništvu i ljubav prema Crkvi. Želim da i ovi mladi, koji su mi tako velikodušno pomogli ove godine, otkriju Gospinu ljubav i učvrste ljubav prema Crkvi.“

Jedna od hodočasnica je i Paulina Vazquez Sandoval iz Meksika, koja se pridružila hodočasnici iz Španjolske. O svojim dojmovima s hodočašća je rekla: „Došla sam iz Meksika s majkom koja slavi 72. rođendan. Ostajemo tjedan dana. Jako lijepo mi je u Međugorje. Od kada je majka poželjela doći ovdje za rođendan, sve nam se ostvarivalo bez poteškoća. Međugorje je prekrasan dar za cijeli svijet, za obraćenje svijeta... Ovdje nas Majka zove i čeka. Ovdje sam osjetila Gospinu ljubav, a kada sam krenula u Međugorje vidjela sam da i moji prijatelji traže Gospu. Preko mene su poslali puno pisama Gospi u Međugorje, a dok sam ovdje stalno mi šalju poruke da molim za njih.“

Ovdje nam se srca zagriju ljubavlju

Iz Belgijskog grada Wargen u Međugorje su stigli članovi karizmatičke molitvene grupe EMMAUS sa svojim voditeljem Lucasom Plateuom. Oni običavaju svake godine doći na hodočašće u Međugorje i to s većinom članova (zajednica broji njih sedamdesetak). Ovoga puta zbog covid situacije stiglo ih je 25. Prošle godine nisu bili zbog epidemiološke situacije, pa jednostavno više nisu mogli izdržati od nostalgije za Međugorjem i želje da ove godine dođu.

Došli su u petak 3. rujna i ostaju do utorka 7. rujna. S organizacijske strane o svemu se brine gospođa Raqolle Grete koja je bliska Lucasova prijateljica. Nemaju određen program

hodočašća, nego se dogovaraju dan za danom onako kako ih Duh Sveti nadahne. Najvažnija im je zajednička molitva na molitvenim mjestima Međugorja, sveta misa i klanjanje.

„Ovdje se osjećamo slobodni, nemamo straha iako je većina hodočasnika cijepljena ili imaju negativan PCR test. U Belgiji se strogo držimo epidemioloških mjera; većina ljudi osim posla ne izlazi na nikakva javna mjesta niti okupljanja. Spašava nas naš obiteljski život i život u molitvenoj zajednici u kojoj se osjećaju kao jedna obitelj.“ – kazuje Raqolle i nastavlja: „U Međugorje dolazimo zato što se ovdje dobro osjećamo, zato što se ovdje ispunjavamo milošću koja

nas osnaži za povratak kućama. Ovdje puno toga dobivamo što nam pomaže živjeti u sve težem životu svijeta. Posebno u našoj zemlji u kojoj više nema vjere, u kojoj je tako teško mladima... Zato volimo doći ovdje u Međugorje, jer ovdje nam se srca zagriju ljubavlju koju želimo onda širiti u svojim obiteljima, na poslu, posvuda...“

IN MEMORIAM

Marinko Ivanković 1940.-2021.

Tužna srca mještani Bijakovića i Međugorja primili su vijest da je jedan od prvih svjedoka ukazanja Kraljice Mira u Međugorju i veliki prijatelj vidjelaca, Marinko Ivanković u četvrtak 19. kolovoza 2021. u 6,00 sati blago usnuo u Gospodinu.

Bio je jedan od onih koji su odmah povjerovali u Gospina ukazanja ne samo iz razloga što je poznavao djecu nego zato što mu je Gospa usadila u srce ljubav prema vjeri, prema Bogu. Volio je Gospu i sada je zauvijek otišao u Njezin zagrljaj.

Marinko je uz još nekoliko mještana, tih prvih dana bio izložen torturi, pritisicima tadašnje milicije i komunističkih vlasti, stalnim privođenjima, ispitivanjima čak pokušajima da bude angažiran kao doušnik tadašnje milicije... Naravno, na što nije htio pristati. Hrabro je svjedočio o Gospinim ukazanjima, podnoseći progonoštva zbog svoje vjere i vjere u ukazanja.

Osim što je svakodnevno živio vjeru, svoju ljubav prema Gospi svjedočio je najglasnije te u javnosti neumorno iznosio svoja sjećanja na prve dane ukazanja, prepričavajući tadašnje okolnosti, akcije milicije, reakcije vjernika, hrabro držanje vidioca...

Bio je Marinko samozatajni i ponizni sluga u Vinogradu Gospodnjem. „Život je sazdan od malih stvari kojima bi se trebali radovati a to smo zaboravili.“ Često bi znao poručiti nama koji smo „brigali“ svakodnevne probleme. Gospodin po manirima, koji nikada nije koristio svoj radom i trudom teško stečeni status da bi druge s visoka gledao. Bio je Marinko velik u svojoj skromnosti i skroman u svojoj veličini, nenametljiv, samozatajan i tih, oboružan strpljivošću, odmjeren i u riječi i u djelu, otvorena srca, primajući svakoga bez predrasuda.

Dragi Marinko, neka je blagoslovljen Bog za sve što nam je kroz tebe darovao. Moli za nas kako si to i za života činio. Dok upiremo pogled u Krista, Gospodara života i smrti, čvrsto vjerujemo i ufamo se u Božje milosrđe da ćemo se opet susreti u Nebu.

Foto: Ahrv ICKM

XXIII. REDOVNIČKI DAN U MEĐUGORJU

Crkva nikada ne može reći da ima dovoljan broj zvanja

Međugorju je 4. rujna održan XXIII. Redovnički dan, na kojem se okupilo se više od 250 redovnika i redovnica. Na početku programa okupljenima obratio mostarsko-duvanjski biskup mons. Petar Palić, predstavnik Biskupske konferencije BiH.

On je rekao kako je papa Franjo na svetkovinu svetog Josipa 2018. godine objavio apostolsku pobudnicu 'Gaudete et exultate' – 'Radujte se i kličite', o pozivu na svetost u suvremenom svijetu.

"Potaknuta upravo ovom pobudnicom Kongregacija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života iste je godine u Rimu organizirala međunarodni skup na temu 'Consecratio et Consecratio per Evangelica Consilia', odnosno Posvećenje i posvećenje po evanđeoskim savjetima. Kaže Papa: 'Ne treba biti biskup, svećenik, redovnik ili redovnica da bi netko bio svet. To nije tako. Svi smo pozvani biti svetima', kazao je biskup Palić

Domaćin, međugorski župnik fra Marinko Šakota svima je zaželio srdačnu dobrodošlicu. Naglasio je kako

je ovaj dan trebao biti prošle godine, ali zbog situacije kakav aje bila nije se održao.

„Bogu hvala u tako velikom broju, lijepom broju smo se okupili danas ovdje i radostan sam zbog toga i želim vam da se ovdje ugodno osjećate“, rekao je fra Marinko pozivajući sve da se zajedno pomole za donedavnog apostolskog vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje mons. Henryka Hosera, koji je preminuo 13. kolovoza.

Pozdravne riječi uputili su i predsjednik Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine fra Jozo Marinčić te predsjednik Hrvatske redovničke konferencije fr. Slavko Slišковиć.

Izlaganje je nakon pozdravnih govora održao provincijal Hercegovske franjevačke provincije fra Miljenko

Šteko, a radi se o prikazu zbornika radova Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života – 'Consecratio et Consecratio per Evangelica Consilia'.

„Pojam posvećeni život ukazuje na to da postoji izvjesno posvećenje Bogu koje je karakterističan element toga zvanja i tim činom posve ne prestaje ona druga vrsta posvećenja prisutna u svim kršćanskim zvanjima. Od krštenja svi u Crkvi sudjeluju u istom radikalnom posvećenju, ali nakon krsnog posvećenja koje je

ključno, znatan dio vjernika – kaže se ovdje – živi još jedno posvećenje koje određuje put kršćanskog života u mnoštvu slojeva Crkve, koje se sastoji od posvećenih ili zaređenih osoba“, kazao je, između ostalog, fra Miljenko Šteko. Nakon predavanja bila je prigoda za svetu ispovijed, a potom je svetu misu u međugorskoj crkvi sv. Jakova predslavio biskup petar Palić.

Svoje dojmove s nama su podijelili predsjednik Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine i provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozo Marinčić te predsjednik Hrvatske redovničke konferencije i provincijal Hrvatske dominikanske provincije fr. Slavko Slišковиć.

„Dojmovi su dosta pozitivni samim ovim okupljanjem redovnika i redovnica ovdje u Međugorju. To je

znak međusobne povezanosti te da izmijenimo iskustva i poteškoće ukoliko ih imamo, ali u prvom redu da se vidimo i pozdravimo jedni druge i jednostavno ohrabrimo u našem hodu za Kristom“, kazao nam je fra Jozo Marinčić, najavivši i Skupštinu Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine.

„Nismo je imali od 2019. godine zbog pandemije. Ima dosta pitanja o kojima ćemo razgovarati. Raspraviti ćemo i pitanja koja su nam poslali iz Kongregacije za posvećeni život, a i aktualna pitanja. Imamo i dva vijeća – Vijeće za pastoral mladih i Vijeće za predškolski odgoj pa će i oni donijeti svoja izvješća i njih ćemo čuti i o njima raspraviti“, najavio nam je fra Jozo Marinčić.

Fr. Slavko Slišковиć kazao je kako redovnički život, kao i život općenito nije nikad dogotovljena stvarnost, nego je uvijek potrebno iznova promišljati putove kojim idemo, prošlost našu i mogućnost budućnosti.

Osvrnuo se i na suradnju ovih dviju redovničkih konferencija. „Naše redovničke konferencije jako lijepo surađuju. Naše gotovo sve zajednice imaju svoje kuće na prostoru i jedne i druge redovničke konferencije i redov-

nici su često jedan dio života u jednoj, a drugi dio u drugoj redovničkoj konferenciji, tako da ne vidimo razlika osim administrativnih, a susrećemo se i sa sličnim poteškoćama, ali imamo i zajedničke radosti“, rekao je fr. Slavko Slišковиć, osvrnuvši se na te poteškoće koje je spomenuo. Naglasio je kako je to „pitanje zvanja, predstavljanje vlastitih karizmi da one budu prepoznatljive i privlačne današnjim mladima koji bi onda mogli nasljedovati naše utemeljitelje“.

„Crkva nikada ne može reći da ima dovoljan broj zvanja, ali zasigurno Gospodin poziva i u naše vrijeme, a na nama je svjedočiti svojim životom da bi ljudi mogli prepoznati i onda odgovoriti na Božji poziv u svakoj od pojedinih zajednica“, rekao je fr. Slavko Slišковиć.

Šestorica članova Hercegovačke franjevačke provincije u Međugorju položili svečane zavjete

U subotu 4. rujna u Međugorju na večernjoj svetoj misi u 18 sati šestorica članova Hercegovačke franjevačke provincije položila su svečane zavjete.

Fra Ivan Crnogorac (župa Bezgrešnog Začeca BDM – Posušje), fra Fran Čorić (župa sv. Ante Padovanskog – Humac), fra Marko Galić (župa Uznesenja BDM – Široki Brijeg), fra Marin Mikulić (župa sv. Petra i Pavla – Kočerina), fra Ivan Sliško- vić (župa Uznesenja BDM – Široki Brijeg) i fra Slaven Tomić (župa sv. Ante Padovanskog – Humac) položili su svečane zavjete pod večernjom svetom misom u župi sv. Jakova u Međugorju.

Njih šestorica su od Boga i od njegove Crkve zatražili „da zavjetuju- ci Pravilo i život u Redu manje braće mogu slijediti nauk i stope Gospodi- na našega Isusa Krista sveto djelujući do smrti“.

Zavjetovali su se „za sve vrijeme svoga života živjeti u poslušnosti, bez vlasništva i u čistoći po Pravilu svetoga Franje što ga je potvrdio papa Honorije i Generalnim konstitucija- ma Reda manje braće“, odlučivši se „sav svoj život velikodušno utrošiti za Isusa koji nije došao da bude služen nego da služi“.

Svečano misno slavlje predvodio je provincijal Hercegovačke franjevač- ke provincije fra Miljenko Šteko uz koncelebraciju brojnih svećenika i uz mnoštvo puka.

„Šestorica ovih mladića pristupaju svečanim zavjetima, a mi s psalmi- stom ponavljamo: *‘Ovo je dan što ga učini Gospodin: kličimo i radujmo se u njemu!’* (Ps 118, 24) Ovo je doista velik dan za sve nas: za vas, dragi kandidati, za vašu rodbinu i prijatelje, za našu Provinciju i Red, za našu krajevu i opću Crkvu. Velik je, iznad svega, po djelima koja sam Gospodin kani izvesti po vama u narednim desetljećima“, rekao je na početku svoje homilije fra Miljenko Šteko zahvaljujući njihovim roditeljima „što su vas rodili i darovali našoj Provinciji i Crkvi“, zahvalio je njima „što ste izabrali služiti Bogu u našoj Zajednici“, a kako je kazao najviše zahvaljuje dragom Bogu „što nas je sve stvorio, pozvao nas u stado svoga Sina i doveo nas do ovoga svečanoga dana“.

Fra Miljenko je kazao kako ovaj dan nije došao preko noći nego su „nekoliko godina molitvom i razma- tranjem iščitavali iz darova kojima vas je Bog obdario i oslušivali unutarnji Božji zov, da biste doznali što Bog želi od vas“, a naglašavajući kako „nitko od nas ne zna što ga čeka sutra tamo kamo ga Bog zove. Duhovno zvanje nije područje znanja nego područje vjere“.

Fra Miljenko Šteko kazao je kako kršćanstvo nije samo idilično propovijedanje po cvjetnim proplancima i obroncima naših Galileja, nego ponekad i teško agonijsko događanje, ali za nas uvijek spasonosno i puno uskrsnuća. „Nisu za nas ozbiljna ugroza bolesti, potresi, požari i poplave, jer čovjek kao smrtno biće mora i tako i tako od nečega umrijeti. Prava ugroza je ako ne uzmemo evange- lije ozbiljno, onako kako ga je ozbiljno uzimao sv. Franjo. Bez ublažavanja i razvodnjavanja tumačenjem! Samo to jamči naš opstanak na pravom putu. Gospodin nam je rekao da bez njega ne možemo ništa (usp. Iv 15, 5b). Bez njega smo izručeni svijetu na milost i nemilost. A s nji- me možemo činiti i čuda“, kazao je fra Miljenko Šteko u svojoj homiliji u Međugorju na polaganju svečanih zavje- ta šestorice članova Hercegovačke franjevačke provincije te je na kraju njihove roditelje, ali i sve vjernike pozvao na još više molitve za njih.

Marijini obroci hrane više od dva milijuna djece

mary's
meals

a simple solution
to world hunger

Samo šest godina nakon što su dostigli veliku prekretnicu u hranjenju milijun djece svakoga dana, Marijini obroci objavljuju još nevjerojatnije postignuće.

U srijedu, 8. rujna, na blagdan rođe- nja Blažene Djevice Marije, Marijini obroci su objavili da sada hrane, svakog školskog dana više od dva milijuna djece u 19 zemalja najsiro- mašnjih zemalja diljem svijeta.

Rad Marijinih obroka potiče iz Međugorja, i ova međunarodna organizacija plod je Međugorja i plod molitve.

Ovo značajno postignuće Marijinih obroka, bit će službeno proglašeno i proslavljeno u pustinjskoj regiji Tur- kani u Keniji gdje naše zajednice djeci poslužuju prijeko potrebne dnevne obroke. Jedno od te djece će objaviti vijest koja će se emitirati kao dio slavljeničkog mrežnog događanja u 20 sati. Isječke s proslave možete pratiti na [marysmeals.org/2-million](https://www.marysmeals.org/2-million)

Magnus MacFarlane-Barrow, osnivač i izvršni direktor Marijinih obroka, rekao je: „Danas slavimo ne- vjerojatan trenutak u priči Marijinih obroka. Danas dva milijuna djece pri- ma obroke koje omogućuju Marijini obroci na mjestu obrazovanja.“

„Kada smo krenuli ovim putem prije gotovo 30 godina, bili smo iznenađeni dobrotom ljudi koji su

donirali tada, dobrotom koja ne prestaje ni dan danas. Zahvaljujem vam od svega srca u ime svakog ovog djeteta, za za svaki dar, za sva mala djela ljubavi koja donosite na ovaj ogromni stol Marijinih obroka. Hvala vam i molim vas da nastavimo dalje.“

„Za svako od ove djece koja su danas jela, ali i za mnogo više njih koji još čekaju da Marijini obroci dođu i u njihove škole, nastavljamo dalje, a ovaj sretni dan pokazuje nam upravo da je naša vizija moguća.“

Marijini obroci imali su, u najmanju ruku, skromne početke:

jednokratno dobro djelo iz barake u škotskim brdima s vremenom je dovelo do malog programa prehrane u školi u Malaviju čiji cilj je bio osigurati nužne obroke za oko 200 djece u dvije škole. Sada više od 30% djece osnovnoškolske dobi u Malaviju prima hranjive obroke koje u školama poslužuju lokalni volonteri, čija je želja pomoći svakoj sljedećoj generaciji izgraditi svjetliju budućnost.

Posluživanje svakodnevnih obroka na mjestu obrazo- vanja pomaže djeci da pohađaju školu te da se usredo- toče na gradivo, dajući im slobodu za učenje te priliku ispuniti vlastiti potencijal.

MacFarlane-Barrow često navodi da je nevjerojatan rast ove udruge potpomognut mnogobrojnim djelima ljubavi ljudi iz svih dijelova svijeta.

Među brojnim volonterima i podupirateljima diljem svijeta, Marijini obroci iznimno su zahvalni za podršku mladih u Međugorju. Mladi ljudi dali su veliku podršku timu Marijinih obroka tijekom Mladifesta, kao i pri snimanju milenijske brojke na Brdu ukazanja pokraj Gospina kipa.

Nedavno se Brdo ukazanja u Međugorju obojilo s plavim majicama jer se više od 80 osoba koje su sačinjavali volonteri, vodiči, franjevačka mladež i drugi prijatelji Marijinih obroka - okupilo oko Gospina kipa kako bi formirali brojku od 2.000.000 - broj djece koju trenutno hrane Marijini obroci. Ova je skupina, noseći prepoznatljive majice Marijinih obroka, krenula na Brdo ukazanja moleći kronicu i zahvaljujući Gospi na ovom prekrasnom daru. Kako biste saznali više o radu Mariji- nih obroka i kako se uključiti posjetite

<https://www.marysmealsmedjugorje.org/>

VIZIJA NAŠE NADE

IVICA ŠARAC

OVOGA SU LJETA BILE OLIMPIJSKE IGRE. Odrađene su nekako bez veća zanimanja javnosti, u ozračju covid-restrikcija i vjerojatno ne će biti upamćene toliko po ostvarenim sportskim rezultatima, koliko po činjenici da su se natjecanja održavala u (polu)praznim sportskim arenama, na kojima su se posvuda isticali natpisi koji su nas u 2021. godini podsjećali da je riječ o Ljetnim olimpijskim igrama 2020. No nije taj, već je drugi jedan detalj razlog zbog kojega su igre ušle u ovaj prilog.

Ljetne olimpijske igre u Tokiju otvorene su pjesmom *Imagine*. Slučajnost ili ne, i igre u Londonu 2012. zatvorene su istom pjesmom, dok su one iz 2016., u Rio de Janeiru, održane pod motom „Um novo mundo“ (novi svijet). O tom novom svijetu upravo pjeva *Imagine*. Pjesma Johna Lennona, koju uvrštavaju u najslavnije pop-proizvode zapadne kulture, nastala je točno prije 50 godina u ozračju tzv. hippie-pokreta, 1971. godine. Zbog izražajne melodičnosti prepoznaju je sve generacije već po prvim tonovima. Melodija je, dakle, zavodljiva, ali ništa manje nije ni tekst, zbog kojega je pjesma *Imagine*

na Zapadu stekla status *himne mira*. O čemu pjeva? Proslavljeni glazbenik u pjesmi zamišlja svijet bez ratova, bez pohlepe, bez gladi, zamišlja da svi ljudi žive u miru, da žive samo za danas, zamišlja bratstvo svih ljudi na svijetu i u nadi poziva slušatelja „da ćeš nam se jednog dana pridružiti.“ Krasno, zar ne! Utopija, ovako uzevši, izgleda fantastično. Pa tko se razuman ne bi pridružio viziji sveopćega mira i humanosti? Podastrimo stihove u kompletu i pogledajmo što je sve autor zamišljajući upakirao u humanističko-pacifistički omot:

Je li sada imalo jasnije zašto je primjerice Mark Davies, katolički biskup engleskoga grada Shrewsburya je ove stihove nazvao „zastrašujućom vizijom svijeta bez nade u nebo“, a Robert Barron, katolički (pomoćni) biskup Los Angelesa, pjesmu *Imagine* označio „jednom od najgorih pop pjesama svih vremena.“ Ovo je zaista vizija „nade“ ateiziranog svijeta, no Lennonova pjesma bila je prije svega cinična provokacija jednoga multimilijunaša sa Zapada, koji iz svoje krezovske poz(ici)je pjeva o svijetu bez pohlepe i privatnoga vlasništva, otvoreno

propagirajući komunistički program u vremenu u kojemu je dobar dio ljudi na Istoku već bio iskusio „realizaciju“ tog programa. Naravno da ne može biti ništa drugo nego cinična provokacija dovodi u izravnu vezu ratove i religije i to u pjesmi napisanoj u 20. stoljeću, u kojemu su najstrašniji ratni pakao na Zemlji, najgori u njezinoj povijesti, proizvele (i više od sto milijuna mrtvih po zemlji posijale) upravo dvije totalitarne, sekularističke, ideologije koje su u svojim programima zamišljale u stvarale svijet bez religije, koje su navodile ljude da djeluju i žive kao da nema ni raja ni pakla, izuzev onoga što oni stvore na Zemlji: „tisućgodišnji Reich“, odnosno „komunistički raj“ (logore i gulage). A kakav bi u konačnici bio taj svijet sveopćeg bratstva prema Lennonovoj viziji, to nam možda ponajbolje može dočarati Orwello-

va distopija (roman „1984.“), u kojoj, u totalitarnom mraku bez ikakve nade, egzistira samo čovjek-broj, dok se nad njim i nad njegovom „braćom“ nadvija lik svemoćnoga kontrolora, Velikoga brata. Znakovito je da se ta pjesma iz 1971., u kojoj se najavljuje „da će svijet biti kao jedan“, tako intenzivno i svečano propagira posljednjih godina, u sve težim globalnim iskušenjima u kojima mediji oblikuju viziju „novoga vremena“ i „novoga svijeta“, u kojemu se provode eksperimenti masovne kontrole i nadzora, čak uvođenja globalne karantene, najvećega projekta discipliniranja svjetske populacije u povijesti.

Znamo, dakle, kakav svijet zamišlja i o kakvoj nadi *Imagine* pjeva, a o čemu pjevaju ili čemu se nadaju oni koji ne mogu zamisliti svijet bez vjere i bez nade u nebo? Ta nada, po ovozemaljskim parametrima, nije nimalo romantična, štoviše vrlo je neugodna ovom svijetu. Njezin simbol prikazuje poraz zemaljske egzistencije. Ta je nada *Raspeti na križu* i zato pjevamo: „Zdravo križu, nado jedina!“ Mi pjevamo ono što je moćnicima današnjega svijeta paradoksalno: „Regnat a ligno Deus“ (s drva križa vlada Bog). Pjevamo Onomu koji je s križa „ljubio svoje, one u svijetu, do kraja ih je ljubio“ (Iv, 13,1). Pjevamo Onomu koji je na križ uzdignut zato „da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni.“ (Iv 3,16). To je vizija nade u život u punini, bez pohlepe, gladi, nepravde i ratova, vizija nade u život vječni.

Imagine there's no heaven, it's easy if you try
No hell below us, above us only sky
Imagine all the people living for today

Imagine there's no countries, it isn't hard to do
Nothing to kill or die for
And no religion, too
Imagine all the people living life in peace

You may say I'm a dreamer
but I'm not the only one
I hope someday you'll join us
and the world will be as one

Imagine no possession
I wonder if you can
No need for greed or hunger
A brotherhood of man
Imagine all the people sharing all the world

Zamisli da nema raja, lako je ako pokušaš
Da nema pakla ispod nas, samo nebo iznad nas
Zamisli da svi ljudi žive za danas

Zamisli da nema država, to nije teško
Da ničega nema zbog čega bismo ubijali ili umirali
I nijedne religije, također
Zamisli da svi ljudi žive život u miru

Možeš reći da sam sanjar
Ali ja nisam jedini
Nadam se da ćeš nam se jednog dana pridružiti
I da će svijet biti kao jedan

Zamisli da nema vlasništva
Pitam se da li možeš
Da nema potrebe za pohlepom ili gladi
Bratstvo među ljudima
Zamisli da svi ljudi dijele čitav svijet

Mi pjevamo ono što je moćnicima današnjega svijeta paradoksalno: „Regnat a ligno Deus“ (s drva križa vlada Bog). Pjevamo Onomu koji je s križa „ljubio svoje, one u svijetu, do kraja ih je ljubio“ (Iv, 13,1). Pjevamo Onomu koji je na križ uzdignut zato „da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni.“ (Iv 3,16). To je vizija nade u život u punini, bez pohlepe, gladi, nepravde i ratova, vizija nade u život vječni.

POTREBNO JE ODGAJATI MLADE ZA LJUBAV

KREŠIMIR
MILETIĆ

U EUROPSKIM
OBITELJIMA SVE
JE MANJE DJECE,
A NE MOŽEMO
GOVORITI O
TOME KAKO JE
FINANCIJSKA
SITUACIJA
NEPOVOLJNA.
NAPROTIV,
OVO SVJEDOČI
KAKO JE U
MNOGO VEĆOJ
MJERI STVAR U
VRIJEDNOSTIMA.
NA TO HOĆU LI
SE JA ILI NE ĆU
ODLUČITI NA
JEDNO DIJETE
VIŠE U ZNATNO
VEĆOJ MJERI
UTJEČE ONO
'ŠTO JE U MOJOJ
GLAVI I U MOJEM
SRCU', NEGOLI
U NOVČANIKU.
A TA DIMENZIJA
PRIPADA
DIMENZIJI
ODGOJA I
STUPNJA
ZRELOSTI OSOBE
I NJEZINE
SPREMNOSTI ZA
PRIHVAĆANJE
ODGOVORNOSTI
I DARIVANJA
ZA DRUGOGA I
DRUGE.

OBITELJ JE TEMELJNA ZAJEDNICA DRUŠTVA.

Čovjek se rađa, raste i razvija u obitelji i o njoj, njenim potencijalima, vrijednosnoj orijentaciji i kvaliteti funkcioniranja, ovisi rađanje, rast i razvoj svakog pojedinog čovjeka i čitavog društva. S obzirom na važnost obitelji u našem društvu te brojnim izazovima s kojima se suočavaju roditelji i djeca u svakodnevnom životu, nužno je omogućiti sustavnu podršku roditeljstvu.

Prema privremenim podatcima procjene stanovništva Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske, Hrvatska je 2020. imala 4 047 200 stanovnika. Hrvatsku obilježava demografska kriza koju obilježava neprekidni i ubrzani pad nataliteta i stope fertiliteta uz povećano iseljavanje i starenje stanovništva. U takvim okolnostima znatno je pojačan negativni prirodni prirast u 2020. i iznosi –

20 721. Prema prognozama Ujedinjenih naroda o kretanju stanovništva u svijetu, prognoze za Hrvatsku su izrazito nepovoljne. Ukoliko se nastave postojeći trendovi, Hrvatska će do 2030. imati 3,87 milijuna stanovnika, do 2050. 3,37 milijuna,

a do 2100. broj stanovnika će biti gotovo prepolovljen u odnosu na današnji – 2, 18 milijuna stanovnika. Između 2001. godine i 2019. godine Hrvatska je izgubila 5,5 % svojeg ukupnog stanovništva. U Hrvatskoj je u 2019. sklopljen ukupno 19 761 brak, a 5 936 brakova je razvedeno. Podatci pokazuju da je omjer sklopljenih i rastavljenih brakova 3:1.

Unatoč izrazito nepovoljnim demografskim trendovima, u Hrvatskoj ne postoji strateški dokument u području demografske revitalizacije, iako je od posljednjeg strateškog dokumenta, Nacionalne populacijske politike, proteklo gotovo 15 godina. Demografska revitalizacija jedno je od prioritarnih područja u Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine, hijerarhijski najvišem nacionalnom strateškom aktu, u okviru kojeg su predložene smjernice budućeg razvoja demografske revitalizacije, odnosno prioriteta javne politike koja će pridonijeti rješavanju negativnog demografskog trenda u Republici Hrvatskoj, no još uvijek nije izrađen niti donesen zaseban strateški dokument u području demografske revitalizacije. Strategija planira

nastavak postojećih i oblikovanje novih mjera i politika usmjerenih na poboljšavanje položaja obitelji, djece i mladih, lakše ostvarivanje ravnoteže između obiteljskog i poslovnog života te dosljednu provedbu prava žena i majki na sigurnost radnog mjesta i zaposlenja.

Iako su opće poboljšanje kvalitete života, mogućnost rješavanja stambenog pitanja i zapošljavanja, dostupnost vrtića, lakše usklađivanje poslovnih i obiteljskih obveza majki i roditelja i dr. važni čimbenici koji se spominju u demografskim politikama, na samu kvalitetu obiteljskog života svakako utječe i razina znanja, vještina i kompetencija na području partnerskih, bračnih i roditeljskih uloga.

Roditelji se s jedne strane nalaze pred kompleksnim zahtjevima stvaranja najboljeg mogućeg okruženja za razvoj i odgoj djeteta, zadovoljavanja njegovih potreba i prava. S druge strane, za ostvarivanje ovih zadaća potrebna su znanja i vještine na području odgoja, pozitivnog roditeljstva, razumijevanja djetetovih potreba i načina njihova optimalnog zadovoljavanja, kao i različite druge kompe-

tencije na području kvalitetne komunikacije, uspješnog suočavanja s različitim izazovima, stresom i poteškoćama. Izazovi roditeljstva donose i potrebu kontinuiranog rada na sebi i zajedničkih nastojanja oba roditelja da održe kvalitetu svog međusobnog odnosa.

Ono što upada u oči jest to da se gotovo nigdje ne govori o vrijednostima i odgoju za obiteljske vrijednosti. Kad bi rađanje djece i brojnost djece u obiteljima ovisila isključivo ili pretežito o financijskom blagostanju, tada bi bogate države prednjačile u stopama nataliteta. No, svjedočimo suprotnim trendovima. U europskim obiteljima sve je manje djece, a ne možemo govoriti o tome kako je financijska situacija nepovoljna. Naprotiv. Ovo svjedoči kako je u mnogo većoj mjeri stvar u vrijednostima. Na to hoću li se ja ili neću odlučiti na jedno dijete više u znatno većoj mjeri utječe ono 'što je u mojoj glavi i u mojoj srcu', negoli u novčaniku. A ta dimenzija pripada dimenziji odgoja i stupnja zrelosti osobe i njezine spremnosti za prihvaćanje odgovornosti i darivanja za drugoga i druge.

U tom smislu mi smo kao kršćani pozvani na istinsko svjedočenje otvorenosti životu. Kao što svatko od nas ima različite kapacitete i sposobnosti za sport, tako možemo promatrati i područje kapaciteta ili sposobnosti za ljubav. Netko može trčati kilometre, a nekome je teško trčati stotinu metara. Netko može prihvaćati i uspješno odgajati i podizati desetero djece, a nekome je preteško uzdržavati i jedno. Zato je važno odgajati djecu i mlade u sustavnoj pripravi za prihvaćanje odgovornih uloga koje ih čekaju u životu, među kojima je sposobnost za ostvarivanje trajnih veza, zasnivanje obitelji i za darivanje drugima među prioritetima. Potrebno je odgajati mlade za ljubav. Bez ove ključne sposobnosti oni ne će moći ostvarivati kvalitetne bračne i obiteljske veze. Kada sam slobodan i sposoban ljubiti, tada mi ništa više nije problem. S druge strane, sve je problem onima koji se cijeli svoj život vte oko samih sebe, uzaludno pokušavajući pronaći sreću u zatvorenom krugu frustracija.

Izazovi pred kojima se nalaze roditelji u današnjem vremenu doista su veliki. No, paradoksalno je da zapravo ne postoji sustavan odgoj i edukacija za ove najvažnije uloge u društvu – roditeljske uloge, partnerske uloge – o kojima značajno ovisi kvaliteta života obitelji. Stoga je pred svima nama izazov izgradnje okruženja koje će ohrabrivati i poticati razvoj obiteljskih vrijednosti. Jedan od najboljih putova je svakako vjerodostojno svjedočanstvo života bračnih parova koji iskreno i vjerno žive svoju kršćansku vjeru. Svaka obitelj koja moli i iskreno nastoji živjeti svoj kršćanski poziv neprocjenjivo je blago za sredinu u kojoj živi. Kroz takve obitelji Bog progovara puno glasnije i jasnije od mnoštva teoretskih smjernica. Nedostaje nam više međusobne razmjene obiteljskih iskustava, druženja, susreta. I nedostaje nam vjerodostojnih svjedoka vjere.

Na početku još jedne školske godine prilika je da si roditelji posvijeste važnost odgoja za vrijednosti kod svoje djece. Znanje bez vrijednosti ne izgrađuje karakter. Naša djeca ne će pronaći životnu radost u suhoparnom svladavanju školskog gradiva, ukoliko kroz cjelokupni proces ne će usvajati i biti odgajani za prave životne vrijednosti. Jedino takav cjeloviti odgoj osposobljava i izgrađuje zrele osobe. I ne zaboravimo, djeca ne slušaju roditelje ušima, već očima. Oni gledaju, primjećuju i uče kopirajući naše ponašanje. I više od svega, ljubav. Nauče li istinski ljubiti i darivati se drugima, iskusiti će životnu radost bez obzira u kakvim će materijalnim uvjetima živjeti. S druge strane, ne nauče li ljubiti i darivati se drugima – ne će iskusiti pravu radost sve i da posjeduju čitav svijet. Zato donesimo zrele odluke i osigurajmo našoj djeci najbolje moguće okruženje za rast i razvoj. To nije okruženje različitih materijalnih stvari; mobitela, uređaja i najmodernije ili popularne odjeće i obuće, već okruženje žive vjere i istinskog svjedočanstva kršćanskog života.

Knjigu u Gospinoj školi mogli bismo s dobrim razlozima nazvati udžbenikom međugorske duhovnosti. Autor je osobno prošao u školi Kraljice Mira tu školu, živeći Gospine poruke i učeći od onih koji su tu školu prošli prije njega, posebno od pok. fra Slavka Barbarića kojega često i citira.

Duboko sam uvjeren da će svaki bronamjeren čitatelj koji u ruke uzme ovu knjigu doživjeti pravu opijenost Gospinom duhovnošću koja je plod njezine škole koje se ne treba bojati, već odvažno u nju stupiti. Knjiga je pisana jednostavno i praktično da doista može poslužiti kao udžbenik u toj školi, ali i kao primjerice vrlo prikladno gradivo za duhovne vježbe ili osobno duhovno štivo. U svakom slučaju ona predstavlja pravo osvježanje i obogaćenje literature koja se bavi međugorskom duhovnošću. (fra Ivan Dugandžić)

Sva izdanja možete kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

LJUBAV, BEZ KOMPROMISA!

Svjedoci smo danas kontracepcijskog mentaliteta. Užitek bez odgovornosti. Kontracepcija razdvaja sjedinjenje od prokreacije. Kontracepcijom izuzimamo iz bračnog čina mogućnost stvaranja novog ljudskog života. Uzimamo stvar u svoje ruke i ponašamo se kao sudci, a ne kao suradnici Božjeg stvaranja. Kontracepcijom stalno govorimo „ne“ životu.

MIRTA MILETIĆ

Kada smo ljetos svjedočili mladima o pripremi za brak u sklopu franjevačkog ljetnog kampa na Cresu, zadivila me njihova zainteresiranost za čistoću. Za hodanje u čistoći. Uvijek me pomalo hvata trema prije takvih svjedočanstava jer mi se čini kako s godinama tema čistoće u našem društvu (pa i među nama vjernicima) postaje deplasirana i zastarjela. Pa, tko danas tako živi? Postoje li uopće mladi ljudi koji tu temu smatraju važnom? Vrijedi li uopće uvjeravati u nešto što je danas toliko ismijavano? Ovi mladi su me doista oduševili. Vratili su mi nadu da je i njima važna ova tema i da u današnjem društvu Bog podiže mlade

ljudе koji će živjeti svoje kršćanstvo dosljedno i na području spolnosti. Današnje je društvo hiperseksualizirano. Spolnost je do te mjere prenaplašena i slika o njezinoj pravoj ljepoti toliko iskrivljena da više gotovo i ne postoji reklama u kojoj se kao glavna tema ne provlači provokacija, izazivanje ili manipulacija spolnošću. Sve je više izvanbračnih zajednica u kojima se, pod krinkom ljubavi, osobe međusobno 'isprobavaju', a mediji nam gotovo svakodnevno nude životne priče 'poznatih' osoba u kojima gotovo da se proslavljaju rastave brakova, propalih veza, promjene partnera kao na traci. A upravo ovakve životne priče glasno svjedoče da sposobnost za trajno

zajedništvo u braku itekako ovisi o kvalitetnoj pripremi i zrelosti osoba koje ulaze u brak.

"Volimo se i zbog toga zajedno živimo! U čemu je problem!?" Ženiđba je samo komad papira! Jesu li vam poznate ovakve i slične rečenice? Kaže sveti papa Ivan Pavao II: „Kao što se ne može živjeti na probu, niti umrijeti na probu, tako se ne može na probu ni istinski voleti. To bi značilo pobrkati prerano iskustvo užitka s davanjem sebe u ljubavi na koju se jasno zauvijek pristaje. Problem leži u tome što se svatko treba pripremiti za to davanje sebe, na razini srca i na razini volje.“ Drugim riječima, ljubav je odluka. Konkretna odluka da sam spreman položiti život za osobu koju ljubim. Takvu ljubav nam je zapovje-

dio Isus. Put do te zrele ljubavi traži pripremu srca. Sposobnost potpunog darivanja za drugoga, izlazak iz sebičnosti i promatranja drugoga kao objekta koji je tu da zadovoljava moje užitke i koji će biti tu dok me zabavlja. A kad me prestane zabavljati, odbacit ću ga i tražiti nekog drugog. Tako funkcionira sebičnost, egoizam i zatvoreni krug razaranja svakog zajedništva. Takve osobe nisu niti spremne za brak. Spremaj se za duboko razočaranje, kako sebe tako i onih koji uspiju zavesti.

Ljubav, s druge strane, oslobađa čovjeka od vrtnje oko samog sebe, usmjerava ga na dobro druge osobe. Ne uzima samo ono što joj paše i ne iskorištava tuđe tijelo za svoju sebič-

Današnje je društvo hiperseksualizirano. Spolnost je do te mjere prenaplašena i slika o njezinoj pravoj ljepoti toliko iskrivljena da više gotovo i ne postoji reklama u kojoj se kao glavna tema ne provlači provokacija, izazivanje ili manipulacija spolnošću. Sve je više izvanbračnih zajednica u kojima se, pod krinkom ljubavi, osobe međusobno 'isprobavaju', a mediji nam gotovo svakodnevno nude životne priče 'poznatih' osoba u kojima gotovo da se proslavljaju rastave brakova, propalih veza, promjene partnera kao na traci.

nost. Drugoga treba voljeti zbog njega samog, a ne kao predmet užitka. Takva ljubav traži odricanje, žrtvu. Bog je izvorno čovjeka stvorio za red i sklad. Stvorio ga je za čistoću srca, misli i tijela. Sve navedene rečenice koje ste pročitali na početku teksta zapravo su ljudski izgovori. Zapravo su bježanje od Boga i prihvaćanje lakšeg puta, šireg puta. Odustajanje od borbe i prihvaćanje osrednjeg puta. Čistoća je krjepost kojom čovjek govori 'ne' požudi. Čistoća ti pomaže drugoga gledati očima dostojanstva, a ne kao objekt svoje požude. Čistoća nam zapravo pomaže čovjeka gledati kao jedinstveno Božje stvorenje.

Prije braka pomaže za upoznavanje osobe (vrlina i mana), ne stavlja u

centar tijelo. Mladić i djevojka uče razgovarati, dijeliti oosjećaje. Nema pravo na njeno tijelo jer ništa nisam niti obećao. Veza bez odnosa ne zamagljuje istinu i dobar je test za istinsku ljubav. Ako doista volim osobu s kojom hodam, čuvat ću njeno tijelo. Čuvat ću njezinu dušu! Ako svaki teški grijeh raskida našu najvažniju vezu – zajedništvo s Bogom i donosi propast, kako mogu reći da ljubim osobu koju 'ubijam' teškim grijehom u kojem sudjelujem ili ga potičem, odobravam, opravdavam? S druge strane, uzdržavanje i odgađanje odnosa do braka nudi vrlo snažnu i djelotvornu vježbu, pomoć u izgradnji karaktera i više od svega učvršćuje iskreno predanje Gospodinu. Osobe koje čvrsto odluče hodati čisto prije braka svjedoče na najsnažniji način svoje opredjeljenje da žele staviti Boga na prvo mjesto u svome životu. Baš zato što je teško i izazovno.

Na licima mladih koji su slušali naše svjedočanstvo moglo se iščitati pozitivno čuđenje i radost. Mnogi su dobili potvrdu da je ono što osjećaju u dubini srca i o čemu razmišljaju dobro. Mnogi su se ohrabрили živjeti drugačije svoju spolnost. Današnji mladi čovjek bombardiran je iskrivljenom seksualnošću, pornografijom, slobodnim vezama i lažima kako će mu veza bez čistoće donijeti radost i slobodu. Shvatila sam iznova koliko je čistoća duboko upisana u svako ljudsko srce. Vjerojatno svaka djevojka želi ostati nevinna do svog braka i svaki mladić duboko čezne svoje tijelo „dati“ jedino svojoj ženi. No, putem se te dobre želje negdje zaborave. Pad se događa jer smo slabi ili pod utjecajem okoline. Pristajemo na pritiske djevojke ili mladića. Želeći dokazati ljubav, upadamo u grijeh bludnosti! Paradoks! Prava i iskrena ljubav želi dobro drugoj osobi i spremna je žrtvovati se za tu drugu osobu, a ne žrtvovati vječni život za malo tjelesnog užitka.

No, nakon vjenčanja pozvani smo na življenje čistoće u braku. U braku pak govorimo o bračnoj čistoći. Obično se ovom pojmu većina parova čudi. Što uključuje bračna čistoća? Opet možemo krenuti od Izvora. Bog nas je stvorio za čistoću. Želi nam kroz spolnost osigurati slobodu, svetost i vječnost. „Blago čistima srcem: oni će Boga gledati.“ (Mt 5,8) Bračna čistoća uključuje otvorenost životu i međusobno poštovanje. Ona isključuje svaki oblik kontracepcije. Svjedoci smo danas kontracepcijskog mentaliteta. Užitek bez odgovornosti. Kontracepcija razdvaja sjedinjenje od prokreacije. Kontracepcijom izuzimamo iz bračnog čina mogućnost stvaranja novog ljudskog života. Uzimamo stvar u svoje ruke i ponašamo se kao sudci, a ne kao suradnici Božjeg stvaranja. Kontracepcijom stalno govorimo „ne“ životu.

"Kada bračni partneri pročitaju jezik tijela u istini i poštuju prokretivnu dimenziju, oni su oslobođeni pohote i požude", reči će sveti Ivan Pavao II. Bračna čistoća uključuje prirodan način planiranja obitelji prateći prirodnu izmjenu plodnih i neplodnih dana ženskog ciklusa. Dvoje ljudi u braku slika su ljubavi Krista prema svojoj Crkvi. Odražavaju i sliku Presvetog Trojstva koje neprestano ljubi i stvara. To je poziv supružnicima u braku. Živjeti u čistoći nije jednostavno i nije jednokratni izbor. Za čistoću se potrebno neprestano odlučivati. To je odluka za Ljubav bilo da se spremamo za brak ili da smo u braku ili pak u posvećenom pozivu. Za nju se potrebno odlučiti i moliti. Čisti srcem su oni koji su svoj um i volju uskladili sa zahtjevima evanđelja! Potpuno, bez kompromisa! Neka nas na tom putu prati zagovor Kraljice Mira!

NASLJEDOVANJE - EGZISTENCIJALNA STRUKTURA VJERE (I.)

TEOLOGIJA KAO BIOGRAFIJA

FRA TOMISLAV PERVAN

KRIŽ KAO SPOTICAJ OD POČETKA

Od samih početaka križ Kristov i kršćanstvo bijahu za Grke ludost, za Židove sablazan, spoticaj (usp. 1 Kor 1). Grčki filozof Kelzo, s kim je veliki Origen vodio prijepore, rugao se neznatnim početcima Galilejca. Govorio je kako nitko pametan, pa ni vođa drumskih razbojnika, ne bi oko sebe okupio onakvo društvo kakvo je oko sebe okupio Isus – Galilejac. Kad je kršćanstvo u četvrtom stoljeću postalo državnim religijom, a križ postao javnim znamenom u carstvu, bijaše to za Židove još veći izazov za odmak od Galilejca.

Znamo, kod sabiranja, dodavanja u računanju koristi se križić, „+“ (plus-više). Da bi i u zbrajanju zaobišli taj znak, Židovi su namjesto okomite crte, namjesto križa, okomicom doticali vodoravnu kako ih ni taj znak sabiranja (plus) ni izdaleka ne bi podsjećao na Isusa i njegov križ. I u novije doba, kad se gradila suvremena luka Haifa, arhitekti su na sve moguće načine izbjegavali projektirati u središtu grada ulična križanja u znaku križa tako da su u svojim ostvarenjima stvorili prometni kaos. Bitno je – ništa ne smije podsjećati na križ ni na Galilejca. Ni danas se ništa ne mijenja u odnosu na križ kod naših suvremenika. Smeta križ, makar ćemo ga posvuda susresti, od Malte do Sjevernoga pola, od Portugala do Vladivostoka.

Što je po ljudsku gotovo tragikomično, ima u biti ozbiljnu pozadinu. Naime, od samoga početka, već za Isusova javnoga djelovanja, vjera u Isusovu osobu bila je u sebi izazov, skandalon. Sačuvali su to Židovi od danas, jer je Isus njihove krvi. Kršćanska vjera nije nešto normalno, naravno, nije od ovoga svijeta, ona je izazov svakomu.

Kako i ne bi bila! Pojavio se putujući propovjednik, koji čini čudesa, navijestista novi nauk, a za sebe traži, postulira vjeru cijelim svojim bićem. Tvrdi da je ono što govori i čini od samoga Boga, iz Božjega bića. Čovjek kao ti i ja govori za sebe da je izišao iz Boga, da je u intimnoj vezi sa svojim Ocem, da govori Božje riječi. Da nije posrednik, nego

da govori ono što zna iz komunikacije s Ocem. To je moralo djelovati izazovno na sve i zato imamo već nakon govora u Kafarnaumu (Iv 6) veliki, masovni otpad.

Od početka vlada uvjerenje, kršćani su u svijetu, ali nisu od svijeta. Ne smiju se prilagoditi svijetu ni njegovim mjerilima. Prema Poslanici Diognetu, ranokršćanskom spisu iz drugoga stoljeća, kršćani su stanovnici dvaju svjetova, ovoga i budućega. Njima je ova zemlja i domovina ali i tuđina, kršćanski put nasljedovanja Isusa Krista ozbiljuje se u vjerničkome ophođenju s iskustvima svijeta i povijesti, ne gubeći se, ne suobličavajući se sa svijetom i u svijetu.

ISKUSTVO BOGA MEĐU NAMA

Norma i pravilo kršćanskoga vjerovanja i života ostaje jedino i samo iskustvo koje je imao Isus Krist te koje je ostavio svojim. To je temeljni kriterij i uputnik („kuri-kul“) kršćanskoga puta vjerovanja i nasljedovanja. Isus Krist je objekt i subjekt kršćanskoga vjerničkoga iskustva. Dok se za proroke ili utemeljitelje religija tvrdi da su imali snažno iskustvo božanstva ili božanskoga, dotle se Isus od svih razlikuje time da je on ono što govori. On je ono što ima reći. On je objava. „Tko vidi mene, vidi Oca“, veli on osobno (Iv 14,9). On se s Ocem poistovjećuje.

Isus Krist je živo povijesno iskustvo Boga, i to kršćansko iskustvo relativizira svako drugo iskustvo koje nema Isusa za svoj subjekt i objekt. Kršćanin ne mora težiti za nekakvim posebnim iskustvima, osim za jednim: Imati udjela u Isusovu iskustvu – a on je iskustvo Boga među nama.

Imati udjela u Kristovu iskustvu znači imati udjela u zbiljnosti Gospodina Isusa, osobno. Na putu nasljedovanja vjernik postaje živo iskustvo. Time biva jasno kako kršćanin ne mora polagati posebno značenje na osobno iskustvo, ne mora tražiti nešto specifično, nego se uključiti u maticu, struju koja teče, rijeku koja je prisutna već dva tisućljeća. Naspram tolikih drugih iskustava koja mu se nude neusporodivo je veće ono što mu je darovano, naime, nasljedovati i suobličavati se Onomu tko je u osobi iskustvo Oca.

„EKSPROPRIJACIJA“ VJERNIKA

Tko se želi drugima prilagoditi ili svidjeti, nehotice teži za uspjehom. Želi se dodvoriti. U čemu je i gdje je mjera uspjeha? Je li uspio onda kad su svi zadovoljni, kad je svima shvatljiv i razumljiv, kad ni kod koga ne izaziva divljenje ni spoticaj? Takav je uspjeh nerijetko znamen neučinkovitosti. Nešto novo, snažno, izazovno može prodrijeti u osobu samo kroz otpore i trenje. Tako je i kršćanstvo nakon mnogo otpora prodrlo u ljudska srca. Onda i danas. Onda i danas ono je ludost i skandalon.

Pavao će reći: „S Kristom sam razapet: Živim, ali ne više ja, u meni živi Krist“ (Gal 2,19sl.). U vjerniku se zbiva *eksproprijacija*, nije on više onaj koji sobom vlada, njime gospodari Isus Krist. I ta je *eksproprijacija* bitna za kršćane i kršćanski put nasljedovanja te se bitno razlikuje od bilo kojega puta samoostvarivanja, horizontalnog načina koji se

danas nudi u svijetu. Kršćanski put je uvijek kristološko-trojstveni put, definiran činom krštenja te urastanja u Kristovu zajednicu.

Prema Bernardu iz Clairvauxa Bog nema lika, ali svemu utiskuje lik (*facies non formata, sed omnia formans*). Bog se ne očituje ni u kojem (ob)liku, ali se svemu stvorenju i svakom pojedincu utiskuje na način da pojedinca šalje naviještati Boga braći i sestrama. Kršćanin je razvlašten, u susretu s Kristom događa se njegova *eksproprijacija*, ali je istodobno i poslan, u poslanju. Nasljedovanje Gospodina smjera prema bližnjemu, služenju čovjeku. Nitko ne hodi do Boga sam, uvijek treba netko drugi da me vodi, da nekoga vodim. Nitko ne vjeruje sam, nego u zajedništvu. Vjernik nikada nije sam, ističe papa Benedikt.

Svatko tko Isusa nasljeduje, čini to u zajedništvu Crkve i s drugima, jer smo u krštenju postali jedno s drugima. Krštenik krštenjem biva uključen, pritičeljen Crkvi, zajedništvu, i njegov vjernički život u budućnosti jest kvalificirano sudjelovanje u životu cjeline. Život u Crkvi oblikuje se snagom Duha Svetoga, u zajedništvu vjernika.

EGZISTENCIJALNO ISHODIŠTE

Ekzeziologija i kristologija prelijevaju se jedna u drugu, Krist, utjelovljeni i proslavljeni, nastavlja živjeti u Crkvi. Postati kršćaninom znači biti *communio*, stupiti u životnu zajednicu s Duhom Svetim. Nema kristologije bez pneumatologije, ni obrnuto, ali samo u Crkvi. To je trajno isticao R. Guardini. Crkva spašava mene od moga ja te vlastita samostvorena „boga“.

U kršćanstvu nije riječ o tome kako će čovjek dosegnuti Boga, nego što sve Bog kroz povijest čini da bi se spustio i bio blizak čovjeku, da bi čovjek stupio u zajedništvo s njime. Bog raz-ot-kriva, objavljuje čovjeku svoju tajnu, i u tu tajnu prodiere čovjek ne svojim sposobnostima, nego nas sam Bog uključuje u svoju tajnu ako mu se otvorimo. To je pak milost.

Isus nije težio za iskustvom, nije tražio kako se izreći, nego je sam u osobi Riječ, ono što ima izreći – u posluhu

svomu Ocu. Posluh, nasljedovanje u posluhu, jest najuvjerljivija zamisliva teologija. I da bi čovjek odgovorio novomu zakonu vjerovanja u suvremenom svijetu treba mu egzistencijalno polazište u životnom oblikovanju vlastita nasljedovanja: Egzistencijalno će ovdje reći: ukorijenjen u stvarnosti, istinski, istinit, realističan, praktičan, konkretan, osoban, suvremen, a oprjeka tomu je principijelan, formalan, konvencionalan, uhodan, apstraktan, teoretski, rutiniran.

Put nasljedovanja jest put i proces u vjeri koji nikada nije okončan, put gdje je čovjek uvijek izazvan, u svakoj životnoj dobi. Nasljedovanje je sastavni dio čovjekove biografije, proces koji traje cijeli život. Nasljedovanje mijenja čovjekov život, ponašanje, mišljenje i usmjerenje.

Kršćanska vjera nije vjerovanje u vjerske istine ili dogme, nije ni čisto bogoštovlje pa ni moralan, čudoredan život, kao što ni nasljedovanje Isusa Krista nije pasivno iščekivanje kraljevstva Božjega, nego je kršćanstvo uvijek odvažnost na iskorak, djelovanje, promjena svijeta, odgovornost za svijet, za ljude.

Nasljedovanje je trajno vezano uz vlastitu biografiju jer je riječ o osobnoj odluci, egzistencijalnom svjedočenju vlastitim životom, trajno uvježbavanje u zbiljnosti vjere. Božji zov zahvaća cijela čovjeka, dramatiku njegova bića i uvijek je vezan uz osobnu biografiju. U to je uključena i teologija kao promišljanje vjere kroz nasljedovanje. Ona je nezamisliva bez okvira u kojima živi. Nasljedovanje zapravo bitno mijenja čovjekovo mišljenje i pogled na stvari i ljude u svijetu.

DUHOVNI EGZISTENCIJALNI TEMELJ

Bez duhovnosti i Duha nema teologije, nema dogmatike. Duhovni iskustveni temelj iz koga se hrani teološka refleksija treba utiskivati pečat i definirati svekoliko teološko promišljanje. Iskustvo duhovnoga i Duha stavlja u teologiji sve drugo pod upitnik. Duhovno iskustvo na putu nasljedovanja odlučujuće je za dogmatsko mišljenje jer je vjeru nemoguće apstraktno deducirati iz teoretske kristologije. Dogmatsko, teološko znanje ne prenosi se pojmovima, nego životom i nasljedovanjem, preko ljudi koji su imali osobno iskustvo s Isusom te koji svojim životom svjedoče i navješćuju Radosnu vijest. Njihovo životno iskustvo i iskustvo vjere poduruje dogmatskoj misli nužni praktični sadržaj. Zorni su primjeri Bonaventura, Newman, Guardini, Ratzinger itd.

Smisao teološkoga promišljanja jest u očitovanju prisutnosti onoga što se dogodilo u povijesti spasenja, a ne u rekonstrukciji povijesne osobe Isusa Krista, njegova nauka, dakle, promišljanju je stalo do uprisutnjenja vjerskih sadržaja, a ne bavljenje Isusovim „ipsissima verba“ ili oporučnim riječima. Isus nije lik prošlosti, on je prisutan u Crkvi i svijetu kao Uskrsli u Duhu Svetome.

Krist Isus, a time ni kršćanstvo, nije nauk, on je život. On jest ono što čini. Njegovi učenici moraju činiti što je on sam činio, kako bi upravo preko djelovanja dosegnuli tajnu njegove osobe, tko on zapravo jest (usp. Iv 7,17; 8,31 sl.). Samo što to učenici ne mogu postići sami. Krist to u njima čini. I što više čovjek postaje učenicom, tim je većma Učitelj prisutan u učniku. Odnos Učitelj-učenik očituje se najvećma u nasljedovanju. Biti s njime, ići ustopice za njim, suosjećati s Isusom – cijelim bićem, smisao je nasljedovanja. Pavao će govoriti o sudbinskom zajedništvu s Isusom, slijediti ga u svemu kamo ide Jaganjac (usp. Otk 14,4).

Teologija ima svoj temelj u biografiji, i to je *specificum* kršćanskoga vjerovanja. Božja riječ otvara mogućnost da čovjek životom odgovori te se u odgovoru utjelovljuje Božja riječ. Božje djelovanje i čovjekovo su-djelovanje. *Verbum incarnatum – fides incarnata* u osobi.

POČETAK NOVOGA ŽIVOTA

Život u Duhu, duhovna egzistencija najbolji je dokaz istinitosti Božje riječi, svetost je vjerodostojni dokaz istinitosti i istine kršćanstva, a sveti su autentična i uvjerljiva **apologija kršćanstva**. U transparentnosti življena života vjera postaje uvjerljiva svijetu. Pavao cijelim bićem gestikulira Isusa Krista, životom očituje dogmatsku istinu Isusa Krista, živi je *otisak* jedinstvenoga Kristova postulata te u njegovu životu sja Božja istina, istina Evanđelja.

Isusova osoba nije nauk, nije teorija, on je istina, on u svome biću tvori jedinstvo s Ocem. Svaka teorija o Isusu Kristu mora se orijentirati prema istini koju on objavljuje. On je objava istine u osobi. I kao što Isus ne traži svoju slavu, nego Očevu, tako ni oni koji Isusa slijede ne traže svoju slavu, nego Isusovu, i njihovu egzistenciju do kraja definira sam Isus.

Konkretna egzistencija u vjeri započinje obraćenjem. Evanđelje ne nudi harmoničan, miran život, ono ruši uhodane, postojeće kategorije. Isus nije učinio svijet ljepšim, skladnijim, nego ga je svojim životom, križem i uskršnućem otkupio i podario nadu. Stoga se teologija ne smije gubiti u apstrakciji mišljenja, nego u suživljavanju s djelom otkupljenja, s osobom Isusa Krista, u Duhu Svetome.

Da bi teologija bila autentična treba joj konkretna egzistencija iz vjere. Izričaj teologije je tim snažniji što većma i odlučnije izvire iz obraćenosti pojedinca. Nikada u teologiji nije bilo novih početaka bez temeljitih obraćenja pojedinca. A onaj tko se obrati, stavlja cijeli svoj život pod upitnik, i on se sve čvršće usidruje u Isusu Kristu. Dakle, trajni *exodus i metanoia!* – kroz cjeloživotnu *crisis!*

„Naspram Krista iziskuje se od nas obraćenje mišljenja. Ne samo obraćenje volje i djelovanja, nego i mišljenja. A ono se sastoji u tome da se o Kristu ne promišlja više s očista ili sa zrenika ovoga svijeta, nego se Krista prihvaća kao mjerilo stvarnoga i mogućega te se s njegova zrenika prosuđuje i mjeri svijet... U mjeri u kojoj mišljenje to pokušava osvariti, otkriva se stvarnost koja se zove Isus Krist. I s te stvarnosti se otkriva cjelokupna ostala stvarnost: otkrivena, ali i uzdignuta u nadi novoga stvorenja“ (R. Guardini, Der Herr, 650).

TEOLOGIJA KAO BIOGRAFIJA

Iz egzistencijalnoga utemeljenja vjere i teologije kao nasljedovanja slijedi u konačnici da su i vjera i teologija utemeljene 'biografski', da su nezamislive bez života i osobnoga životopisa! Stoga treba govoriti o biografizaciji svekolike teologije kao nasljedovanja.

Svaka sistematsko-znanstvena refleksija o vjeri koja želi biti od značenja ili imati težinu ima kao podlogu posve određeno vjersko i vjerničko iskustvo, određenu duhovnost. Primjericice kod Bonaventure njegovo iskustvo La Verne. On nakon iskustva La Verne postaje teolog križa, ili pak egzistencijalno iskustvo jednoga Ignacija Lojolskoga, ili pak kod Romana Guardinija pogodenošću riječju iz Evanđelja (Augustinovo – *tolle et lege*)- njegovu osobno iskustvo ide prema novomu izlaganju, tumaču kršćanskoga pologa vjere. Nezamisliv je teološki put i razvoj svih velikih teologa i mistika bez osobnoga iskustva. Svjedočanstvo života preraslilo je u dogmatsko promišljanje i nove dogmatske proplamsaje. Ishodište nije u pojmovima, nego u životu prema svjedočanstvu vjere.

Koncept teologije kao egzistencijalne dogmatike za današnje vrijeme predstavlja pravi izazov: svjedočiti Boga životom u vremenu i svijetu Božje odsutnosti jedva je moguće, ali je to izazov i potreba današnjega svijeta i čovjeka. Premalo je govoriti ili izreći istinu, treba je 'demonstrirati', gestikulirati vlastitim životom. Time oni stoje u riječi, u matici kršćanske predaje, u totalitetu života koji je započeo s Isusom Kristom.

Upravo zbog svoje vjernosti tradiciji – a ta vjernost uvijek ima kritičku i inovativnu funkciju – svjedočanstvo života ostaje jedinstveni fenomen koji se ne daje ničim nadomjestiti: Riječ je u konačnici o 'teologiji u osobi'. Životna povijest tih osoba, njihov život tvori jednu vrst mistagogije, uputnik u sami misterij, otajstvo Boga. Njihova je biografija do-pisivanje pra-životopisa samoga Isusa Krista. „Uzmite mene za uzor, kao što i ja uzimam Krista kao uzor“ (1 Kor 11,1). Kristovi svjedoci temelje svoj život na Kristu, njihovo bogo-slovljenje, zborenje o Bogu nosi nužno nutarnji oblik životnoga predanja, i time se oni očituju kao autentični učitelji na putu nasljedovanja. Oni žive i misle radikalno sa motrišta i zrenika samoga Isusa Krista tako da je njihova biografija jedina moguća forma i izričaj teologije.

Papa Franjo odobrio objavljivanje dekreta o herojskim krjepostima fra Placida Cortesea

Sveti Otac Franjo ovlastio je u ponedjeljak 30. kolovoza Kongregaciju za proglašenje blaženih i svetih da objavi dekrete o herojskim krjepostima troje službenika Božjih među kojima i rođenog Cresanina mučenika fra Placida Cortesea, OFM Conv., objavio je Tiskovni ured Svete Stolice. Papa Franjo odobrio je objavljivanje dekreta tijekom audijencije u koju je primio pročelnika Kongregacije za proglašenje blaženih i svetih kardinala Marcella Semerara. Tako će se fra Placido Cortese odsada zvati časnim slugom Božjim. Sljedeći korak postupka je njegova beatifikacija. Osim za fra Placida, Sveti Otac odobrio je objavljivanje dekreta i za talijansku laikinju i majku Mariju Cristinu Cella Mocellin (Cinisello Balsamo, 18. kolovoza 1969. – Bassano del Grappa, 22. listopada 1995.) te talijansku laikinju Enricu Beltrame Quattrocchi (Rim, 6. travnja 1914. – 16. lipnja 2012.).

Fra Placido Cortese rođen je 7. ožujka 1907. u Cresu (tadašnja Austro-Ugarska), a ubijen je 3. studenoga 1944. u Trstu. Na krštenju je dobio ime Nikola. Nakon što je pristupio redu franjevac konventualaca, veći dio života proveo u Italiji, osobito u bazilici sv. Antuna u Padovi. Uhićen je, mučen i ubijen kao žrtva nacizma, slično kao i sv. Maksimilijan Marija Kolbe te mnogi drugi svećenici i redovnici. Zbog toga i drugih sličnosti sa sv. Maksimilijanom naziva ga se i Creskim Kolbeom.

U Meksiku ubijen katolički svećenik

Generalni tajnik Meksičke biskupske konferencije mons. Alfonso Miranda potvrdio je 2. rujna da je žrtva nasilja svećenik Biskupije Cuernavaca. Svećenik je ubijen 31. kolovoza u mjestu Galeana u saveznoj državi Morelos pod još nepoznatim okolnostima. Policijska istraga je u tijeku. Meksička savezna država Morelos jedna je od najopasnijih u zemlji. Od siječnja do srpnja ove godine registrirano je 769 ubojstava. Prema podacima katoličkoga multimedijalnoga centra, od početka predsjedništva Lopeza Obradora ubijena su četvorica katoličkih svećenika, uglavnom žrtve organiziranoga kriminala.

U Kamerunu otet generalni vikar

Na jugozapadu Kameruna separatisti su oteli generalnoga vikara Biskupije Mamfe mons. Juliusa Agbortokoa i zatražili otkupninu oko 30 500 eura.

Prema pisanju portala „Cameroon Actual“ svećenik je za vikend boravio u Kokomumi gdje je blagoslovio župnu kuću, a na povratku u nedjelju posljedipodne napala ga je i otela naoružana separatistička skupina. Mediji nagađaju da su separatisti zapravo namjeravali oteti nadbiskupa Francisu Tekea Lysingea.

U Kamerunu su svećenici često žrtve otmica zbog otkupnine. Separatisti otimaju i učenike i učitelje crkvenih škola. Od početka krize u zemlji zbog različitih skupina koje traže odvajanje od frankofonoga dijela Kameruna i brojni stanovnici ističu da ih je izdala Vlada u Yaoundeu. Od 2016. godine život je izgubilo više od 3500 ljudi, a više od 750 000 ih je u bijegu. Nasilje nad civilima koriste i separatisti i državne snage sigurnosti.

Identificirane relikvije prvih korejskih mučenika

Posmrtni ostatci trojice prvih korejskih katoličkih mučenika uspješno su identificirani DNK analizom, objavila je u srijedu 1. rujna biskupija Jeonju, prenijela je Nedjelja.

Pavao Yun Ji-chung, Jakov Kwon Sang-yeon i Franjo Yun Ji-heon su trojica prvih korejskih mučenika čije su relikvije identificirane nakon višemjesečnog povijesnog istraživanja i DNK analize. Njihovi posmrtni ostatci pronađeni su u ožujku 2021. izvan Jenjua, prilikom obnove povijesnog katoličkog lokaliteta u okrugu Wanju južno od Seula, izvjestio je biskup Jeonjua Ivan Kim Son-tae.

„Otkriće je bilo doista iznenađujuć i monumentalno događaj“, rekao je biskup Kim. Dodao je da su pronađeni ostatci prvih mučenika na čijoj je krvi utemeljena njihova Crkva.

Za vrijeme dinastije Joseon, koja je vladala Korejskim poluotokom više od 500 godina do njegove aneksije od strane Japana 1910. kršćanima je bilo izuzetno teško. U Koreju su kršćanstvo u 18. stoljeću donijeli studenti koji su čuvši za širenje katoličke vjere u Kini, otišli onamo i vratili se poučavati ju u svojoj zemlji. Unatoč odsutnosti svećenika, obratili su tisuće Korejaca. Sljedbenici dinastije nemilosrdno su progonili katoličke vjernike jer su u novoj vjeri vidjeli opasnost za svoj društveni sustav koji je bio ukorijenjen u neokonfucijanizmu.

Među prvim mučenicima bili su Pavao Yun Ji-chung (32) i Jakov Kwon Sang-yeon (40), obojica plemenitog podrijetla, kojima su odsječene glave 1791. Yunov mlađi brat Franjo Yun Ji-heon (37) ubijen je deset godina poslije.

Inače, ove godine, 21. kolovoza navršila se 200. godišnjica rođenja sv. Andrije Kima Taegona (1821. – 1846.), prvog svećenika u Koreji, kojega je sv. Ivan Pavao II. bio kanonizirao s još 102 korejskih mučenika.

U Budimpešti otvoren 52. međunarodni euharistijski kongres

Svečanom misom koju je na Trgu junaka u Budimpešti u nedjelju 5. rujna predslavio predsjednik Vijeća biskupskih konferencija Europe kardinal Angelo Bagnasco započeo je 52. međunarodni euharistijski kongres.

Na otvaranju kardinal Bagnasco je u homiliji poručio da glas s Kongresa želi skromno i radosno pokucati na srce europskih naroda i nastaviti dalje i doprijeti do najudaljenijih krajeva zemlje.

To je slabi glas, ustvrdio je, „ali odjekuje stoljećima i obilježen je krvlju mučenika“ odakle crpi snagu da navijesti Isusa i zapamti da „unatoč „ograničenjima i sjena- ma njegove djece, Kristovo svjetlo plamti u Crkvi“. Taj glas „poput jedra razvijenog dahom Duha“ govori veliku istinu današnjem čovjeku: „Nisi sam u neprijateljskom svemi-

ru, nisi sam pred čudesnim otajstvom života, nisi sam u svojoj žedi za slobodom i vječnosti. Gdje god bio, nisi nevidljiv, Bog te s ljubavlju gleda; nisi siroče, Bog ti je Otac; vrijedan si krvi Isusa – Otkupitelja svijeta i Kruha života vječnoga. Ne bojte se: Bog nije mrtav, euharistija nadilazi svaku usamljenost, svaku udaljenost i ravnodušnost“, naglasio je kardinal Bagnasco. Taj isti glas čini da Crkva ne smije šutjeti nego svakom licu donijeti sjaj uskrsloga Krista. U programu Kongresa koji se održava pod geslom *Svi su izvori moji u tebi* (Ps 87, 7) sudjelovat će više od 25 kardinala i biskupa koji će predmoliti molitve te održati kateheze, radionice i svjedočanstva. Kongres će u nedjelju 12. rujna zaključiti papa Franjo predslaveći euharistiju na Trgu junaka.

Zaređen biskup u kineskom Wuhanu

Franjevac o. Franjo Cui Qingqi zaređen je 8. rujna za biskupa u kineskoj Biskupiji Hankou/Wuhan.

U skladu s Privremenim sporazumom NR Kine i Svete Stolice o imenovanju biskupa potpisanom u rujnu 2018. na dvije godine i produženom 2020. o. Franju izabrala je državna

Patriotska katolička kineska udruga (CCPA) a potvrdio papa Franjo 23. lipnja. Mons. Cui je tako postao šesti biskup imenovan po Privremenom sporazumu.

U metropoli Wuhan s 12,3 milijuna stanovnika prvi put je dijagnostičiran Covid-19.

Anglikanski biskup Goodall bit će primljen u puno zajedništvo s Katoličkom Crkvom

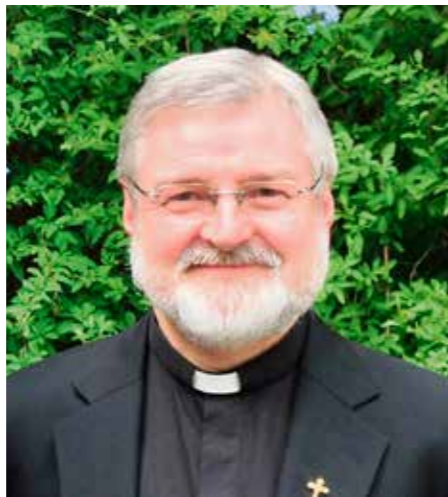
Anglikanski biskup Jonathan Goodall izjavio je u petak 3. rujna da odstupa sa svoje službe u engleskoj biskupiji Ebbsfleet radi pristupanja Katoličkoj Crkvi, izvijestila je Catholic News Agency. Biskup Goodall svoju odluku je obznanio na spomendan svetog pape Grigora Velikog koji je u šestom stoljeću poslao misionare u Englesku. Biskup je objasnio da je odluku donio „nakon dugog razdoblja molitve“. Dodao je da je to bilo jedno od vremena najvećih kušnji u njegovom životu.

„Život u zajedništvu engleske Crkve oblikovao je i hranio moje učenje kao katoličkog kršćanina već mnogo desetljeća. Tu sam prvi put primio – i pola života služio, kao svećenik i biskup – sakramentalnu milost kršćanskog života i vjere. Uvijek ću to čuvati i biti zahvalan na tome“, poručio je među ostalim.

„Pouzdam se da ćete svi vjerovati da sam donio odluku kao put prihvaćanja sadašnjem Božjem pozivu, a ne kao odbijanje onoga što sam naučio i iskusio u engleskoj Crkvi kojoj mnogo dugujem“, istaknuo je Goodall.

Šezdesetogodišnji biskup služio je u Ebbsfleetu od 2013. kao pokrajinski biskupski vizitator („leteći biskup“) skrbeći za one vjernike koji ređenje žena ne priznaju valjanim.

Bio je usko vezan uz Westminsteru opatiju, a nadbiskup Canterburyja Justin Welby primio je njegovu odluku „sa žaljenjem“. Dodao je da mu je duboko zahvalan na dosadaš-

njem dugogodišnjem vjernom služanju. Poručio je da će moliti „za njega i njegovu suprugu Sarah, za njegovu buduću službu i smjer na koji su pozvani nastavlajući put predanog služanja Kristu“.

Goodall je drugi biskup Ebbsfleeta koji će biti primljen u puno zajedništvo s Katoličkom Crkvom. Godine 2010. isto je učinio i Andrew Burnham nakon 10 godina službe, a danas je župnik u Oxfordshireu. Još nije poznat točan nadnevak primanja Goodalla u puno zajedništvo s Katoličkom Crkvom.

PUT, (SKRETANJE I OBRAĆENJE) PRAŠTANJE, SMISAO, MIR I ZAHVALNOST

Kako smo sretni kad smo izgubljeni, pa nam netko može pokazati pravi put do cilja. Isus je došao ne samo za to da nam pokaže put nego da i bude naš PUT. Na svojem životnom putu, poštovani čitatelji, imamo sigurne putokaze: Božje zapovijedi, Kristova zapovijed ljubavi, crkveni nauk. Na mnogim križanjima (nekoć) kršćanske Europe stoji RASPELO, RASPETI KRIST (naš PUT). Uskrsli Gospodin nas na svakom raskršću, stranputici i bespuću čeka, usmjeruje i raduje nam se.

Moglo bi se na prvi mah reći da je taj niz riječi bez veze nabacan, ali čovjekov život od začeca, rođenja, djetinjstva, mladenačke i zrele dobi, do starosti, preminuća i vječne radosti u Očevu krilu isprepleten je i dubinski povezan s tim pojmovima i riječima.

Put je vrlo zanimljiva imenica nekoć ženskoga roda, a danas muškoga. Slična joj je imenica ženskoga roda put, puti u značenju „tjelo“. Od toga je upućenje „utjelovljenje“, „inkarnacija“. Isus je primio našu, ljudsku put, da bi nam mogao pokazati pravi put i biti naš Put. Obje su te imenice vrlo zanimljive. Bilo je već više puta o njima riječi.

U prometnom smislu moramo nekad skrenuti s glavne ceste da bismo došli do cilja. To nas skretanje dovodi do cilja. U životnom, moralnom, vjerskom smislu skretanje s pravoga puta nas ne dovodi do cilja. To je stranputica. Možemo nastaviti u tom smjeru, ali to može biti pogubno. Bolje se je što prije vratiti na pravi put. Taj povratak na pravi put zovemo obraćenje.

Obraćenje kao i glagol obratiti (se), obraćati (se) više-značna je riječ. Obraćenje na koje nas Gospa neprestano poziva sasvim je jednoznačno: To je Bog, Isus – naš jedini pravi Put. Isus i Marija neprestano nas pozivaju na obraćenje. To obraćenje, povratak na pravi put, čini nas sretnima.

Obraćenje nas osposobljava da možemo oprostiti, oprašta ti. Ono daje smisao našem životu. Ono u naše srce unosi pravi mir. Iz obraćenje i praštanja, otkrivanja smisla života i nalaska mira rađa se zahvalnost Bogu i ljudima. To je veliki Božji dar.

Zahvalnost proizlazi iz činjenice da smo na pravom putu, da smo našli smisao života i pravi mir. Moglo je biti i bez skretanja i obraćenja, ali smisao, mir i zahvalnost nakon skretanja i obraćenja bivaju snažnije. Zato su obraćenici zahtjevniji, radikalniji. Žele svoju sreću i radost povratka podijeliti s drugima, da svi budu sretni i radosni poput njih. Isus je za to i došao na svijet.

U naslovu smo skretanje i obraćenje stavili u zagrade. Zašto?Može netko trajno čvrsto ostati na pravom putu, s malim pogriješcima, grijesima, i biti čvrsto usmjeren prema konačnom cilju, bez velikih skretanja, zaokreta i obraćenja. I oni se svakodnevno ob(v)raćaju, vraćaju se, bivaju boljima. Polako, ali sigurno.

Skretanje i obraćenje su povezani. Skretanje može biti nepovratno. Obraćenje je poseban Božji dar. U povijesti Crkve imamo mnoštvo obraćenika, konvertita. Među prvima sveti Pavao, sv. Augustin i drugi. Za neka obraćenja zaslužan je izravno Krist. On vreba na žezće, vrlo poduzetne protivnike Krista i njegove Crkve poput Savla (ili) mnogih angažiranih inovjereca. Izravan susret s uskrsnim Kristom naglo ih i temeljito mijenja. Oni brzo postaju gorljivi svje-

doci uskrsloga, uvijek živoga Krista. Jedan od takvih je i Marino Restrepo, koji radost svojega povratka Kristu želi podijeliti s drugima. Imao sam sreću nedavno ga slušati i vidjeti u svojem selu Lišanima.

Nečije obraćenje može biti plod molitve. Mnogi kršćanski roditelji mole za obraćenje svojega djeteta. Sveta Monika izvrstan je uzor molitve za obraćenje svojega djeteta. Nakon ustrajne molitve doživjela je radost obraćenja svojega sina Augustina.

Ove sam godine na poseban način zaokupljen svetom Monikom i svetim Augustinom, tj. promišljanjem o obraćenju i molitvi za obraćenje. Zašto?

Upravo na dan sv. Monike u Zagrebu je u 96. godini umro vrhunski naš jezikoslovac akademik Stjepan Babić. Bio je praktični kršćanin. Bilo je i prigovora na Filozofskom fakultetu zašto ide u crkvu, ali se on nije bojao. Bio je i pekar, a imao je i još nekoliko zanimanja, pa se nije bojao ostati bez kruha. Zbog svoje vjere i izrazite hrvatske nacionalne svijesti prešutno mu je bilo zapriječeno obnašati rukovodeće službe na fakultetu, ali mu to nije smetalo. Bio je moj dragi profesor. On me je uputio da proučavam hrvatsko pravno nazivlje. Deset godina prije nego je stvorena samostalna Hrvatska, rekao mi je: "Mile, proučavam starije hrvatske zakone da možemo stvarati hrvatske zakone na dobrom hrvatskom jeziku kad stvorimo svoju državu."

Rekao mi je to kad je to bio zabranjeni san. Poslušao sam ga i moja knjiga Temelji hrvatskoga pravnog nazivlja došla je u pravi trenutak kad smo doista trebali stvarati hrvatske zakone. Taj „velikan dostojan divljenja“, kako je istakla profesorica Sanda Han u Hrvatskom tjedniku, bio je i čovjek vjere. Kad je primijetio da je njegova kćerka Zrinka skrenula s pravoga puta, a njegove riječi nisu više pomagale, ustrajno je molio za njezino obraćenje. Njegova je molitva poput snažne molitve sv. Monike bila uspješna. Njegova Zrinka se je ne samo obratila nego preobratile u značenju „previše obratila“. Otkrila je uskrsloga, uvijek živoga Krista. Postala je prava kršćanka, sretna osoba. Ona svojom živom vjerom i vedrim duhom širi ozračje dobrote, Božje milosti i ljubavi, slično kao što je to na svoj način činio i njezin otac. Imao sam sreću dobro upoznati Zrinku nakon obraćenja. Radili smo zajedno na Kroatistici u Mostaru. Često smo zajedno putovali. Dosta smo razgovarali, molili, pjevali. Obično smo bili smješteni u Međugorju. Tu smo punili svoje duhovne akumulatore da oduševljeni, vedri i veseli dođemo svojim studentima i suradnicima u Mostaru. Ona mi je više puta rekla da se u Međugorju osjeća kod kuće, kod Majke, kao u raju. Bio joj je osobit doživljaj stajati u dubokom miru kod spomenika Uskrsloga Krista. Tu je intenzivno osjećala otkupiteljsku snagu Kristovu i kao da njegova presveta Krv nepovratno briše naše grijeha i iscjeljuje naše rane. Nije slučajno ona recenzentica moje knjige Hrvatsko kršćansko nazivlje (II.). Kad sam uredniku gospodinu Vasilju rekao da bi Zrinka Jelaska napisala recenziju s jezikoslovne strane, on se obradovao: „Naša Zrinka?!“ Ona je jednom zajedno s prof. dr. fra Antom Vučkovićem vodila međunarodni seminar za žene. I kad nije u Međugorju, ona je u Isusovoj i Gospinoj školi ljubavi. Ona živi duh Međugorja. Stoga bih

je s pravom mogao nazvati Zrinka Međugorska. Ona bi htjela da svi ljudi budu sretni kao ona: da se obrate, da nađu smisao, mir, da uživaju u slobodi djece Božje. Svojim živim razgovorom s jednom prijateljicom o životu Kristu, a muž je to sa strane prisluškivao, uspjela je obratiti svojega muža. Zajedno su u molitvenoj zajednici. Ona puno moli za obraćenje, općenito i konkretno, pa i kad naoko nema puno nade. Zna: Bogu je sve moguće. Također zna: I Bog želi da se svi ljudi obrate i spase. Ona podržava i podupire mnoge duhovne pokrete u Crkvi, osobito je uključena u rad Karizmatškog pokreta. U stvaranju i širenju ozračja dobrote i ljubavi Božje Zrinka vrlo dobro zna kako s kim. Ali ima načina za svakoga i nikoga ne isključuje. U obavijesti na Facebooku o smrti svojega oca, i to baš na dan sv. Monike nenametljivo je pozvala i one koji ne vjeruju da kažu: „Bože, smiluj mu se!“, a vjernike da izmole Zdravo, Marijo i tako ćemo se svi naći u mreži molitelja. Divno! I reakcije su bile predivne.

Neizmerno sam zahvalan Ocu nebeskom što sam upoznao Stjepana Babića. Bio mi je pravi učitelj ne samo u jezikoslovlju nego i u vjeri i životu. Puno sam puta rekao da mi je bio kao otac jer je stariji dvadesetak godina. Ali mogu reći da mi je poput Isusa bio prijatelj i brat, a njegova Zrinka – draga kolegica i duhovna sestra.

Sa Stjepanom Babićem me osim bogoljublja, domoljublja i jezikoljublja povezuje i to da smo bili siročad. Ja svojega oca nisam ni vidio. „Ubili ga oni jarcu partizani“, kako sam rekao u jednoj djetinjoj priči. Stjepan je rano ostao bez majke. On je znao isticati prednost siročadi. Mi smo u Nebu imali posebne zagovornike. I sa Zrinkom me osim spomenutih vrijednosti povezuje obraćenje. Ja nisam volio ići ni u crkvu ni u školu. Bio sam divljast. U petnaestoj godini prihvatio sam Krista i kršćanske vrijednosti kao svoje. Postao sam sretan čovjek. Zahvalan sam Bogu i svima koji su za to molili i pomogli da se to dogodi. Stjepana, Zrinku i mene povezuje bavljenje hrvatskim jezikom i osobita ljubav prema njemu. Svi nastojimo da on bude što ljepši, čistiji, bolji, hrvatskiji. Stjepan je u tom bio nenadmašiv. Nastojao je da se i hrvatski jezik „obratiti“, da se uklone posljedice raznih nepotrebnih skretanja i stranputica. I mi mu u tom, uz mnoge druge jezikoslovce, pomažemo. Zrinka ide i korak dalje. Ona dokazuje da hrvatska djeca već u majčinoj utrobi stječu sposobnosti za učenje baš hrvatskoga jezika kao što i djeca majki iz drugih jezika i kultura stječu takve sposobnosti za jezik svoje majke.

Sad Zrinka i ja, i svi mi, poštovani čitatelji, imamo na Nebu još jednog zagovornika koji će moliti za naše obraćenje i ostanak na pravom putu mira i ljubavi Božje. Zahvalni hrvatski jezikoslovci slijedit će u jezikoljublju put svojega velikog učitelja. On će i za nas moliti i radovati se.

Godine 1864. u časopisu Domobran netko je na latinskom napisao pjesmu u čast velikoga jezikoslovca Adolfa Vebera Tkalečevića. Pjesma završava ovim stihom: „Te colit linguae propriae magistrum terra croata.“ Znači: Tebe kao učitelje vlastitoga jezika štuje zemlja hrvatska. To vrijedi još više za Stjepana Babića.

Dragi Stjepane, počivaj u miru Božjem! Neka ti uskrsli Gospodin, Jaganjac Božji, Kruh Života, kojim si se hranio, bude vječna nagrada! Hvala ti na svemu!

MILE MAMIĆ

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h

Prije podne

Tijekom dana

Poslije podne

17-20 h

17 h

18 h

19 h

Sv. misa na hrvatskom

Sv. mise na raznim jezicima

Susreti po dogovoru

Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja

Večernji molitveni program i ispovijed

Radosna i žalosna otajstva krunice

Sv. misa, blagoslov predmeta,

Molitva za zdravlje duše i tijela,

slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h

Prije podne

Tijekom dana

Poslije podne

17-20 h

17 h

18 h

19 - 20 h

Sv. misa na hrvatskom

Sv. mise na raznim jezicima

Susreti po dogovoru

Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja

Večernji molitveni program i ispovijed

Radosna i žalosna otajstva krunice

Sv. misa, blagoslov predmeta

Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h

Prije podne

Tijekom dana

Poslije podne

17-20 h

17 h

18 h

19 h

Sv. misa na hrvatskom

Sv. mise na raznim jezicima

Susreti po dogovoru

Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja

Večernji molitveni program i ispovijed

Radosna i žalosna otajstva krunice

Sv. misa, blagoslov predmeta

Molitva za zdravlje duše i tijela,

slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h

Prije podne

Tijekom dana

Poslije podne

17-20 h

17 h

18 h

19 - 20 h

Sv. misa na hrvatskom

Sv. mise na raznim jezicima

Susreti po dogovoru

Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja

Večernji molitveni program i ispovijed

Radosna i žalosna otajstva krunice

Sv. misa, blagoslov predmeta,

Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h

Prije podne

Tijekom dana

Poslije podne

14 h

17-20 h

17 h

18 h

19 - 20 h

Sv. misa na hrvatskom

Sv. mise na raznim jezicima

Susreti po dogovoru

Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja

Križni put uz Križevac

Večernji molitveni program i ispovijed

Radosna i žalosna otajstva krunice

Sv. misa, blagoslov predmeta

Čašćenje Kriza

SUBOTA

7.30 h, 11 h

Prije podne

Tijekom dana

Poslije podne

17-20 h

17 h

18 h

19 - 20 h

Sv. mise na hrvatskom

Sv. mise na raznim jezicima

Susreti po dogovoru

Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja

Večernji molitveni program i ispovijed

Radosna i žalosna otajstva krunice

Sv. misa, blagoslov predmeta

Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h

Prije podne

Ispovijed

Poslije podne

14 h

17 - 20 h

17 h

18 h

9 h

Sv. mise na hrvatskom

Sv. mise na raznim jezicima

Prije svake sv. Mise

Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja

Krunica na Brdu ukazanja

Večernji molitveni program i ispovijed

Radosna i žalosna otajstva krunice

Sv. misa, blagoslov predmeta 1

Molitva za ozdravljenje duše i tijela,

slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Srijeda, 15. 9. 2021.

Bl. Djeвица Marija Žalosna

M. ČIT.: vl.: Heb 5,7-9; Ps 31,2-6.15-16.20; Iv 19,25-27 (ili: Lk 2,33-35)

Četvrtak, 16. 9. 2021.

M. ČIT.: od dana: 1Tim 4,12-16; Ps 111,7-10; Lk 7,36-50

Petak, 17. 9. 2021.

M. ČIT.: 1Tim 6,2c-12; Ps 49,6-10.17-20; Lk 8,1-3

Subota, 18. 9. 2021.

Bogoslužje kvatiri (za svećenička i redovnička zvanja)

M. ČIT.: iz Prigodnih čitanja, str.10-27: Fil 3,8-14; Ps 40,2.4ab.7-10.12; Lk 5,1-11

Nedjelja, 19. 9. 2021.

M. ČIT.: Mudr 2,12.17-20; Ps 54,3-6.8; Jak 3,16 – 4,3; Mk 9,30-37

Ponedjeljak, 20. 9. 2021.

M. ČIT.: od dana: Ezr 1,1-6; Ps 126,1-6; Lk 8,16-18

Utorak, 21. 9. 2021.

SV. MATEJ, apostol i evanđelist

M. ČIT.: vl.: Ef 4,1-7.11-13; Ps 19,2-5; Mt 9,9-13

Srijeda, 22. 9. 2021.

M. ČIT.: Ezr 9,5-9; Otpj. pj.: Tob 13,2.4.6-8; Lk 9,1-6

Četvrtak, 23. 9. 2021.

M. ČIT.: od dana: Hag 1,1-8; Ps 149,1-6a.9b; Lk 9,7-9

Petak, 24. 9. 2021.

M. ČIT.: Hag 1,15b – 2,9; Ps 43,1-4; Lk 9,18-22

Subota, 25. 9. 2021.

M. ČIT.: Zah 2,5-9a.14-15a; Otpj. pj.: Jr 31,10-12ab.13; Lk 9,43b-45

Nedjelja, 26. 9. 2021.

M. ČIT.: Br 11,25-29; Ps 19,8.10.12-14; Jak 5,1-6; Mk 9,38-43.45.47-48

Ponedjeljak, 27. 9. 2021.

M. ČIT.: od dana: Zah 8,3-8; Ps 102,16-21. 29. 22-23; Lk 9,46-50

Utorak, 28. 9. 2021.

M. ČIT.: Zah 8,20-23; Ps 87,1-7; Lk 9,51-56

Srijeda, 29. 9. 2021.

SV. MIHAEL, GABRIEL I RAFAEL, arkandeli

M. ČIT.: vl.: Dn 7,9-10.13-14 (ili: Otk 12,7-12a); Ps 138,1-5; Iv 1,47-51

Četvrtak, 30. 9. 2021.

M. ČIT.: od dana: Neh 8,1-4a.5-6.7b-12; Ps 19,8-11; Lk 10,1-12

Petak, 1. 10. 2021.

M. ČIT.: od dana: Bar 1,15-22; Ps 79,1-5.8-9; Lk 10,13-16

Subota, 2. 10. 2021.

Sveti Anđeli Čuvari

M. ČIT.: vl.: Izl 23,20-23; Ps 91,1-6.10-11; Mt 18,1-5.10

Nedjelja, 3. 10. 2021.

M. ČIT.: Post 2, 18-24; Ps 128, 1-6; Heb 2, 9-11; Mk 10, 2-16

Ponedjeljak, 4. 10. 2021.

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR *MIR*
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

